

ŽELEZAR

TEDNIK - GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SŽ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 25. SEPTEMBRA 1975

ŠTEVILKA: 38. LETO: XVII

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstodnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl - Naslov: Uredništvo Železarja, SŽ - Železarna Jesenice. Številki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: GP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72

INTERESI DELAVCEV MORAJO BITI IZRAŽENI V RAZVOJNIH CILJIH IN POLITIKI ŽELEZARNE

V zvezi s številnimi aktualnimi nalogami, ki so ta čas pred samoupravnimi organi, družbenopolitičnimi organizacijami in strokovnimi službami temeljnih organizacij združenega dela in delovne skupnosti Skupne službe, je uredništvo Železarja zaprosilo za razgovor direktorja sektorja za ekonomiko in organizacijo v delovni skupnosti Skupne službe Rudija Rozmana. Na dovolj kompleksna vprašanja bo s svojimi odgovori, ki jih objavljamo v nadaljevanju, ne le prispeval k bolj tvorni razpravi o teh vprašanjih v samoupravnih delovnih skupinah in drugih združbah, temveč razjasnil tudi nekatera temeljna vprašanja, ki morajo biti v ospredju teh razprav. Če boste odgovore prebrali, boste za spoznanje bogatejši in lažje ter bolj tvorno se boste lahko vključevali v sedanje razprave o najbolj aktualnih vprašanjih.

UREDNIŠTVO: V množici nalog, ki so pred delavci temeljnih organizacij združenega dela in delovne skupnosti Skupne službe - družbeni plani, nova oziroma izpopolnjena samoupravna organiziranost v Železarni, stabilizacija gospodarstva idr., bi nam prosim opredelili tiste, ki sodijo v tako imenovani prvi plan.

RUDI ROZMAN: V tej množici nalog je nedvomno prva stvar oziroma cilj, ki ga hočemo doseči: iz-

boljšati uspešnost poslovanja, to je povečati dohodek na zaposlenega, poleg integralne naloge, ki pa je vezana na daljši rok - uresničevanje stabilizacijskih nalog, kar pomeni izboljšanje gospodarjenja. Za doseg tega, to je uspešnosti poslovanja in stabilizacije, pa je potrebno ustrezno planiranje in izvajanje planov ter kontrola izvajanja, za kar pa je seveda predpogoj ustrezna oziroma učinkovita organizacija vsega tega.

Na področju planiranja sta v tem času pred nami dve osrednji

nalogi, in sicer izdelava srednjeročnega in letnega družbenega načrta. Pri obeh je in mora biti izhodišče opredeljeni interesi vseh zaposlenih, ki se izražajo v opredeljeni cilje in politike. Sedanja faza torej pomeni opredelitev oziroma usmeritev vsebinske osnove plana. V okviru sprejete politike pa je potrebno v nadaljevanju potem izdelati podrobne plane. Izhodišče je torej izražen interes vseh zaposlenih in s tem postavljeni cilji, ki jih želimo doseči. To je v bistvu osnova za izdelavo podobnih načrtov. Seveda pa podrobni plani znotraj oziroma v okviru te politike, morajo dosegati določen ekonomski optimum, tako na primer glede asortimenta, kot investicijskih vlaganj, pri prvem z večjim poudarkom v letnem planu, pri drugem pa v srednjeročnem.

Drugo področje nalog je področje organiziranosti. Poudarek v tem sklopu nalog je na samoupravni organiziranosti in organizaciji dela. Pri samoupravni organiziranosti bi morali doseči čim bolj neposredno ugotavljanje in delitev dohodka na nivoju temeljnih organizacij združenega dela. Doseči kar najbolj zavestna prizadevanja oziroma ustvariti interes med delavci na vseh nivojih in področjih za čim večje ustvarjanje dohodka na ravni TOZD, seveda ob upoštevanju delovne organizacije kot celote in solidarnostne komponente. Doseči čim bolj smotno in racionalno porabo sredstev oziroma dohodka. Če bomo te smote in cilje v samoupravni organiziranosti dosegli, bodo naši poslovni uspehi še uspešnejši in s tem tudi bolj zadovoljiva delitev celotnega dohodka.

Prizadevanja na področju organizacije dela pa morajo biti usmerjena

(Nadaljevanje na 3. strani)

PROBLEMATIKA PROIZVODNJE IN PRODAJE VRATNIH PODBOJEV

Obrat za proizvodnjo vratnih podbojev je v letošnjem letu do konca avgusta izdelal 13.574 kosov vratnih podbojev, 1003 kosov strešnih leg in 3142 kosov pripril. Skupna teža vse proizvodnje znaša 434,8 ton ali 24 % kilocin predvidenih z družbenim planom.

Po začetnih težavah s priučevanjem in osvajanjem proizvodnje na novih napravah moramo reči, da so vsi zaposleni osvojili proizvodnjo vratnih podbojev. Zato bi se morda odnosno junija morala proizvodnja približati planiranim količinam. Ra-

zen usposobljenosti zaposlenih za proizvodnjo na novih napravah, pa se nam pojavlja še dodatna težava iz predhodnih obratov pri proizvodnji profilov oziroma hladno valjanih trakov za proizvodnjo profilov. Najhujšo oviro za osvojitve normalne proizvodnje pa predstavlja tržišče, ker prodaja predvidenih količin ni možna. Stagnacija lesne industrije, ki trenutno posluje samo s 50 % zmogljivostjo, se odraža tudi v proizvodnji vratnih podbojev. Zaradi tega, ker lesna industrija ni mogla plasirati vseh ostalih lesnih proizvodov na tržišče, so višek lesa pričeli predelovati v vratne podboje in so se istočasno z nami pojavili tudi oni z lesenimi vratnimi podboji na tržišču. Zato tržišče ne more sprejeti celokupne proizvodnje vseh proizvajalcev. Po normalizaciji tržišča lesnih izdelkov, bo prodaja naših podbojev zanesljivo normalno potekala.

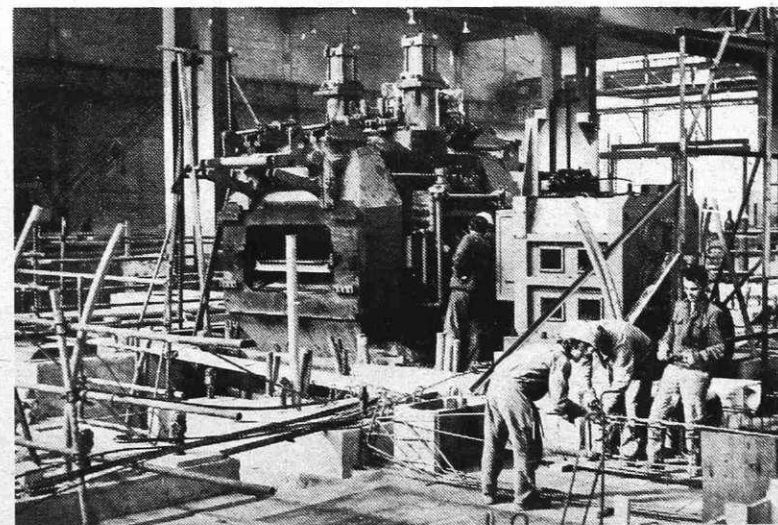
Situacija okrog proizvodnje in prodaje vratnih podbojev pa nam je narekovala, da smo na delavskem svetu TOZD Hladna predelava sprejeli sklep o zmanjšanju števila zaposlenih. Za osvajanje proizvodnje in tržišča bomo obdržali minimalno potrebno število zaposlenih, da zmanjšamo stroške obratovanja in kljub temu oskrbujemo tržišče z našimi podboji. Ostale delavce pa smo ta čas razmestili po obratih TOZD Hladna predelava.

F. Vičar

OSMA SEJA DS SLOVENSKE ŽELEZARNE

Predsednik delavskega sveta sestavljene organizacije združenega dela Slovenske železarne Koloman Vrečič v torek, 30. septembra sklicuje v TOZD Tovil Ljubljana osmo sejo delavskega sveta. V razpravo poleg potrditve zapisnika zadnje seje in pregleda uresničevanja sklepov, predlaga potrditev pravilnika za pospeševanje izvoza Slovenskih železarn, potrditev samoupravnega sporazuma o ustanovitvi poslovne skupnosti za ekonomsko, finančno in pravno konzultanstvo pri dolgoročnih aranžmajih s tujino, potrditev samoupravnega sporazuma o poslovno tehničnem sodelovanju s tovarno dušika Ruše, potrditev samoupravnega sporazuma o izumih in tehničnih izboljšavah v SOZD Slovenske železarne, informacijo za razpravo o uresničevanju ustave v sestavljeni organizaciji združenega dela Slovenske železarne s tezaži za novo samoupravno ureditev v SOZD Slovenske železarne in obravnavo soglasja oziroma sprejemanje soglasja za realizacijo investicijskega programa gradnje druge obločne električne peči v železarni Store. Delegati so za vse točke dnevnega reda dobili ustrezno pismo gradivo skupaj z vabilom za sejo.

Več o seji in obravnavani vsebini bomo bralce obvestili v naši prihodnji številki Železarja.

Montaža Sendžimir ogrođja v novi hladni valjarni

Z GRADBIŠČA HLADNE VALJARNE

V preteklem tednu so delavci Metalne Maribor postavili smrekico na konstrukcijo hale HV, kar pomeni, da so zaključili delo. Ostane še pregled opravljenega dela, prevzem in morebitna popravila. Potrebno bo še pospešiti delo na nadsvetlobnikih, kar opravlja Monter Dravograd in delo na strehi ter fasadi, ki ga opravlja Palk Šibenik, da bodo hale kompletno gotove.

Ob zaključku del na konstrukciji hal posredujemo nekaj podatkov: Skupna površina hal je 36.605 kvadr. metrov. To površino pokrivajo tri hale dolžine 375 m, 390 m in 450 m, z razpetino 30 m.

Vse te hale imajo žerjavne proge na višini devetih metrov in žerjave z nosilnostjo 20 Mp.

Nosilna jeklena konstrukcija, za katero je izdelal načrte institut za metalne konstrukcije iz Ljubljane, je polnostenska in varjena, tako stebri, kot glavni in sekundarni nosilci. Polnostensko izvedbo nam je narekovala možnost izparevanja kislin, ker pri tej izvedbi konstrukcije ni vozlišč. Kot je bilo že v projektu hal valjarne bluming predvideno, se jeklena konstrukcija nove hladne valjarne priključuje na obstoječo. Nosilna konstrukcija hladne valjarne je izdelana tako, da je možna razširitev valjarne proti severu.

Material za konstrukcijo je bil v celoti izdelan v naši železarni. Uporabljena so finoizirana mikrolegirana jekla Nionical 40 in Jekor 35, tako pločevina kot hladno oblikovani profili. Uporabljena jekla imajo visoko mejo plastičnosti, so žilava tudi pri nizkih temperaturah, odporna proti staranju in imajo povečano odpornost proti koroziji.

Ravno tako je bil uporabljen tudi ves dodajni material, kot elektrode, varilna žica in varilni prašek, kar so tudi proizvodi naše železarne. Jekleno konstrukcijo hal je izdelala Metalna v svojih temeljnih organizacijah združenega dela v Krmelju in Mariboru, strešne lege je izdelala železarna Jesenice, TOZD Hladna predelava, montažo pa je izvršila Metalna TOZD Montaža.

Izdelavo 3.829 ton konstrukcije je Metalna pričela v aprilu 1974 in dokončala julija 1975. Do avgusta 1974 je bilo izdelano toliko konstrukcije, da se je lahko pričela montaža, ki je bila zaključena v preteklem tednu. Montažo je opravljalo povprečno 50-60 monterjev, od tega preko 20 varilcev, z vsoto potrebno mehanizacijo. Dela so potekala tudi v zimskem času, kar je bilo posebno neugodno za varjenje konstrukcije, ki zahteva ustrezno predgrevanje. Celotno delo bi Metalna Maribor morala opraviti sicer že do spomladi letošnjega leta, vendar zaradi raznih težav, med drugim tudi zaradi zakasnelih dobav materiala iz Železarne, delo ni bilo opravljeno v roku. Posebno izdelava in dobava konstrukcije je bila težavna in močno zamujena. Mnogo bolje so delo opravili monterji na gradbišču, seveda v okviru svojih možnosti.

Posebno naj poudarimo še to, da je Metalna opravila svoje delo brez večje nezgode pri delu.

RAZVOJ INFORMACIJSKE DEJAVNOSTI V ŽELEZARNI

Samoupravno socialistično družbo, ki jo upravljajo delovni ljudje in občani, si ne moremo predstavljati, ne da bi pri tem mislili na javnost dela in s tem v zvezi na ustrezno informiranost vseh udeležencev v procesu družbenega odločanja. Posebno pozornost zasluži problem informiranja delavcev v organizacijah združenega dela, kjer glede na organiziranje temeljnih organizacij in njihovih združenj, delegatskega sistema v okviru OZD, družbenopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnosti, delovni ljudje ne bi bili sposobni sprejemati primerne ukrepe in odločitve, če ne bi bili ustrezno informirani.

V tem sestavku bi se omejili le na tisto vrsto informacijske dejavnosti,

ki je potrebna, da delovni ljudje v OZD lahko upravljajo z delovnimi sredstvi v družbeni lasti in odločajo o rezultatih svojega dela, ki so jih dosegli z uporabo teh sredstev in združitvijo dela. Pri tem bomo zane-marili vse zunanje vire in tokove informacij, zadržali pa se bomo na konkretnih oblikah informiranja delavcev Železarne.

Problemi na področju informiranja so se pri prizadevanjih, v danih pogojih čim bolj razviti samoupravni sistem, pojavili v Železarni že kmalu po uvedbi samoupravljanja. Po sprejetju XV. dopolnila k zvezni ustavi in s tem v zvezi sprejetih ukrepov v samoupravni organiziranosti postane informiranje še bolj aktualno, da bi se problem s sprejetjem t.i. »delavskih amandmajev«

(Nadaljevanje na 2. strani)

ANALIZA PRIPOMB SDS NA SAMOUPRAVNE AKTE O ZDRAVSTVENEM VARSTVU

O samoupravnih aktih zdravstvenega varstva so v železarni Jesenice razpravljali junija 1975 razširjeni politični aktivni v vseh TOZD in v delovni skupnosti skupnih služb. Javna razprava po samoupravnih delovnih skupinah (SDS) pa je potekala še vse poletje in se zaključila 10. septembra.

Na sestankih SDS so večinoma podprli pripombe in stališča kolegij-skega strokovnega organa za splošne in kadrovske zadeve Slovenskih železarn Ljubljana ter pripombe in stališča političnih aktivov TOZD in delovne skupnosti skupnih služb železarne Jesenice.

V posameznih TOZD je precejšen delež SDS, ki so proti sprejetju samoupravnega sporazuma o pri-spevkih uporabnikov zdravstvenega

varstva k stroškom zdravljenja (participacija).

(Nadaljevanje na 2. strani)

ZAPOSLOVANJE V RAZUMNIH MEJAH

Posledice lahkomišelnega prekomernega zaposlovanja so zeldrage. Samo enomesečni stroški novosprejetega delavca v železarni veljajo približno 331 starih tisočakov.

V zadnjem času se tako v zveznem, republiškem kot občinskih merilih veliko govori o porastu zaposlenosti. Občina Jesenice je na primer v letošnjem družbenem načrtu sklenila, da se zaposlenost ne bo povečala nad 3 %, vendar je že ob koncu prvega polletja porastla v povprečju za 2,9 %.

Končno se je torej po dolgem času in pod pritiskom stabilizacijskih programov le utrla spoznanje, da je prekomerno (ekstenzivno) zaposlovanje samo navidežno dobra in cenena rešitev. Najlažje je namreč, da se vsi organizirajo (in tehnološki) problemi, ki terjajo veliko dela in napora, zamašijo z enostavnim povečanjem delovne sile. Seveda pa je to za organizatorje najboljša reši-

tev samo dotlej, dokler zapirajo oči pred pravo ekonomsko računico, in ta nam govori, da gredo celotni stroški novega delavca v desetine starih milijonov.

Menimo, da je bil bistven upad fluktuacije delavcev s 15,7 % v letu 1971 na 7,9 % v letu 1974 med pomembnejšimi uspehi kadrovske politike in železarne nasploh.

Za primerjavo - in da ne bi zaspali na lovorikah - navajamo le rekapitulacijo stroškov novosprejetega delavca od takrat, ko se prvič najavi v sprejemni pisarni in vse do vstopa v obrat, kjer mu je dodeljeno (ustrezno) delovno mesto.

(Nadaljevanje na 3. strani)

RAZVOJ INFORMACIJSKE DEJAVNOSTI V ŽELEZARNI

(Nadaljevanje s 1. strani)

V teh dneh, ko so pred delovnimi ljudmi in občani razgrnjeni osnutki srednjeročnih načrtov organizacij združenega dela in občine ter osnutki dogovorov o družbenem planu SR Slovenije za obdobje 1976-1980, k čemur se bodo v oktobru pridružili osnutki srednjeročnih načrtov samoupravnih interesnih skupnosti in seveda tudi osnutki načrtov družbenih planov ter asociacij za leto 1976, naj naše misli veljajo področju, ki v organizacijah združenega dela še ni dobilo ustreznega mesta. To je vprašanje kulture delovnih ljudi, kot področja, ki sodi v okvir bitke za osvoboditev človeka in dela, v okvir prizadevanj za višjo stopnjo družbenoekonomskih odnosov, iz katerih mora izhajati najširša družbena kulturna politika. To je tudi aktualno zatečaj, ker smo tik pred razpravami o skupni in splošni porabi, to je vključno o stopnji, za katero se bodo delavci dogovorili oziroma jo dali iz bruto osebnega dohodka, iz svojega presežnega dela za zadovoljevanje svojih kulturnih potreb.

O tem je potrebno razmišljati tudi zato, ker sta osvoboditev dela in človeka neločljivo povezana s premagovanjem vseh oblik družbene odtujenosti delavca in delovnega človeka. Ker je to tesno povezano z ustvarjanjem ekonomskih in družbenih razmer, v katerih se bo delavec uveljavil kot nosilec združenega dela, družbene reprodukcije in politične oblasti.

To je kompleks vprašanj, ki se dialektično vežejo tako z razpravami o družbenem planu, kakor z vprašanjem stabilizacije našega gospodarstva, kot z vprašanjem nove ali boljše rešitve izpolnjevanja samoupravne organiziranosti v naši železarni. Vse skupaj je v bistvu podlaga, na kateri je možen stalen družbeni napredek in razvoj proizvodnih sil, ustvarjalnosti v proizvodnem delu ter v družbenih in človeških razmerjih.

Ce bi s preprostimi besedami strnili te misli, potem to pomeni, da nam še tako popolna samoupravna organiziranost v železarni ne bo dala pravih rezultatov, če ne bomo hkrati vodili bitke za kulturno osvoboditev in socialno osvoboditev delovnih ljudi, za hitrejšo preoblikovanje njihovih kulturnih potreb in interesov, za intenzivnejše vključevanje v izobraževanje ob delu, za kontinuirano družbenoekonomsko in družbenopolitično izobraževanje, predvsem samoupravnih organov, delegatov in delegacij. Vsa ta področja so pomembni dejavniki stalnega družbenega napredka in razvoja proizvodnih sil in ravno zato morajo dobiti svoje mesto v družbenih oziroma razvojnih programih tako v organizacijah združenega dela, kot v krajevnih skupnostih. Ker prizadevanja za kulturno osvoboditev in hitrejšo preoblikovanje kulturnih potreb in interesov delovnih ljudi, zaradi obilice drugih nalog in problemov ne moremo in ne smemo odlagati na kasnejši čas, kakor nekateri mislijo, ker so, kakor smo že poudarili, pomembni dejavniki pri hitrejšem in učinkovitejšem reševanju vseh tekočih in razvojnih nalog.

Ce želimo in to moramo, hitreje in načrtneje razvijati kulturne potrebe delovnih ljudi, je potem logično, da te naloge morajo postati sestavni del družbenih in razvojnih načrtov. Seveda pa to pomeni tudi istočasno zagotavljanje gmočnih in drugih možnosti za razvoj kulture. Vse to je namreč eden izmed temeljnih pogojev, da bodo delovni ljudje samoupravno sodelovali v kulturnem življenju in da bo zagotovljen vsestranski osebni razvoj slehernega. To je tudi eden izmed pogojev, da se resnično, na podlagi sporazumevanja in dogovarjanja uveljavijo svobodna in neposredna menjava dela med delavci v organizacijah in skupnostih, ki opravljajo kulturno dejavnost in lokalnimi ljudmi na drugih področjih družbenega življenja. To je tudi pogoj, da bodo delavci neposredni proizvajalci v svobodni menjavi dela uresničevali svoje neodtujljive ustavne pravice in skupaj z delavci iz kulturnih dejavnosti odločali o usmerjenosti in vsebini celotne kulturne dejavnosti.

(čl. pod Begunjski)

KULTURNO DELOVANJE SESTAVINA RAZVOJNIH PROGRAMOV ORGANIZACIJ ZDRUŽENEGA DELA

Kakor smo že uvodoma omenili, smo tik pred razpravami o skupni in splošni porabi v letu 1976. V ta okvir namreč sodi tudi dogovarjanje o stopnji prispevka, ki ga bodo neposredni proizvajalci in delovni ljudje na drugih področjih družbenega življenja odmerjali za potrebe kulture. Prav gotovo pa se je težko dogovarjati in samoupravno sporazumevati, če delavci poprej v okviru te porabe ne »najdejo sebe«, svojimi potrebami in možnostmi. To pa je pri nerazvitih kulturnih potrebah in interesih, ali pa tudi pri ne dovolj razvitih možnostih silno težko. Kako naj delavec, ki nima razvitih kulturnih potreb, na primer zavestno odloča skupaj z delavci iz kulturnih dejavnosti o usmerjenosti in vsebini kulturne dejavnosti v občini ali v posameznih kulturnih vejah. Kako naj na primer odloča bodočo usmerjenost knjižničarstva v občini, če nima razvite osnovne bralne kulture oziroma potreb po branju. Kako naj se na primer odgovorno in zavestno odloča o usmerjenosti in vsebini glasbene dejavnosti, če se njegov glasbeni okus neha pri glasbenem kiču, kot je: »Moj glazek je prazen, mi gremo pa narazen...« itd., itd.

Zadovoljiti se s takim stanjem, prav gotovo neogibno vodi nazaj k preživetju praksi, ko so se sredstva za te namene preko raznih posredniških struktur tako ali drugače odtujevala od delavca, ki jih je ustvarjal. Ko so se sredstva na ta način pridobljena uporabljala za vse mogoče izjeme, slabe filme, vse mogoče založniško dejavnost, programe, v katerih so se izživljale ozke zaprte skupnice in podobno. Pustiti tako stanje, pomeni grobo kršenje temeljnih ustavnih določil. Kajti v smislu novih ustavnih določil so delavci v temeljnih organizacijah združenega dela družbeni subjekt vsakega sporazumevanja. Pri delavcih v temeljnih organizacijah združenega dela se začne in sklene vsako sporazumevanje, s katerim se vzpostavljajo kakršnekoli samoupravne obveznosti v okviru dohodka. Tako samoupravna obveznost je tudi stopnja prispevka za kulturo. Ali naj bo le-ta minimalna zato, ker delavci nimajo dovolj razvitih potreb po vrednih, kvalitetnih kulturnih sporočilih. Ali, da se mimo tega, kakor že rečeno s posredovanjem različnih ozkih struktur, od delavca odtuji določena stopnja presežnega vrednosti v te namene in s tem tudi delavca izloči iz samoupravnega uveljavljanja v kulturni sferi.

Vse to bi lahko prenesli nasploh na mnoga področja skupne in splošne porabe. Zato je najbrž odveč poudarjati, da se s takim stanjem moramo krčevito spoprijeti in ga prijeti spreminjati. Prav gotovo je prva in najodgovornejša naloga aktivirati delavce v organizacijah združenega dela, kar je predvsem naloga sindikata. Aktivirati interes delavcev za vsa področja, ki sodijo v okvir skupne in splošne porabe. Zavzemati in prizadevati se, da bodo delavci kar najbolj odgovorno sodelovali pri urejanju odnosov na podlagi samoupravnega sporazumevanja na področju skupne in splošne porabe. Ko se bodo soočali s temi vprašanji, se bo krepila in dvigala njihova zavest o potrebi lastnega izobraževanja, o potrebi po kvalitetnejših kulturnih sporočilih itd.

Najbrž je ob vsem tem mnogo bolj jasna misel, da se bosta sleherna organizacija združenega dela in krajevna skupnost kot temeljni družbeni skupnosti, morali ukvarjati tudi z vprašanji ustvarjalnih možnosti in kulturnega življenja delovnih ljudi in občanov. Da bo zatečaj kulturno delovanje moralo postati sestavni del družbenih načrtov, da bodo potrebna zavestna, organizirana in trajna prizadevanja za hitrejšo preoblikovanje kulturnih potreb in interesov delovnih ljudi. Kajti, da poudarimo še enkrat, kultura je eden bistvenih dejavnikov za naš hitrejši vsestranski razvoj, za osvoboditev človeka in dela, za razvijanje višje stopnje družbenoekonomskih odnosov in na njih utemeljeno najširšo družbeno kulturno politiko.

Seveda pa pri vsem tem moramo izhajati iz predpostavke, da preoblikovanje kulturnih potreb in interesov med ljudmi, in kulturnih, človeških odnosov med ljudmi ni mogoče razvijati in ustvarjati brez graditve materialnih temeljev, na katerih bodo ti odnosi sloneli, brez zavestne socialistične ekonomske in politične graditve. Da takih odnosov ne bo mogoče ustvariti čez noč, ker je vse to dogajanje družbeni proces, da pa so se taki odnosi v naši družbeni praksi pokazali kot realna možnost in ravno zato je potrebna na tem področju močna, organizirana in zavestna akcija vseh organiziranih socialističnih sil.

postavil pred kolektiv v taki obliki, ki ne dopušča nobenega odlaganja pri iskanju ustreznih rešitev.

Da bi dobili popolnejšo sliko o tem vprašanju, moramo najprej narediti kratek opis informacijske dejavnosti, določiti vire informacij in udeležence v toku informacij.

V železarni, ki je delovna organizacija, imamo trenutno organizirane štiri TOZD in delovno skupnost Skupne službe. S samoupravnim sporazumom o združevanju smo se dogovorili, da bomo informacijsko dejavnost o upravljanju, skupnih poslih, zlasti pa o materialno finančnem poslovanju v železarni in po posameznih TOZD opravljali skupno. Informativna dejavnost je torej skupnega pomena in se opravlja enotno preko skupnih samoupravnih organov in skupne ustrezne strokovne službe. Ta dejavnost se izvaja zlasti preko samoupravnih delovnih skupin kot oblike zbora delavcev, na sestankih samoupravnih organov, na sestankih družbenopolitičnih organizacij in preko vseh oblik sestajanja strokovnega kadra. Skupno informacijsko sredstvo je tednik Železar. Druga sredstva informiranja, s katerimi se zagotavlja javnost dela so: javna tribuna, oglasne deske, občasne informacije, tiskovne konference in druge sredstva javnega obveščanja, kot so lokalna radio postaja, dnevno časopisje, RTV itd.

Kot vir informacij opredeljujemo: individualne poslovodne organe in TOZD, vodje sektorjev in služb, predsednike samoupravnih organov in predsednike družbenopolitičnih organizacij. Udeleženci v toku informacij so delavci, samoupravni organi v TOZD, delegati TOZD v samoupravnih organih železarne, individualni poslovodni organi in ves strokovni kader. Tok informacij poteka v obeh smereh. Metode informiranja so: individualni razgovori, sestanki samoupravnih delovnih skupin, sestanki z vodji samoupravnih delovnih skupin, sestanki z vodji delegacij in delegati, sestanki s predsedniki samoupravnih organov, seje samoupravnih organov, seje družbenopolitičnih organizacij in druge neposredne oblike.

Najbolj zanimiva oblika, pa tudi najbolj uspešna, je informiranje delavcev preko samoupravnih delovnih skupin. Samoupravna delovna skupina (SDS) ima svojega vodjo, ki je zadolžen in odgovoren za neposredno informiranje SDS. Informacije se posredujejo na sestankih SDS. Vodja vodi tudi zapisnik na perforiranih obrazcih in to v treh izvodih. En izvod ostane v bloku, enega posreduje direktorju TOZD, enega pa centru za proučevanje samoupravljanja in informiranje. Na ta način se s povratnimi informacijami zajemajo in sistematično urejajo pobude, predlogi, zahteve ali vprašanja, ki jih delavci sprožijo na SDS. V centru za proučevanje samoupravljanja in informiranje je organiziran odsek za informiranje, ki je dolžan o vseh pobudah, razvidnih iz zapisnikov SDS obvestiti pristojni samoupravni organ, individualni poslovodni organ ali pristojno službo. Pristojni organ, služba ali posameznik mora na pobudo ustrezno ukrepati in je disciplinsko, moralno in materialno odgovoren, če potrebna akcija izostane. SDS, ki sproži vprašanje v zvezi z osebnimi dohodki, mora dobiti informacijo v roku 24 ur, če gre za druge zadeve, pa v roku 14 dni. Edino v primeru, da je informacija odvisna od stališča samoupravnega organa, je SDS dolžna počakati do prve seje tega organa, organ pa mora o pobudi razpravljati na prvi seji in svoje stališče takoj posredovati. Če ti postopki ne tečejo tako in so roki prekoračeni, ima SDS pravico sklicati nujni sestanek (legalizirana prekinitve dela), ki traja, dokler se zadeva ustrezno ne reši.

S problemom, kako se izboljšati informiranje, se že nekaj časa sistematično ukvarja služba, oziroma center, ki ima nalogo, informiranje delavcev dvigniti na tako raven, da bodo le-ti lahko uresničevali z ustavo zagotovljene neodtujljive pravice. Organiziran je že prej omenjen center za proučevanje samoupravljanja in informiranje. Center je organiziran tako, da ima v svoji sestavi poleg vodstva še odseke: 1. za proučevanje samoupravljanja, 2. za samoupravno pravo, 3. za informiranje in 4. uredništvo Železarja.

Poti za informiranje delavcev so ostale v bistvu iste, spreminjajo se le metode informiranja. Do sedaj je bilo najbolj popularno sredstvo za informiranje tednik Železar. Poleg njega pa se razvijajo in uveljavljajo tudi druga informacijska sredstva.

Pri dajanju v javno razpravo družbenih načrtov, periodičnih obračunov, zaključnega računa, raznih finančnih planov in programov, je potrebno upoštevati tudi varovanje poslovne tajnosti. Poleg tega so ti materiali čisto neprilagojeni izobražbeni stopnji delavcev in zato predvsem za fizične delavce težko

razumljivi. Isto velja pri sklepanju raznih samoupravnih sporazumov in sprejemanju drugih samoupravnih aktov, ki so navadno zelo obsežni. Pri vseh teh aktih center pripravlja s pomočjo strokovnih služb ustrezne kraje in bolj razumljive informacije, v katerih je vsebovano bistvo vseh podatkov in problemov. Center preko glasila Železar še nadalje objavlja samoupravne akte, ki so predvideni za javno razpravo, v celoti, tako da vsak delavec, SDS, samoupravni organ ali družbenopolitična organizacija lahko da pripombe na posamezna določila. Poleg tega center izdaja posebne kratke informacije, katere posreduje vsem vodjem SDS, članom delavskih svetov TOZD in železarne ter individualnim poslovodnim organom, da bi bili s problematiko bolj seznanjeni in da bi na ta način lažje informirali delavce v SDS.

Na ta način se je informiranje delavcev TOZD in delovne skupnosti Skupne službe dosti izboljšalo. Informacije so bolj jedrnat, lažje sprejemljive, delavci na vseh nivojih pa se na njihovi podlagi lažje odločajo za ustrezno ukrepanje.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje je šele dobro zaživel. Delavci, ki v centru delajo, bodo na podlagi izkušenj pridobljenih med delom ter na podlagi predlogov vseh nosilcev informacijskih procesov svoje delo ustrezno prilagajali potrebam in nastalim zahtevam. Razumljivo je, da je to sedaj šele začetek uresničevanja ustreznega sistema informiranja in da je še nemogoče v celoti oceniti učinek delovanja takega sistema. Pri informativni dejavnosti bo nedvomno potrebno še več neposrednih kontaktov na vseh ravneh, predvsem z vodji SDS in vodji delegacij. Le-ti bodo informacije lažje prenašali naprej, če bodo poleg pisne dobili še ustmeno razlago. Center bo moral ob dajanju materialov v razpravo, preko ustreznih služb ali tudi sam, že opozoriti v informaciji na pomanjkljivosti, nedostojnosti ali celo nepravilnosti in predlagati ustrezne rešitve. Sprejeti bi bilo potrebno ukrepe (v splošnem aktu ali organizacijskem predpisu) kako so kanali-

zirane poti posameznih informacij. To je potrebno tudi zaradi evidence in odgovornosti za način in obliko informiranja.

Center bo moral odgovarjati tudi na vprašanja posameznikov ali SDS. Ni namreč pomembno, ali center zadolži strokovno službo, da pripravi odgovor ali po lastni presoji odgovori sam, ker menim, da morajo tako ali drugače vse informacije v obe smeri preko centra. Če torej center kot posrednik ali brez te vloge odgovarja na vprašanja, bi moral oceniti pomembnost vprašanja ali odgovora in pomembna vprašanja z odgovorom objaviti tako, da bodo s tem seznanjeni vsi delavci vseh TOZD in delovne skupnosti Skupne službe.

Verjetno, da je možnosti za izboljšanje informiranja še več, od modernizacije tehničnih sredstev, do novih oblik in metod informiranja. Glede na obstoječe stanje, kader in sredstva, ki so za to dejavnost namenjena, pa je dosežen že določen napredek.

Pregled informacijske dejavnosti v železarni, predvsem tistega dela, ki je skupnega pomena za vse TOZD in delovno skupnost Skupne službe, naj bo tudi spodbuda za širšo oceno te dejavnosti.

Informacijska dejavnost se razvija in išče poti, kako najbolj hitro in učinkovito informirati delovne ljudi, da bi lahko le-ti ustrezno odločali v procesu samoupravljanja. Pri tem obstaja tudi nevarnost, da bi delavci v ustreznih službah monopolizirali sredstva obveščanja in cilje, ki jih ta dejavnost zasleduje. Ta nevarnost pa se zmanjša, če upoštevamo, da heditjo nad celotnim sistemom samoupravni organi, med njimi tudi organ samoupravne delavske kontrole in ne nazadnje tudi družbenopolitične organizacije v železarni, predvsem sindikat in Zveza komunistov.

Iz prikazanega je razvidno, da je informacijska dejavnost v železarni relativno dobro razvita in uspešna. Navzlic temu pa je nedvomno še več neresenih vprašanj, ki jih bo mogoče s sodelovanjem vseh delavcev v železarni uspešno reševati in sedanji sistem informiranja še izpopolniti.

F. I.

ANALIZA PRIPOMB SDS ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

TOZD oz. delov. skupnost	skupno število SDS	proti	
		štev. SDS	%
talilnice	46	9	20
valjarne	36	15	42
hladna predelava	56	2	4
VET	106	24	23
skupne službe	31	—	—

Nekatere SDS sprašujejo, zakaj sploh poteka javna razprava o samoupravnih aktih za zdravstveno varstvo, češ da so ti akti že sprejeti in se tudi že izvajajo. Te SDS obveščamo, da bi po zakonu ti akti res morali biti sprejeti že do 31. 6. 1975. Ker je bil rok za javno razpravo o osnutkih predlogov samoupravnih aktov izredno kratek, je bila javna razprava podaljšana do 30. 9. 1975. Omenjeni samoupravni akti pa bodo sprejeti in veljavni šele po predhodnem vsklajevanju pripomb javne razprave v vsej Sloveniji.

Vsebinska ostalih pripomb, stališč in predlogov delavcev v TOZD in delovni skupnosti skupnih služb pa je takale:

TOZD TALILNICE:

Vse pripombe se nanašajo na to, da je višina participacije previsoka.

TOZD VALJARNE:

Ce zdravstvena skupnost s sedanjjo stopnjo prispevka ne more zagotoviti ustreznega zdravstvenega varstva, naj se raje poveča stopnja prispevka od bruto osebnega dohodka. Ena SDS predlaga, naj se razdalja nad 5 km računa kot prevozni stroški med zdraviljenjem.

TOZD HLADNA PREDELAVA:

Povišanje participacije ni v skladu s stabilizacijskimi ukrepi, saj se hkrati s povišanjem osebnega dohodka večja tudi prispevek za zdravstveno varstvo. Zato niso upravičene zahteve po večji participaciji, češ da so se povišali stroški. Zdravstvene ustanove naj bolje izkoristijo notranje rezerve in naj racionalno poslujejo. Nad bolovanjem naj se uvede strožji nadzor. Za oblike zdravstvenega varstva, ki so manjšega pomena, naj krije stroške zdravstvena skupnost v višini 30 %.

TOZD VET:

Z višanjem osebnega dohodka se večja tudi prispevek za zdravstveno varstvo, zato ni upravičeno povišanje participacije. Zdravstvene ustanove naj iščejo notranje rezerve in izboljšajo organizacijo dela. Zdravniki naj strokovno ocenijo, kdo naj boluje in kdo ne. Bolje je treba organizirati zdravniške preglede. Stroške intervencije in zdravljenja zastrupitve z alkoholom ter stroške neobveznega cepljenja naj zavarovane plača v celoti. Nadomestilo osebnega dohodka med bolovanjem naj bo 90 % trimesečnega osebnega dohod-

ka železarne. Zdravstveni pogoji delavca se morajo izboljšati, ne pa slabšati.

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB:

Predlagano povišanje participacije ni v skladu z nalogami za stabilizacijo gospodarstva. Udeležba zavarovancev naj bo minimalna, po možnosti naj bo čimveč zdravstvenih uslug brez participacije. Participacija je predvsem obremenitev za družine z nizkimi osebnimi dohodki. S povišano participacijo ne bomo rešili zdravstvenega varstva, zato ne sme biti participacije vsaj za tiste zdravstvene uslugе, za katere lahko objektivno ugotovimo njihovo potrebnost (npr. očala, invalidski vozček, proteze itd.). Samoupravne akte je treba vsklajevati z določili zakona, vendar pa je treba pri tem upoštevati tudi sindikalno listo. Nadomestilo osebnega dohodka med bolovanjem nad 30 dni naj se uskladi s sindikalno listo.

To analizo so osebno prejeli delegati, ki jih delegacije TOZD in delovne skupnosti skupnih služb železarne jesenice delegirajo v zbor uporabnikov skupščine samoupravne interesne skupnosti za zdravstvo.

Omenim naj še, da je bila javna razprava o samoupravnih aktih zdravstvenega varstva najbolj široko organizirana v občini Jesenice glede na vso Slovenijo (po izjavi predsednika skupščine samoupravne interesne skupnosti za zdravstvo Jesenice).

N. Dejak

Železarski globus

ISLANDIJA

Domača vlada in družba Union Carbide Corp. iz New Yorka bosta skupno zgradili tovarno za proizvodnjo ferolitina, ki jih potrebujejo za proizvodnjo železarskih izdelkov. Za tovarno v mestu Hvalfjordur bodo porabili 75. milj. dolarjev. Upravljal jo bo novo ustanovljena družba Icelandic Alloys Ltd. Letno bodo lahko proizvedli 52.000 ton 75 odstotkov ferositilija.

INTERESI DELAVCEV MORAJO BITI IZRAŽENI V RAZVOJNIH CILJIH IN POLITIKI ŽELEZARNE

(Nadaljevanje s

na čim bolj smotno dodeljevanje delovnih nalog delovnim mestom, smotrnosti izkoriščanja delovnega časa, pravočasni in ustrezni pripravi vložka, materialov, delovnih naprav, ustrezni pripravi kadrov in podobno. Na področju organizacije dela v zadnjem času uvajamo vrsto novih prijemov in metod, kot na primer vodenje s pomočjo delovnih ciljev, vodenje s pomočjo izjem, izboljševanju informacijskih sistemov za boljše odločanje in planiranje nalog, mrežno planiranje in podobno.

Planiranje veliko prispeva k izboljšanju poslovanja oziroma poslovnih rezultatov samo v primeru, če samoupravno opredeljene cilje in politiko ter podrobne programe dosledno tudi uresničujemo. Zato je potrebno izoblikovati ustrezne planje, kakor tudi ustrezne sisteme motiviranja za izvajanje plana, od sistema nagrajevanja, ki mora biti kar najbolj usmerjeno smotrom resničnega nagrajevanja po delu, do različnih drugih priznanj, izboljševanja pogojev dela in drugo.

Ce bo podrobni plan dobro izoblikovan oziroma postavljen in če je delo dobro organizirano, potem postaja tudi kontrola izvajanja mnogo lažja. Kontrola uspešnosti poslovanja, stroškov, količin itd., ima za osnovni cilj izboljševati poslovanje. Le-ta mora tudi vplivati, da svoje eventualne slabosti in napake sproti odstranjujemo.

UREDNIŠTVO: Pred nami so v razpravi trije osnutki srednjeročnih družbenih načrtov - Železarne, občine in republike. Kaj nam pokaže komparacija med njimi in katera so tista področja, ki najbolj zadevajo širše interese delavcev, katerim bi delavci morali posvetiti še posebno pozornost?

RUDI ROZMAN: Družbeni plan Železarne predstavlja zaokrožitev pločevinastega dela proizvodnje z novo hladno valjarjo, manjšega povečanja žičnega dela s konti livom, s povečanjem valjarne žice in nadaljnjih predelovalcev žice, začetek zamenjave sedanega procesa izdelave surovega jekla z izgradnjo nove električne peči in nadaljnjo usmeritev proizvodnje v končne izdelke. Glavne investicije - hladna valjarja, razširitev valjarne žice in nova električna peč, so vključene v osnutek srednjeročnega načrta tako občine kot republike. Ti načrti, zlasti še načrta Železarne in občine, so tesno povezani. Železarne namreč ostaja še naprej osnovni nosilec gospodarskega in družbenega razvoja občine. Z načrtovano politiko integracij pa bo njena vloga še pomembnejša, posebno kot nosilka integracijskih gibanj.

Za razliko od plana občine in republike, je plan Železarne zaenkrat usklajen, čeprav še vedno obstaja vrsta odprtih vprašanj. V pretežni meri je usklajen v okviru Slovenskih železarn, usklajevanje pa bo potrebno še s predelovalci. Srednjeročni načrt Železarne je namreč izoblikovan v okviru dogovorjene politike na nivoju združenja jugoslovanskih železarn pa tudi v okviru Slovenije, saj izhaja iz pokazateljev osnutka republiškega plana. Poudaril sem v pretežni meri usklajen, ker so vsi načrti kot osnutki v javni razpravi in ker bo potrebnih še nekaj usklajevanj, pri čemer lahko pride še do določenih premikov ali sprememb.

Posebna pozornost je seveda posvečena usklajevanju načrtov, tako republiškega kot občinskega in našega železarskega. Na primer tu je še vrsta komponent, ki se raztezajo med razpoložljivimi in potrebnimi finančnimi sredstvi, ali predvidenim in potrebnim številom zaposlenih, ali predvideno porabo energije in potrebnim oziroma možnim povečanjem in podobno. Isto velja tudi

za vse samoupravne interesne skupnosti, kjer bo usklajevalni proces moral potekati na relaciji želja in možnosti. Nadalje usklajevanje načrtov krajevnih skupnosti v okviru občine, občinskega v okviru regije in republike, železarskega v okviru Slovenskih železarn, republike in združenja jugoslovanskih železarn, z energetiki, proizvajalci surovin itd., itd. Seveda bodo vse te relacije konkretizirane v družbenih dogovorih in samoupravnih sporazumih.

V tem usklajevanju, sporazumevanju in dogovarjanju so in morajo biti v bistvu razpeti najširši interesi delavcev oziroma vseh delovnih ljudi in občanov.

UREDNIŠTVO: Kako ocenjujete sedanjo razpravo o novi ali boljše rečeno izpolnjenosti in razširjeni samoupravni organiziranosti v Železarni in katera so tista vprašanja, ki se kot nedodelana ali najbolj sporna javljajo v razpravah.

RUDI ROZMAN: V glavnem imamo zbrane vse pripombe iznesene na sestankih samoupravnih delovnih skupin in drugih asociacijah na predlog samoupravne organiziranosti in v okviru tega seveda predvidenih ekonomskih odnosov. Kot najbolj pogoste pripombe se nanašajo: na opredelitev priprave dela,

delovna mesta direktorjev - koordinatorjev, določanje internih cen in podobno. Skratka na tista vprašanja, o katerih je bilo največ govora in ki so bila najbolj sporna že v fazi priprave predloga. Razen tega pa so pripombe še na nekatere nazive delovnih mest, vlogo in pristojnost samoupravnih organov, večje ali manjše število odborov in komisij, večjo pristojnost delavskih svetov TOZD, vlogo delovne skupnosti in drugo. Do vseh teh pripomb in mnenj, bosta morali zavzeti svoja stališča dve strokovni skupini, ki delujeta pri komisiji za uvajanje nove samoupravne organiziranosti. Menim, da se bo na pripombe, ki so organizacijske narave, lahko našlo najustreznejše rešitve. V zvezi s pripombami na ekonomski del, ki jih je bilo manj, pa ostaja še vrsta odprtih vprašanj, ne mislim nedodelanih, pač pa se bo treba opredeliti oziroma odločiti za eno od predlaganih variant.

Predviden rok za sprejem nove samoupravne organiziranosti v Železarni, z ustanovitvijo novih TOZD in delovne skupnosti Skupne službe, je mesec december. Seveda bodo vse ostale zakonske procedure od registracije dalje opravljene v prihodnjem letu, ker ta proces dalj časa traja. Za sprejem nove samoupravne organiziranosti je potrebno sprejeti elaborat o pogojih organiziranja v TOZD, ki bo pripravljen do konca tega meseca. Na osnovi dosedanje razprave o predlogu samoupravne organiziranosti in razprave o omejenem elaboratu, bodo sprejeti sklepi o spremembi samoupravne organiziranosti in pripravljen samoupravni sporazum o združevanju TOZD v delovno organizacijo Železarne in statuti TOZD in delovne skupnosti Skupne službe. Osnutek samoupravnega sporazuma je v pretežni meri že pripravljen. Če torej ne bo večjih zapletov pri usklajevanju različnih stališč, potem predvidevamo, da bo v decembru izvedena konstituenta temeljnih organizacij združenega dela in istočasno izvedene volitve v nove samoupravne organe.

Železarski globus

BRAZILIJA

Francoska vlada je odobrila brazilski železarski industriji 250 milj. dolarjev kredita. S tem denarjem bodo povečali proizvodno zmogljivost železarne CSN v mestu Volta Redonda, ki pripada železarski družbi Cosipa of. S. Paulk and Usiminas.

INDIJA

Prva mini železarne družbe Orissa bo pričela obratovati prihodnje leto. Njena letna proizvodna zmogljivost bo 25.000 ton surovega jekla. Proizvajali bodo predvsem visoko kvalitno jeklo.

JUBILANTI - 50-LETNIKI

V mesecu oktobru bodo praznovali petdeset let življenja naslednji naši sodelavci: Franc SOKLIČ, valjarne profilov - 3. oktobra, Janko HLEBANJA, žičarna - 3. oktobra, Sandi KONKOLIČ, elektroodni obrat - 9. oktobra, Franciška LEGAT, žebjarina - 11. oktobra, Ivan MOČNIK, TKR - 12. oktobra, Valentin REPINC, strojno vzdrževanje - 13. oktobra, Stane KAPLAN, transport - 13. oktobra, Oskar KURNER, TKR - 21. oktobra, Leopold LEGAT, DE družbena prehrana - 23. oktobra, Anton TO-NEJC, valjarne žice - 27. oktobra, Milan KOSMAČ, strojne delavnice - 27. oktobra, Karel FLORJANČIČ, livarna - 29. oktobra in Jožefa MEGLIČ, elektroodni obrat - 30. oktobra.

VSEM SODELAVCEM ISKRENO ČESTITAMO!

ZAPOSLOVANJE V RAZUMNIH MEJAH

(Nadaljevanje s 1. strani)

Vrsta opravila	Stroški v din za 1972	Stroški v din za 1975	Indeks 75/72
administrativni posli	190,66	335,56	176
zdravniški in psih. pregledi	190,54	405,00	213
uvajalni seminar, priučevanje			
in izpiti na del. mestih	247,28	461,88	187
zaščitna sredstva	560,00	1.238,00	221
skupni enkratni stroški			
sprejema	1.188,48	2.440,44	205
povpr. mes. regres za hrano	195,00	301,50	156
povpr. mes. regres za stanov.	173,63	568,41	327
skupni stroški za 1 mesec	1.557,11	3.310,35	213

Pred nami je torej stroškovnik do tečke, kjer se večji izdatki šele začnejo: računati moramo, da je produktivnost novozaposlenega manjša od izkušenega, usposobljenega in ustaljenega delavca, da imajo več napak in izmečka pri delu, da dodatno obremenjujejo delovodja in še bi, lahko naštevali. A krog se širi še naprej: potrebno je - vsaj v perspektivi - zagotoviti stanovanje in vse spremljajoče dejavnosti, potrebne za normalno delo in življenje.

In četudi se omejimo le na prikazane skupne enomesečne stroške novosplošnega delavca, ki zne-sejo okroglih 331 starih tisočakov, je to že denar, ki ga ne bi smeli metati skozi okno. Sili nas na razmišljanje o varčevanju, ki naj prepreči lahko-miselno zaposlovanje. Močno oporo pri reševanju te problematike bo po našem mnenju predstavljala sistemizacija delovnih mest, ki je že študijsko pripravljena in se bo začela izvajati v letošnjem letu.

F. Belčič in M. Junež

OBVESTILA KOLEKTIVU - OBVESTILA

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK - 29. 9.	ZIDAR JOŽE	RAVNIK JOŽE
TOREK - 30. 9.	LEBAN IVO	TUŠAR IVAN
SREDA - 1. 10.	ARH JANEZ	ARH JOŽE
ČETRTEK - 2. 10.	BERNIK FRANC	MENCINGER STANE
PETEK - 3. 10.	SELJAK VINKO	SVETINA JOŽE
SOBOTA - 4. 10.	DOLINAR SAŠO	BEGEŠ STANE
NEDELJA - 5. 10.	BURJA ANTON, st.	GMAJNAR JANEZ

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon je: 410

Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Na proste sobote, nedelje in praznike dela: dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni zgradbi TOZD-VET.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 29. septembra do 4. oktobra bodo delale naslednje obratne ambulante:

Dopoldan: I. in II. obratna ambulanta.
Popoldan: IV. obratna ambulanta.
V soboto, 4. oktobra samo dopoldan IV. obratna ambulanta.

V ZOBNI AMBULANTI

Dopoldan: I. zobna ambulanta.
Popoldan: II. zobna ambulanta.
V soboto, 4. oktobra, samo dopoldan II. zobna ambulanta.
Ordinacijski čas dopoldan od 6.30 do 13. ure, popoldan od 13. do 19.30.
V soboto samo dopoldan od 6.30 do 13. ure.

OBVESTILO UPOKOJENIM ŽIČARJEM

Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata v žičarni organizira v soboto, 27. septembra,

IZLET V KRMO

Obveščamo vse upokojene žičarje, sodelavce, ki so bili zaposleni v pocinkovalnici, adjuštaži žičarne, v patentirnici in votličarni, da je odhod avtobusa v soboto, 27. septembra, ob 9. uri izpred carinarnice (prejšnja občina).

Izvršni odbor OO sindikata
žičarne

OBVESTILO UPOKOJENCEM

Osnovna organizacija sindikata družbene prehrane vabi upokojene sodelavce na

PIKNIK V ZAVRŠNICI

Piknik bo v soboto, 27. septembra, s pričetkom ob 10. uri. Ob morebitnem slabem vremenu bo piknik pozneje.

Odbor osnovne organizacije
sindikata družbene prehrane

INFORMACIJE ZA DELEGATE

V enem tednu se bodo tokrat sestale kar tri skupščine samoupravnih interesnih skupnosti: za zaposlovanje, kulturo in izobraževanje. Skupščina enote za zaposlovanje Jesenice se je sestala včeraj, 24. septembra, skupščini samoupravnih interesnih skupnosti za kulturo ter za izobraževanje pa se bosta sestali v torek, 30. septembra 1975. Vse tri skupščine imajo na dnevnem redu polletno poročilo o izvajanju programa svoje dejavnosti ter osnutek srednjeročnega načrta razvoja lastne dejavnosti v obdobju od 1976 do 1980.

Skupščini samoupravnih interesnih skupnosti za kulturo in za izobraževanje bosta razpravljali tudi o predlogu samoupravnega sporazuma o ustanovitvi, delu in organizaciji skupnih služb samoupravnih interesnih skupnosti Jesenice.

Skupščina enote za zaposlovanje Jesenice je razpravljala še o delovnem gradivu zasnovanega programa za leto 1976 in o stabilizacijskem programu ter izvolila delegacijo za skupščino samoupravne interesne skupnosti Kranj.

Skupščina samoupravne interesne skupnosti za kulturo bo razpravljala še o:

- osnutku dolgoročnega načrta investicijskih vlaganj v kulturne prostore v občini Jesenice,
- predlogu samoupravnega sporazuma o ustanovitvi kulturne skupnosti Gorenjske ter o
- predlogu sklepa o pooblastitvi zgodovinskega arhiva Ljubljana za opravljanje nalog arhiva na območju občine Jesenice.

Skupščina samoupravne interesne skupnosti za izobraževanje pa bo obravnavala:

- predlog finančnega načrta izobraževalne skupnosti Jesenice za leto 1976,
- poročilo o poteku priprav na uvedbo celodnevne osnovne šole v Zirovnici in Kranjski gori,
- razpravljali in sklepali pa bodo tudi o razrešitvi dosedanjega predsednika skupščine izobraževalne skupnosti. Za novega predsednika je predlagan Janez NOVAK, vodja delegacije TOZD Hladna predelava.

Na koncu naj opozorim še na to, da samoupravna interesna skupnost za zaposlovanje in samoupravna interesna skupnost za kulturo nista poslali dovolj izvodov gradiva za seje svojih skupščin. V Železarni je namreč pet delegacij (delegacije štirih TOZD in delovne skupnosti Skupne službe), ki imajo v vsaki skupščini samoupravne interesne skupnosti skupaj deset delegatskih mest. Prav tako ni nobena od teh skupnosti poslala enega izvoda centru za pro-uevanje samoupravljanja in informiranje v železarni Jesenice za njegovo uporabo, čeprav so bili vsi predsedniki skupščin samoupravnih interesnih skupnosti obveščeni o pomenu in nalogah centra.

N. Dejak

Staro Sava je z zunanjo ureditvijo graščine, v kateri je tehnični muzej Železarne in zunanjo ureditvijo starosavske gotike cerkve, dobila povsem novo podoba

Samoupravni organi v preteklem tednu

36. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO PRI DS ŽELEZARNE

Odbor za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne je imel svojo sejo v četrtek, 18. septembra. Na seji so pregledali, kako so bili izpolnjeni sklepi zadnje seje in razpravljali o: informaciji o izdani odločbi SDK po opravljeni kontroli izdaje materiala za leto 1973 in 1974 in o predlogu za odpis terjatev do kupcev, o potrebnih dodatnih sredstvih za investicije, o izločitvi sredstev iz povečanega dela amortizacije za pokrivanje podražitev po TOZD, o predlogu za odobritev nabave strojev za knjiženje, spremembi prispevne stopnje za stanovanjsko izgradnjo, prošnji za odobritev direktnega uvoza in o podaljšanju že oročenega depozita v Jugobanki.

Najprej so pregledali kako so bili izpolnjeni sklepi zadnje seje in ugotovili, da so izvršeni, razen sklepov pod točko 2.4. in 2.5., ki sta še v postopku. Neizvršena sta še sklepa 25. seje v zvezi s poročilom o pregledu koriščenja združenih sredstev skupnosti železniškega in luškega prometa in 32. seje v zvezi z uveljavitvijo mehanizma za spremembo cen proizvodov 114. panoge.

Sprejeli so informacijo direktorja finančno računskega sektorja o izdani odločbi službe družbenega knjigovodstva po opravljeni kontroli izdaje materiala za leto 1973 in 1974 ter razpravljali o predlogu za odpis terjatev do kupcev. Iz zapisnikov in odločbe SDK je razvidno, da je SDK odstopila od nadaljnjih zahtev in v zvezi z zaključnim računom za leto 1974, s tem, da v naslednjih treh letih ne sme narediti podobnih prekrškov. Zato je naša naloga, da bomo pri svojem delu čim bolj ažurni in dosledni.

Strinjali so se s predlaganimi odpisi terjatev do kupcev: krajevne skupnosti Blejska Dobrava, GP Istra TOZD Vladimir Gortan Pazin in občinske zveze prijateljev mladine Jesenice v skupnem znesku 177. tisoč 586,15 dinarjev. Odboru za delovne in življenjske pogoje so predlagali, da te odpisane terjatve evidentira kot prispevek Železarne društvu prijateljev mladine Jesenice pri ureditvi mladinskega počitniškega doma v Novem gradu. O tem sklepu odbora bodo obvestili tudi odbor samoupravne delavske kontrole Železarne.

Razpravljali so tudi o predvidenih podražitvah na objektih: hladna valjarna, vročevodni kotel in valjarne žice. Delavskim svetom TOZD so predlagali, da sprejmejo sklepe o združevanju sredstev amortizacije po posameznih TOZD in sklepe o najetju ustreznih kreditov pri banki za zgoraj navedene objekte.

Soglašali so se s predlogom finančno računskega sektorja in ga posredovali v potrditev delavskim svetom TOZD, da iz povečane amortizacije v letošnjem letu, za pokrivanje podražitev začetih projektov TOZD sprostijo 5.000.000,00 din, v istem razmerju kot so bila planirana sredstva za nabavo osnovnih sredstev po TOZD v začetku leta.

V zvezi s predlogom finančno računskega sektorja o nabavi strojev za knjiženje v knjigovodstvu, ki so nujno potrebni zaradi povečanega obsega dela, ki je posledica novih organizacijskih sprememb in zakonskih predpisov so soglašali, da se nabavni sektor prične dogovarjati z uvoznikom teh strojev o možnostih nabave. Pogodba o nabavi strojev bo lahko sklenjena šele na podlagi konkretnega predloga in sklepa odbora.

Predlog kritja prekoračitev sklada skupne porabe so posredovali v razpravo delavskim svetom TOZD s

sklepe mesece september, oktober in november. To je potrebno, ker bomo s tem zadržali normalen tempo izgradnje stanovanj, izplačevanje regresov do konca leta in ostalih dajatev po sindikalni listi ter izpolnili obveze do družbenega standarda.

Ob koncu seje so odobrili, da pri Sloveniji avtu Ljubljana nabavimo za vilicarje v HVZ 30 kompletov gum, ker Železarna zaradi premajhne količine ni zainteresirana na direktnem uvozu od proizvajalca in podaljšali že oročen depozit v Jugobanki za nadaljnjih 13 mesecev.

J. Š.

TOZD Hladna predelava

20. SEJA DELAVSKEGA SVETA

V torek, 16. septembra, je bila 20. seja delavskega sveta TOZD Hladna predelava. Predsednik Ivan Sušnik je za sejo predlagal naslednji dnevni red: pregled sklepov prejšnje seje, obravnava poslovnega poročila za prvo polletje 1975, obravnava pravilnika o stimulaciji za izvoz, prenos linije za izdelavo diskastnih nožev iz železarne Ravne v železarno Jesenice, odobritev dodatnih sredstev za investicije, odobritev kritja prekoračitev sklada skupne porabe, kritje prekoračitev investicij po programu IV in AZ TOZD ter spremembe normativa.

Delavski svet je pri pregledu sklepov prejšnje seje ugotovil, da so vsi izvršeni.

Pri obravnavi poslovnega poročila za prvo polletje 1975 je delavski svet ugotovil, da je bilo poslovanje v tem obdobju dokaj ugodno. Žal pa so perspektive za drugo polovico letošnjega leta precej slabše, posebno za obrate profilarna, hladna valjarna in podbojarna. Trenutni izgledi so taki, da bo v zadnjem četrtletju izstopal kot največji problem - pomanjkanje naročil. Zato je delavski svet naročil prodajni službi, da skuša ta problem čim bolj omiliti s tem, da se čim bolj angažira na tržišču.

Člani delavskega sveta so se dalj časa zadržali ob podatku, da je imel novi obrat vratnih podbojev v tem obdobju kar 60 % tehniških zastojev. Smatrali so, da to vsekakor ustvarja med delavci določeno nezadovoljstvo in nesigurnost in da je treba to situacijo pospešeno reševati. Direktor TOZD je delavskemu svetu pojasnil, da problemov, ki ovirajo normalno delo v tem novem obratu, ne bo mogoče rešiti takoj. Poleg pomanjkanja naročil, je tudi težava v tem, da profilarna zaradi neustrezne kvalitete hladno valjanih trakov ni v stanju izdelati profilov. Zaradi vseh teh težav so sklenili, da se večji del zaposlenih v tem obratu začasno premesti v druge obrate. Ker pa nekaj naročil je in tudi sproti prihajajo, bo ob čim manjši režiji obratovala le vzorčna delavnica in osvajala novo proizvodnjo.

Nadalje so obravnavali in potrdili začasni pravilnik za pospeševanje izvoza v Slovenskih železarnah, ki predvideva 10 % stimulacije za vsako tono materiala za izvoz, z veljavnostjo od 1. 9. 1975 dalje.

Daljš časa so se člani delavskega sveta zadržali ob prenosu linije za izdelavo sikastnih nožev iz železarne Ravne v železarno Jesenice. Direktor TOZD je pojasnil, da je bila prvotno predvidena prestavitve te linije v Ajdovščino. Ker pa predelovalno industrijo, ki jo že imamo v Slovenskih železarnah, ne želimo prenašati iz okvira Slovenskih železarn in ker železarni Ravne mi dobavljamo toplo valjane trakove za

izdelavo teh nožev, je bilo predlagano, da to napravo prevzamemo mi. Naši predstavniki, med njimi tudi obratovodja profilarne, so si to napravo že ogledali v železarni Ravne in ugotovili, da naprava v redu deluje in da je tržišče zagotovljeno. Naprava je stara nekaj let in o težkem fizičnem delu na njej ni mogoče govoriti. Železarna Ravne pa želi to napravo oddati predvsem iz dveh razlogov. Prvič, ker niso popolnoma zadovoljni z našimi dobavami zaradi kasnitve in ker želijo pridobiti prostor za novo proizvodnjo.

Ekonomski izračun uspešnosti te naprave ni najbolj ugoden iz razloga, ker so toplo valjani trakovi računani po prodajni ceni, medtem ko so pri upoštevanju lastne cene ti rezultati ugodnejši. Obratovodja Komljanec je poudaril, da bo ta proizvodnja vsekakor rentabilna, če bo naprava obratovala na dve izmeni.

Kljub izčrpnemu obrazložitvi člani delavskega sveta niso bili prepričani o uspešnosti te proizvodnje in so v razpravi nakazali vrsto problemov. Največ dvomov je bilo izraženih glede plasmana na tržišču. Obstaja bojazen, da bomo naleteli na iste probleme kot pri vratnih podbojih. Sklenili so, da je nesmiselno vlagati v to investicijo tolikšna sredstva, pri katerih bo zaposlenih nekaj ljudi, medtem ko istočasno ugotavljamo pored problem pomanjkanja delavcev na obstoječih napravah.

Člani delavskega sveta so opozorili tudi na dogovor, da investicij, katerih sredstva ne bodo povrnjena v dveh ali treh letih, v bodoče ne bomo financirali. Postavili so tudi vprašanje stroškov s prestavitvijo naprave.

Ob zaključku razprave so bili člani delavskega sveta mnenja, da bodo o prenosu te naprave dokončno sklepal šele tedaj, ko bodo od prodajne službe dobili pismeno zagotovilo, da so sklenjene dolgoročne ali srednjeročne pogodbe za prodajo tega proizvoda.

Na seji so obravnavali predlog finančno računskega sektorja za odobritev dodatnih sredstev za vse tri investicije, ki so v teku. To je hladna valjarna, vročevodni kotel in rekonstrukcija valjarne žice. Vse tri

investicije so namreč zaradi podražitev in inflacije večje kot so bile planirane. Tako znaša razlika med prvotno in novo ugotovljeno vrednostjo za hlad. valjarno 302.015.000 din, za vročevodni kotel 6.867.638 din, za valjarno žice pa 1.815.000 din. Te prekoračitve bodo delno krite z najetjem posojil, delno pa z združevanjem sredstev temeljnih organizacij združenega dela.

Delavski svet je predlog o združevanju sredstev in o najetju posojil potrdil. Po predlogu bo temeljna organizacija združenega dela Hladna predelava v združena sredstva prispevala naslednje zneske:

za hladno valjarno	12.100.000 din
za vročevodni kotel	590.000 din
za valjarno žice	12.968.000 din

Zaradi stalnih podražitev se pojavljajo prekoračitve tudi pri izvajanju programa IV in AZ TOZD. Zato je delavski svet soglašal s formiranjem posebnega konta za kritje stroškov po posameznih točkah IV in AZ programa.

Prekoračitve so prikazane tudi v polletnem poročilu namenskega koriščenja sklada skupne porabe in sicer pri naslednjih postavkah: regres za letni dopust za 610.000 din, odpravnine upokojenim in umrlim članom delovne skupnosti za 1.300.000 din, regresiranje ekonomskih stanovalnikov v samskih domovih za 1.500.000 din. Te prekoračitve se lahko pokrijejo samo iz sredstev družbenega standarda - stanovanjska gradnja. Sprostitev sredstev je

možna s povečano prispevno stopnjo za gradnjo stanovanj. Zato je predlagano povečanje prispevne stopnje za stanovanjsko gradnjo iz 9 % na 13 % za obračunske mesece september, oktober in november, kar predstavlja 3,8 do 4 milijone dodatnih sredstev. Delavski svet je po obravnavi predloga ugotovil, da so vse prekoračitve nastale iz objektivnih razlogov, zato je dal soglasje za povečanje prispevne stopnje za stanovanjsko gradnjo iz 9 % na 13 % za navedene mesece.

Na seji so govorili tudi o predlogu za obnovitev že zelo zastarele žerjavne proge v obratu vratnih podbojev. Bili so mnenja, da je žerjavna proga v takem stanju, da je obnova nujno potrebna. Po predračunu je za obnovo potrebno 259.000 din. Sklenili so, da se konto za to lahko takoj odpre.

Delavski svet je potrdil še spremembe normativov v žičarni, ki so potrebne zaradi prehoda od dvoizmenskega na triizmensko obratovanje pri proizvodnji patentirane žice v pramenih za prednapeti beton. Proizvodnja te žice je ekonomsko ugodna, povpraševanje na tržišču pa narašča. Zato je tak ukrep utemeljen. Istočasno pa bo ukinjena proizvodnja patentirane žice - enožilne za prednapeti beton.

Delavski svet je obravnaval še dve pritožbi na izdane odločbe komisije za ugotavljanje kršitev delovne discipline in obe odločbi razveljavil ter jih dal v ponovni postopek komisiji za ugotavljanje kršitev delovne discipline.

J. S.

24. SEJA ODBORA ZA KADRE IN MEDSEBOJNA RAZMERJA

V petek, 19. septembra, se je sestal odbor za kadre in medsebojna razmerja TOZD Hladna predelava na svoji 24. seji. Predsednik odbora Rok Globočnik je za sejo predlagal naslednji dnevni red: pregled sklepov prejšnje seje, poročilo o gibanju delovne sile v mesecu avgustu, premestitve in reševanje prošenj.

Na začetku seje so člani odbora najprej pregledali sklepe prejšnje seje in pri tem ugotovili, da so bili vsi sklepi izvršeni, razen ene premestitve zaradi tega, ker ni bilo ustreznih zamenjav.

Pri pregledu poročila o gibanju delovne sile so člani odbora ugotovili, da je v mesecu avgustu manjkalo do normativa 111 delavcev ali 8,6 %. V primerjavi s planom delovne sile pa je bilo 26 delavcev več ali 2,2 %. Stalež proizvodnih delavcev je bil v primerjavi z normativom manjši za 114 delavcev ali 10,4 %. Poleg tega je bilo zaposlenih še 13 upoko-jencev ali 1,1 % in osem pripravnikov ali 0,6 %.

Iz poročila je tudi razvidno, da je bilo v mesecu avgustu najbolj kritično stanje z delavci v obratu žičarna. Dokaj ugodno situacijo je imel elektroodni obrat, vendar pa je v tem obratu odsotnost v poletnih mesecih dnevno dosegala tudi do ene tretjine zaposlenih. V novem obratu vratnih podbojev je trenutno zaposlenih samo 25 delavcev. Zaradi že znanih težav, to je pomanjkanja naročil in ustreznih profilov je bilo deset delavcev iz obrata vratnih podbojev začasno premeščenih v druge obrate, in sicer pet žensk in dva moška v elektroodni obrat, en delavec v žičarno in dva v hladno valjarno v izgradnji. Razlika v odnosu na plan zaposlenih je bila v obratih temeljne organizacije Hladna predelava naslednja:

hladna valjarna	+16
profilarna	-3
vratni podboji	+15
jeklovlek	-9
žičarna	-14
elektroodni obrat	+26
žebeljarna	-5

Odbor je nato potrdil poročilo o gibanju delovne sile v avgustu in sklenil, da se zaradi pomanjkanja naročil in zmanjšane proizvodnje v obratu vratnih podbojev, lahko začasno premesti delavce v skladu z določili čl. 35. in 36. samoupravnega sporazuma, v druge obrate v okviru temeljne organizacije.

Nadalje so člani odbora za kadre potrdili sprejem in obračun delavcev v mesecu avgustu. Skupno je bilo v obratu TOZD Hladna predelava sprejetih v tem obdobju devet novih delavcev, in sicer:

3 za hladno valjarno
2 za žičarno
2 za elektroodni obrat
2 za žebeljarno

Lastnost delavca v združenem delu pa je v tem mesecu prenehala sedmim delavcem iz naslednjih obratov:

hladna valjarna	1
žičarna	5
jeklovlek	1

Od teh sedmih je en delavec odšel v JLA, ostali pa so prekinili delovno razmerje na osnovi izjave.

Sledila je razprava o premestitvah. Člani odbora so v celoti potrdili premestitve v okviru obrata, ki sta jih predlagali obratovodstvi jeklovleka in žičarne. Prav tako je odbor soglašal tudi s premestitvijo Ernesta Bubriča iz talinice v obrat žičarno. Odbor je obravnaval tudi predlog za povišanje kategorije tehnologu hladne valjarne in ga potrdil ter dal soglasje, da se na prosto delovno mesto administrator odpreme v profilarni razporedi tov. Karlinovo.

Glede sprememb normativa pa je odbor smatral, da bi moral oddelek za organizacijo istočasno, ko sproži postopek za spremembo, obvestiti o tem tudi odbor za kadre.

J. S.

PREGLED SESTANKOV SDS

TOZD TALILNICE

V obratu plavž so imele sestanke samoupravne delovne skupine: plavž 3, rudarna 3 in kamnolom. Samoupravni delovni skupini: plavž 3 in rudarna 3 sta obravnavali informacijo, ki jo je izdal odbor za gospodarstvo in varnost pri delu. Samoupravna delovna skupina kamnolom je obravnavala na svojem sestanku varnost pri delu, proizvodnjo in razno. Člani delovne skupine sprašujejo, kdaj bo na razpolago dovolj delavcev, da ne bodo cele mesece pod normativom?

V obratu martinarna je imela sestanke samoupravna delovna skupina staro železo 2, ki je obravnavala: ukrepe za doseg plana in probleme v zvezi s tehtanjem vložka. Tehtalci se bodo potrudili za bolj natančno merjenje. Mnenja so, da bodo z novim načinom pripravljanja vložkov dosegli bolj enakomerne teže saržev in s tem precej pripomogli, da bodo dosegli plan. Pri novem načinu priprave vložkov pa bodo verjetno težave zaradi pomanjkanja koritnih voz in odstavnih tirov.

V obratu šamotarne je imela sestanke samoupravna delovna skupina peč šamotarne, ki je obravnavala: proizvodnjo in problematiko v mesecu avgustu, plan za mesec september in poročilo o varčevanju za mesec avgust in razno. Člani delovne skupine so bili tudi opozorjeni, da naj pri delu redno nosijo zaščitna sredstva.

TOZD VALJARNE

V obratu valjarna Bela - bluming je imela sestanke samoupravna delovna skupina bluming 3, ki je obravnavala:

predlog za novo organizacijo upravljanja in ravnanja v ŽJ, gospodarski položaj in ukrepe za stabilizacijo, predlog pravilnika o napredovanju na delovnem mestu in samoupravne akte za zdravstveno varstvo.

V obratu adjustaža bluming so imele sestanke vse samoupravne delovne skupine. Samoupravne delovne skupine so obravnavale: delovne naloge za mesec september in pregled delovnih rezultatov, pregled nezdov pri delu in ostalo problematiko. Samoupravna delovna skupina adjustaža bluming 1 sprašuje, zakaj nima strojni flemar priznan beneficiran delovni staž. Strojni flemar mora vedno ročno flemati slabe in rezati razne kvalitete. Zakaj iz valjarne bluming prihajajo nerazrezani slabi za valjarno 2400 in jim to delo povečuje stroške.

Samoupravna delovna skupina adjustaža bluming 2 je na sestanku postavila vprašanje, kdo je odgovoren za izvedbo remonta na 20-tonskem žerjavu in kdo da ponovni nalog za obratovanje. Od sobote do ponedeljka jutraj je stal žerjav, ne da bi kdo kaj delal na njem. V soboto popoldan je bil obveščen dežurni železar, pa tudi on ni uspel ničesar doseči. V ponedeljek pa še ves dopoldan ni bil usposobljen za delo. Tako je stal žerjav od 11. 9. do 15. 9. do 14. ure. Za tako neodgovorno delo naj se raziše in ugotovi krivca.

V obratu valjarne žice je imela sestanke samoupravna delovna skupina valjarna žice 2, ki je obravnavala samoupravne akte za zdravstveno varstvo, predlog pravilnika o napredovanju na delovnem mestu, predlog za novo organizacijo upravljanja in ravnanja v ŽJ. Samoupravna delovna skupina bi to morala obravnavati v mesecu avgustu.

TOZD HLADNA PREDELAVA

V obratu jeklovlek so imele sestanke samoupravne delovne skupine: adjustaža jeklovleka 1, ki je imela dva sestanka, brusilnica 2 in 3. Samoupravna delovna skupina adjustaža jeklovleka 1 je obravnavala: predlog za novo organizacijo upravljanja in ravnanja v ŽJ, predlog pravilnika o napredo-

vanju na delovnem mestu, informacijo o gospodarskem stanju in ukrepih za stabilizacijo.

Samoupravna delovna skupina brusilnica 2 je obravnavala predlog za novo organizacijo upravljanja in ravnanja v ŽJ. Samoupravna delovna skupina brusilnica 3 je pa obravnavala: predlog za novo organizacijo upravljanja in ravnanja v ŽJ predlog pravilnika o napredovanju na delovnem mestu, samoupravne akte za zdravstveno varstvo in informacijo odbora za gospodarstvo o poslovnem rezultatu v mesecu juliju in avgustu.

TOZD VET

V obratu strojno vzdrževanje so imele sestanke samoupravne delovne skupine: SV Bela 1 in 3, SV Bela vodstvo in SV instalacija Bela. Vse samoupravne delovne skupine so obravnavale: predlog za novo organizacijo upravljanja in ravnanja v ŽJ, predlog pravilnika o napredovanju na delovnem mestu, samoupravne akte za zdravstveno varstvo in informacijo o gospodarskem stanju in ukrepe za stabilizacijo. To bi morale obravnavati že v mesecu avgustu.

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

V delovni skupnosti skupnih služb je imela sestanke samoupravna delovna skupina samopostrežna restavracija s kantinami, ki je obravnavala predlog pravilnika o napredovanju na delovnem mestu, predlog za novo organizacijo upravljanja in ravnanja v ŽJ in samoupravne akte za zdravstveno varstvo ter informacijo o gospodarskem stanju in ukrepih za stabilizacijo.

Analiza o sestankih samoupravnih delovnih skupin je narejena na osnovni zapisnikov, ki smo jih prejeli od samoupravnih delovnih skupin v prejšnjem tednu. Analizo sestavila: VLASTA VIDIC

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje

MLADI O SEBI, SVOJIH PROBLEMIH, NALOGAH IN PERSPEKTIVAH

TEMELJITE PRIPRAVE NA VOLILNO KONFERENCO

Člani predsedstva tovarniške konference ZSMS Železarne so se minuli teden sestali na 23. redni seji. Najprej so razpravljali o osnutkih dveh pomembnih dokumentov in sicer o pravilniku koordinacijskega sveta ZSMS Železarne in poslovniku za delo osnovnih organizacij ZSMS. (Oba osnutka dokumentov danes v celoti objavljamo na 5. in 6. str.) Člani predsedstva so oba osnutka podrobno pregledali in soglašali, da sta primerna za javno razpravo, ki bo te dni potekala v vseh osnovnih organizacijah ZSMS.

V nadaljevanju seje so se prisotni največ menili o organizacijskih in

drugih pripravah na volilno konferenco, ki bo 25. oktobra. Kot so poudarili bo pomenila mejnik v delovanju Zveze socialistične mladine v Železarni po 9. kongresu. Na njej bo sprejeta nova oblika organiziranosti kar pomeni, da bodo mladi železarji dokončno prilagodili svojo organizacijo statutu ZSMS in vsebino dela resoluciji 9. kongresa.

Da bodo priprave na volilno konferenco kar najbolj temeljite in popolne, se morajo v akcijo vključiti vsi mladi železarji. Do 10. oktobra je rok, da se sestanejo vse osnovne organizacije v obratih in oddelkih. Na sestankih morajo obravnavati program dela svoje osnovne organizacije, akcijski program bodočega ko-

ordinacijskega sveta, poslovnik za delo osnovnih organizacij, pravila koordinacijskega sveta, predlagano kandidatsko listo za predsedstvo, predsednika, tehničnega sekretarja, nadzorni odbor in predsednike komisij, v svoji osnovni organizaciji pa morajo izvoliti dva delegata za volilno konferenco.

Ob sklepu seje predsedstva so člani obravnavali še sistem premakljivega delovnega časa v Železarni. Po obrazložitvi tega sistema se je razvila živahna razprava. Člani so zavzeli stališče, da je pravica vsakega delovnega človeka, da se lahko opredeli na tak delovni čas, da bo njegov učinek na delovnem mestu največji. Vzporedno s tem naj bo njegov delovni čas tak, da ne bo v nasprotju s stališči celotnega kolektiva, v katerem dela.

TURNIR V DOMU UČENCEV ŽIC

V domu učencev ŽIC so pred kratkim pod vodstvom predsednika športne komisije Zdravka Despota in vzgojiteljev izvedli namiznoteniški turnir, v katerem je sodelovalo 32 goštev.

Zmagovalec turnirja je bil gojenec tretjega letnika PIS Gojko Pejič. Kot nam je povedal predsednik komisije za šport, bodo več podobnih tekmovanj izvedli v naslednjih mesecih.

Jože Žerdin

KRATKE VESTI

Danes se bo sestalo predsedstvo občinske konference mladih v izobraževanju. Člani bodo obravnavali prijave na volilno konferenco, kadrovske spremembe pri predsedstvu in pripravo vzorčnih programov za osnovne organizacije ZSMS na šolah.

Člani komisije za mladinske delovne akcije pripravljajo ustanovitev kluba brigadirjev, ki bo povezoval vse brigadirje, ki so se v zadnjih treh letih udeležili kakršnekoli mladinske delovne akcije.

Občinska konferenca klubov OZN je začela s pripravami na praznovanje 30-letnice OZN. Ob tej obletnici bo pripravila proslavo s kulturnim sporedom.

PRAVILA KOORDINACIJSKEGA SVETA ZSMS ŽELEZARNE JESENICE-OSNUTEK

1. člen
Pravila koordinacijskega sveta ZSMS železarne Jesenice (v nadaljnjem besedilu KS) so oblikovana v skladu s statutom ZSMS in statutarnimi pravili občinske organizacije ZSMS Jesenice. Pravila vsebujejo le tiste opredelitve statuta in statutar-
nih pravil, ki konkretizirajo delo-
vanje KS.

2. člen
Na osnovi 40. in 47. člena statuta ZSMS se osnovne organizacije ZSMS, organizirane v železarni Jesenice, združujejo v koordinacijski svet z namenom usklajevanja, povezovanja in koordiniranja dejavnosti.

3. člen
Sklepi, stališča in dogovori, sprejeti v taki obliki delovanja osnovnih organizacij ZSMS, morajo odražati skupna in usklajena stališča osnovnih organizacij ZSMS, ki so zastopana v KS. Na ta način sprejeti sklepi, stališča in dogovori postanejo za osnovne organizacije ZSMS enotna delovna osnova.

4. člen
Člani osnovnih organizacij ZSMS urejajo svojo notranjo organizacijo,

način delovanja in delovna področja s poslovníkom za delo osnovnih organizacij ZSMS v železarni Jesenice.

5. člen
Osnovne organizacije ZSMS delujejo v tesni povezavi s sindikalno organizacijo. Osnovne organizacije ZSMS v temeljnih organizacijah združenega dela opravljajo funkcije aktivov mladih delavcev v sindikalni organizaciji.

6. člen
KS ustanovijo vse osnovne organizacije ZSMS organizirane v železarni Jesenice. Vsaka osnovna organizacija ZSMS ima v KS dve delegatski mesti. Za KS in vse njegove organe velja enoten mandat ZSMS.

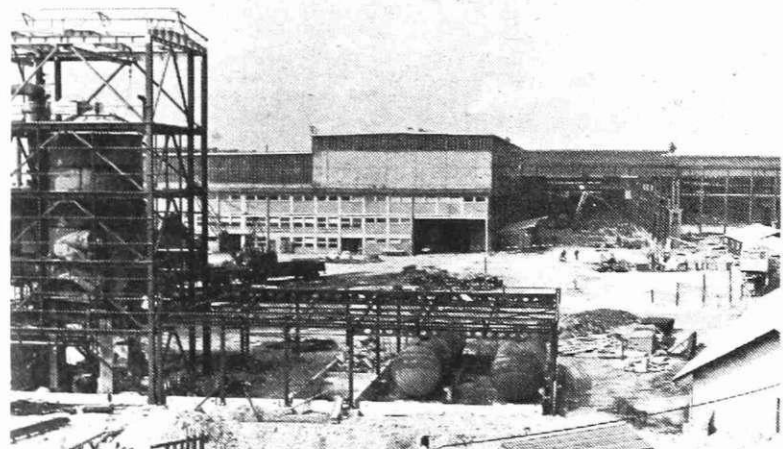
7. člen
Koordinacijski svet:
— voli predsedstvo,
— voli predsednika in sekretarja,
— voli nadzorni odbor,
— sklicuje problemske seje koordinacijskega sveta za posamezna interesna področja mladih v železarni Jesenice.

8. člen
KS se sestaja po potrebi in v skladu s svojim programom dela, a najmanj enkrat letno. Enkrat letno pogleda in analizira svoje delo in na osnovi tega sprejema tudi program dela za naslednje obdobje.

9. člen
Predsedstvo je politično izvršilni organ koordinacijskega sveta, kateremu je za svoje delo tudi odgovoren. Člani predsedstva predstavljajo stalni del koordinacijskega sveta.

10. člen
Predsedstvo sestavlja 15 članov. Po funkciji sta člana predsedstva predsednik in sekretar KS.

11. člen
Predsedstvo koordinacijskega sveta:
(Nadaljevanje na 6. strani)

Objekt za regeneracijo kislin, v ozadju hala nove hladne valjarne

mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja —

Zapiski iz obdobja Neodvisne delavske partije Jugoslavije na Jesenicah

Spomini prve generacije jeseniških komunistov

64

Na konferenci so potem razpravljali o demokratizaciji javnega življenja v cesarstvu, zahtevali splošno in enako volilno pravico za vse zastoje, (tudi za deželne zbornice in občine, ki je leta 1905 niso izbojevali) in razširitev te pravice tudi na žene, izrazili negotovost zoper birokratični ustroj države in poudarili: »PODLAGA SVOBODE V DRŽAVI JE LE SVOBODNA OBČINA. OBČINE NAJ SE ZDRUŽIJO V KREPKA SAMOUPRAVNA OKROŽJA IN TA V SAMOUPRAVNE NARODNOSTNE SKUPINE, KATERE NAJ UPRAVLJAJO DOCELA SAMOSTOJNO SVOJE KULTURNE IN GOSPODARSKE ZADEVE Z LASTNIM SODSTVOM IN LASTNO POLITIČNO UPRAVO — VSE ZDRUŽENE V ZVEZNO DRŽAVO.«

Poročilo o stockholmski konferenci, oziroma o pripravah nanjo, je poročal dr. Tuma, ki je pred tem razpravljal o tej zadevi s predstavniki ostalih avstrijskih socialno demokratičnih strank in bil skupaj z Josipom Kopačem, Antonom Kristanom izvoljen v slovensko delegacijo za to mednarodno socialistično konferenco, ki so ji slovenski socialni demokratje poslali naslednji pozdrav:

»V Ljubljani zbrani zastopniki jugoslovanske socialno demokratične stranke pozdravljajo stockholmsko konferenco kar najtopleje, pričakujejo, da se udeležijo mirovnih posvetovanj proletarcev vseh dežel, ki naj sklenejo skupno akcijo za takojšnji svetovni mir in za zopetno vzpostavitev internacionalne, katere sklepom bomo zvesto sledili.«

Stockholmsko konferenco je pripravljala tako imenovani holandsko-skandinavski socialistični odbor, ki je sledil proglasu petrograjskega sveta vojaških in delavskih odposlancev 27. mar-

ca 1917 na delavstvo vsega sveta, da je treba začeti odločen boj proti osvojevalnim težnjam vlad vseh dežel in da morajo narodi vzeti v svoje roke odločitev o vprašanjih vojne in miru, in skušal doseči, da bi se v Stockholmu zbrali vodilni socialisti med seboj vojskujočih se držav. Ta odbor je najprej zbiral gradivo o stališčih prizadetih strank, ki so bile prej združene v II. internacionali, po izbruhu vojne pa postale priveski vladajočih buržoazij in bile druga proti drugi ter se prizadevale za zmago vladajočih nacionalnih buržoazij in postale tako samo šovinistično nacionalistično obarvane. To je seveda bilo po godu vladajoči imperialistični buržoaziji v vseh, druga proti drugi vojskujočih se imperialističnih državah. Tako so nastajala nasprotja, ki pa jih je holandsko-skandinavski socialistični odbor skušal izgladiti na osnovi gesel, oziroma gesla, o miru brez aneksij in kontribucij, ki ga je leta 1915 sprejela konferenca zimmerwaldskih internacionalistov, med katerimi je bil, kakor vemo, tudi Lenin, ki ga je sprejela ruska februarjska (po našem koledarju marčna) revolucija, pa tudi ruska menševiško-meščanska vlada dne 19. maja 1917, čeprav — kakor so pokazali že znani dogodki — samo zato, da bi trenutno pomirila množice, v resnici pa tajno izvajala zahodnim zaveznikom v antanti, da bo nadaljevala vojno do končne zmage. To geslo, o miru brez aneksij in kontribucij, so oportunistični voditelji nemške in avstrijske socialne demokracije razlagali kot mir brez zmagovalcev in premagancev, ki si ga je želel tudi avstroogrski cesar Karl Habsburški in njegova vlada, ki je v tem geslu videla edino možnost za ohranitev habsburškega cesarstva.

Na tej osnovi so bili predstavniki nemških in avstro-ogrskih socialnih demokratov pripravljani pogajati se s predstavniki socialističnih strank antantnih držav — Francije, Anglije in Belgije, ti pa so sprva sploh odklonili pogajanja v Stockholmu, če bi se vršila na osnovi predlogov socialnih demokratov Nemčije in Avstro-Ogrske, nato pa zahtevali, da morajo pogajanja ugotoviti tudi krivdo za izbruh vojne, torej vprašanje, ki se je že samo po sebi obračalo proti Nemčiji in Avstro-Ogrski kot glavnim krivcem za oboroženi imperialistični obračun med imperialističnimi vlesilami. Prvo svetovno vojno je vendar sprožil avstro-ogrski ultimatum Srbiji in potem vojna napoved, takoj nato pa nemška vojna napoved Rusiji in Franciji, nemški vpad v Belgijo, ki ji je bila zagarantirana nevtralnost z mednarodnimi po-

Pripravljenost je vedno boljše kakor golo pričakovanje ...

Tito

DRUŽBENA SAMOZAŠČITA — MOBILIZATOR VSEH AKTIVNOSTI V SKLOPU KRAJEVNE SKUPNOSTI

Odbor za splošni ljudski odpor je neposredni izvajalec vseh obrambnih priprav v širšem smislu in krajevni skupnosti. Iz prakse poznamo različne poti pravno-normativnega urejanja družbene samozaščite. Na ravni občin, krajevnih skupnosti in organizacij združenega dela je to urejeno z različnimi internimi pravilniki.

Tudi v naši občini je že storjeno na tem področju marsikaj. Smo pa občina, ki leži na mejnem področju in smo posebno izpostavljeni že v prvem koraku v primeru sovražnosti. In ne samo to! Že pred odkritim nastopom sovražnosti je polno faktorjev, ki se jih moramo zavedati vsi občani in delovni ljudje Jesenic ter člani krajevnih skupnosti na našem področju.

Ne bi se rad ponavljal. Premišlujem, že mnogo je bilo napisane na to temo kot teoretično vodilo pri nadaljnjem uveljavljanju naših samoupravnih pravic in dolžnosti. Več ali manj poznamo zadolžitve in pravice v okviru nove ustave. Kaj je bilo narejenega do danes je pa drugo vprašanje?

Vsaka občina, organizacija združenega dela in krajevna skupnost si mora po svoje prirediti osnovni model ustavno določene družbene samozaščite. Večjih odstopanj od baze sicer ni nikjer, so pa v ospredju specifičnosti, ki jih je treba postaviti v ospredje. In prav je tako!

V naši občini odbori za splošni ljudski odpor že uspešno delujejo. Vanj so vključeni delovni ljudje, rezervni vojaški starešine, mladinci in tudi ženske. V razmeroma kratki dobi je bilo storjenega že marsikaj. Od evidence materialnih sredstev in zaklonišč do načrtov evakuacije ljudi in sredstev, popisa skrivnih skladišč hrane v morebitni vojni, organiziranje ciklusa uspešno obiskanih predavanj o obrambi po vseh krajevnih skupnostih občine.

Brez množične osnove ne bi bil možen nikakršen odpor. Zato so člani odbora za splošni ljudski odpor poživili delo strelske družine ter pomladili z mladinci sestav strelskega društva. Skoraj vsak naš občan zna uporabiti zaščitna sredstva, zna dajati prvo pomoč in negovati bolnika. Posebno med mladimi je za tovrstno aktivno obliko dovolj zanimanja. Brez aktivnega občinskega odbora Rdečega križa danes ne bi mogli več.

Kolikšno vlogo je odigral prav ta odbor s svojimi neimenovanimi sodelavci, se prav te dni jasno vidi v uspešni krvodajalski akciji. Vsak zdrav občan Jesenic in krajan krajevnih skupnosti je daroval kri. In prav v tej humani akciji se zrcali občanova pripravljenost pomagati sočloveku v najbolj kritičnih trenutkih. Odziv na krvodajalsko akcijo v okviru občine s strani Železarne in ostalih temeljnih organizacij združenega dela v občini — je najlepša potrditev solidarnosti in humanosti.

Negovanje tradicij NOV pri mladih v šolah, je tudi ena uspešnih oblik spoznavanja odpora naših narodov. Pionirski in mladinski pohodi ob DNEVU MLADOSTI naj postanejo tribuna mladih za izmenjavo mišljenj.

Taborniška občinska organizacija je ena najuspešnejših. Dolgotrajna tradicija, sposoben, skoraj profesionalen vodstveni kader, potrjuje in nadaljuje vrsto uspehov doseženih na republiških in zveznih akcijah ter tekmovanjih. Uspešno združuje vrsto mladih ljubiteljev narave, ki s svojimi pridobljenimi spretnostmi posegajo po najvišjih tekmovalnih lovoričah.

Skoraj ni organizacije v občini, od politične do športne, ki v letošnjem letu ne bi uspešno poživila svojega dela. V svojih oblikah delovanja imajo vključen osnovni koncept splošnega ljudskega odpora. (Vseh uspešnih organizacij žal ne moremo naštevati.)

Občinski odbor za splošni ljudski odpor skrbi za organizacijo gospodarstva in preskrbe v primeru sovražnosti. Prav tako pa tudi za idejno politično delo in obveščanje. Obenem bodo poskrbeli v primeru sovražnosti za socialno skrbstvo, zdravstvo in šolstvo. Tudi nadaljnje delo bo slonelo predvsem na izdelavi obrambnih načrtov občine in krajevnih skupnosti.

Akcija s kranjskim PTT podjetjem za razširitev telefonskega omrežja in povečanje telefonskih naročnikov je lepo uspela. Kako pomembna je povečana mreža telefonov npr. samo za mobilizacijo, je govoriti odveč.

godbami, ki bi se jih morale vojskujoče se velesile držati. Morda bi se kljub temu našel izhod, pa so stockholmsko konferenco preprečile imperialistične vlade antantnih držav, ki niso dale potnih dovoljenj socialističnim predstavnikom svojih dežel. Te vlade so namreč odklanjale sleherni korak za sporazumni mir z Nemčijo, katere armade so stale na vseh bojiščih na vzhodu in zahodu na ozemlju antantnih držav.

Omenil naj bi še pozdravno pismo JSDS ruskim revolucionarjem, datirano v Trstu, dne 8. aprila 1917 in poslano v Petrograd preko holandskih (nizozemskih) socialistov:

»Jugoslovanska socialno demokratična stranka navdušeno pozdravlja zmago ruske revolucije nad carizmom in vojnimi nasiljem in upa, da bo velikanski pomen socialnega preobrata v državi zvestih in neomajnih borcev proletarske revolucije zgovern opomin tlačiteljem in tlačencem vsega sveta. Jugoslovanska socialno demokratična stranka pričakuje, da ruska revolucija, ki je postala največji faktor miru in adala vojni buržoaziji smrten udarec, napravi konec nasilju in pospeši nujnost socialnih preosnov, da iz ruševin razrednih držav nastane svobodna socialistična Evropa. V Trstu 8. aprila 1917.«

Ta vera je bila celo za Rusijo v času začasne vlade preoptimistična, saj se je ta vedno bolj prizadevala, da nadaljuje vojno, oblast pa izročil kapitalistični buržoaziji in zemljiški gospodi, ne pa sovjetom delavskih in vojaških odposlancev. Revolucija v Rusiji še zdaleč ni bila dobojevana, da bi jo mogli imenovati »socialistično«. Za preraščanje demokratske revolucije v socialistično so se prizadevali samo boljševiki pod Leninovim vodstvom. Tako smo premlevali zgodovino s pričami tistih časov: Janezom Mlakarjem, Jožetom Knificem, Stefanom Brunom, Rudolfom Markljem in še nekaterimi v mnogih pogovorih pred kakimi dvajsetimi leti, ko sem pripravljal in pisal jubilejno številko Železarja ob štiridesletnici ZKJ in SKOJ. Govorili smo o dogodkih pri nas, predvsem pa v Rusiji, govorili o Leninu in njegovem delu.

— o Leninu in prvotuljskih demonstracijah 1917, ki jih je organiziral petrogradski sovjet, oziroma njegov izvršni komite v skladu z menševiškim in eserskim nameni, da bi demonstracija potekla v protiboljševskem vzdušju in pod protiboljševskimi gesli, v resnici pa je potekla v popolnoma nasprotnem smislu — v boljševškem in z gesli na transparentih: »Dol z vojo!«

PRAVILA KOORDINACIJSKEGA SVETA ZSMS ŽELEZARNE JESENICE-OSNUTEK

(Nadaljevanje s 5. strani)

- skrbi za izvajanje sklepov in stališč KS,
- opravlja tekoče zadeve, ki izhajajo iz programa KS,
- sprejema konkretne sklepe in stališča v okviru svoje politično izvršilne funkcije,
- spremlja, spodbuja in koordinira delo osnovnih organizacij in drugih organizacijskih oblik članstva ZSMS,
- po potrebi imenuje stalne in občasne komisije ter grupe za svoje delovno področje,
- odloča o finančno-materialnem poslovanju KS,
- sklicuje in pripravlja seje KS.

12. člen

Delo predsedstva vodi predsednik KS, ki je za svoje delo odgovoren temu svetu. V odsotnosti predsednika njegovo delo opravlja sekretar. Sekretar skrbi za povezovanje osnovnih organizacij, sodeluje pri pripravi in vodi evidenco članov ZSMS v osnovnih organizacijah ZSMS železarnice Jesenice.

13. člen

Za nemoteno delo in koordinacijo dela v izvrševanju sprejetega programa dela KS se pri predsedstvu formirajo naslednje stalne komisije:

- komisija za idejno politično delo in izobraževanje,
- komisija za organizacijsko-kadrovska vprašanja,
- komisija za informativno dejavnost,
- komisija za kulturo,
- komisija za šport in rekreacijo.

Predsedstvo lahko po potrebi ustanovi še druge občasne ali stalne komisije za posamezna področja dela.

14. člen

Predsedniki komisij so praviloma člani predsedstva. Komisije se po možnosti formirajo po delegatskem principu.

15. člen

Način evidentiranja in kadrovanja za člane predsedstva, predsednika, sekretarja se določi s predhodnim sklepom, sprejetim v vseh osnovnih organizacijah ZSMS in mora omogočiti sodelovanje vseh osnovnih organizacij ZSMS.

16. člen

Delegati v KS s svojo dejavnostjo v osnovnih organizacijah ZSMS, v katerih so bili izvoljeni, zagotavljajo vsebinsko obravnavanje in opredeljevanje do stališč in dogovorov, o katerih se bodo dogovorili na KS in so skupnega pomena.

17. člen

KS ZSMS mora biti v delovnem in akcijskem stiku z občinskimi konfe-

rencami ZSMS Jesenice, konferenco osnovne organizacije sindikata železarnice Jesenice in tovarniško konferenco ZK železarnice Jesenice.

18. člen

Za obravnavanje posameznih družbenopolitičnih idejnih in akcijskih vprašanj ter za izvrševanje nalog, za katere se osnovne organizacije ZSMS skupaj dogovarjajo, se lahko ustanove občasne delovne skupine oziroma grupe (aktiv mladih komunistov, marksistični krožek).

19. člen

Način in organiziranost dela KS določa poslovnik o delu KS.

20. člen

Za spremembo in dopolnitev teh pravil so pristojne osnovne organizacije ZSMS združene v koordinacijskem svetu.

21. člen

Pravila koordinacijskega sveta začnejo veljati takoj po sprejetju sklepa na volilni seji koordinacijskega sveta po predhodni verifikaciji vseh osnovnih organizacij ZSMS železarnice Jesenice.

TK ZSMS Železarna Jesenice

POLJSKA

Novo odkrita nahajališča premoga v Lublinu (vzhodna Poljska) imajo zelo ugodne geološke pogoje. To bo omogočilo zelo mehanizirano in avtomatizirano izkopavanje. Njihova dolžina je 180 km in širina 18 in 37 km med rekama Wieprz in Bug. Zaloga cenijo na 40 milijard ton, medtem ko je njegova kalorična vrednost 6500 kcal/kg.

VENEZUELA

Venezuelska državna železarska družba Sidor je sklenila z avstrijsko železarno VoEST-Alpine pogodbo o gradnji naprave za proizvodnjo peletov železove rude. Zgradili jo bodo v mestu Matanzas, ki leži 400 km jugozahodno od glavnega mesta Caracas. Njena letna proizvodnja bo 6.6 milj. peletov, ki jih bodo porabili za proizvodnjo železne gobe.

ZDA

Železarska družba The Timken Company bo povečala proizvodne zmogljivosti. Za to bo investirala 250 milijonov dolarjev v naslednjih petih letih. S tem denarjem bodo modernizirali tudi tri električne peči.

VELIKA BRITANIJA

Družba Brown Bayley Steels Ltd. iz mesta Sheffield je naročila 100-tonsko ultra električno obločno peč, ki bo prva v državi. Dobavila jo bo družba Davy Ashmore International Ltd. To bo ena izmed najhitrejših talečnih električnih peči na svetu. Uporabljali jo bodo za proizvodnjo specialnih visoko ogljikovih jekel.

VELIKA BRITANIJA

Družba British Steel Corp. je podpisala z družbo National Smokeless Fuels Ltd. pogodbo o dobavi koksa in kasneje še zemeljskega plina. Koks bodo dobavljali iz koksarn Norwood in Derwenthaugh za železarno Consett. Za dobavljanje zemeljskega plina isti železarni pa bodo zgradili 17 km dolg cevovod.

ZDA

Železarska družba Armco Steel bo v bližini mesta Houston (zvezna država Texas) zgradila novo železarno. Surovo jeklo bodo proizvajali po postopku direktne redukcije železove rude. Proizvodna zmogljivost te železarnice bo 1260 ton surovega jekla dnevno oziroma 460.000 ton letno. Tehnično dokumentacijo za železarno bo pripravila družba Forster Wheeler Corporation.

FINSKA

Belgijska banka Banque Lambert S.C.S. je posodila finski železarski družbi Rautaruukki Oy 6.8 milj. dolarjev. S tem denarjem bodo podvojili proizvodnjo rudnika železove rude, ki pripada tej družbi in dvignili proizvodnjo istoimenske železarnice od sedanjih 800.000 ton surovega jekla letno na 1.7 milj. ton.

FRANCIJA

Železarske družbe Korf Stahl iz Zvezne republike Nemčije, Von Moss iz Švice in Sacilor iz Francije bodo skupno ustanovili novo družbo Acieries et Laminiers du Rhin. V mestu Ottmarsheim bo novo ustanovljena družba zgradila nov obrat za proizvodnjo žice. Njegova letna proizvodnja bo 450.000 ton žice, obratovati pa bo pričel prihodnje leto.

POSLOVNIK ZA DELO OSNOVNIH ORGANIZACIJ ZSMS V ŽELEZARNI JESENICE – OSNUTEK

1. člen

S tem poslovnikom, ki temelji na statutu ZSMS, statutih pravilnih občinskih konference ZSMS Jesenice in pravilih koordinacijskega sveta ZSMS železarnice Jesenice urejajo člani osnovne organizacije (v nadaljevanju OO) ZSMS v železarni Jesenice notranjo organizacijo, način delovanja in delovna področja.

2. člen

Člani ZSMS se združujejo v OO ZSMS z namenom, da aktivno sodelujejo v graditvi samoupravne socialistične družbe in za doseganje idejno-politične in akcijske enotnosti mlade generacije na temeljih programa in politike ZKJ.

3. člen

OO ZSMS sprejme svoj akcijski program dela, katerega uresničevanje sproti preverja in dopolnjuje.

4. člen

Na sestanku OO ZSMS člani ZSMS razpravljajo in odločajo o vseh vprašanjih, ki so pomembna za delo OO ZSMS, posebej pa o programu dela in njegovem izvajanju, o oblikah dela, skozi katere uresničujejo svojo neposredno dejavnost, volitvah izvršilnih organov osnovne organizacije ZSMS in njihovem delu, volitvah delegatov za vse oblike združevanja ZSMS in drugih vprašanjih.

5. člen

OO ZSMS izmed svojih članov izvoli predsedstvo, predsednika in sekretarja. Predsednik in sekretar sta po funkciji člana predsedstva. Predsedstvo OO ZSMS šteje najmanj pet članov.

6. člen

Predsedstvo OO ZSMS je izvršilno politični organ. Člani predsedstva so za svoje delo odgovorni svoji OO ZSMS. O svojem delu in akcijah so dolžni poročati na sestankih OO ZSMS.

7. člen

Za predsedstvo in njegove organe velja enoten mandat ZSMS.

8. člen

OO ZSMS se sestaja v skladu s programom in po potrebi. OO ZSMS enkrat letno kritično pregleda svoje celotno delo ter sprejme program dela za naslednje obdobje.

9. člen

Predsedstvo OO ZSMS:

- izpolnjuje sklepe in stališča OO ZSMS,
- opravlja naloge, ki izhajajo iz akcijskega programa,
- spodbuja in koordinira delo posameznih oblik dela OO,
- po potrebi voli stalne ali občasne komisije ali druge grupe za svoje delovno področje.

Komisije delujejo v stalni delovni in akcijski povezanosti s komisijami pri koordinacijskem svetu ZSMS železarnice Jesenice.

10. člen

Predsednik sklicuje seje in vodi delo OO ZSMS in predsedstva. V njegovi odsotnosti ga nadomešča sekretar. Sekretar skrbi za organiziranje notranjega dela OO ZSMS.

11. člen

Sestanke OO ZSMS sklicuje predsednik po sklepu predsedstva ali na lastno pobudo članov ZSMS. Sestanek se lahko skliče tudi na predlog predsedstva koordinacijskega sveta ZSMS železarnice Jesenice ali občinske konference ZSMS Jesenice. Sklicatelj oziroma predlagatelj sestanka je dolžan pripravi dnevni red in gradivo za razpravo o posameznih točkah dnevnega reda.

12. člen

Sestanek vodi predsednik, v njegovi odsotnosti pa sekretar ali eden od članov predsedstva. Sestanek je sklepčen, če je navzočih več kot polovica vseh članov OO ZSMS. Sklep ali stališče je sprejeto, če glasuje zanj dve tretjini navzočih.

13. člen

Člani OO lahko pred sestankom ali pa na sestanku predlagajo, da se v dnevni red vključi še kakšno drugo vprašanje.

14. člen

Predsedujoči na sestanku najprej poroča o izvrševanju sprejetih sklepov prejšnjih sestankov.

15. člen

Člani nato obravnavajo vprašanja, ki so na dnevnem redu. Ko predsedujoči ugotovi, da je razprava o posamezni točki dnevnega reda zaključena, povzame vse predloge in pripombe dane v razpravi in predlaga konkretne sklepe. V predlogu sklepa je potrebno točno opredeliti cilje in smotre ter rok izvršitve sklepa. Določi se člane, ki so odgovorni za izvršitev sklepov.

16. člen

Na vsakem sestanku je potrebno voditi zapisnik. Vsebina zapisnika je javna in se posreduje vsem članom osnovne organizacije ZSMS. En izvod zapisnika se posreduje na občinsko konferenco ZSMS Jesenice, en izvod pa na predsedstvo koordinacijskega sveta ZSMS železarnice Jesenice.

17. člen

Vso dokumentacijo OO ZSMS se hrani v arhivu ZSMS (zapisniki, poslana in prejeta pošta, itd.). Finančna dokumentacija in evidenca članstva se vodi skupno za vse OO ZSMS železarnice Jesenice pri predsedstvu koordinacijskega sveta ZSMS železarnice Jesenice. Evidenca o članstvu in aktivnosti članov ZSMS se vodi na enotnih formulirjih o vodenju evidence v ZSMS. To evidenco vodi sekretar predsedstva koordinacijskega sveta ZSMS železarnice Jesenice.

18. člen

OO ZSMS se na osnovi 40. in 47. člena statuta ZSMS in z namenom usklajevanja, povezovanja in koordiniranja dejavnosti OO ZSMS v železarni Jesenice združuje z ostalimi OO ZSMS v koordinacijski svet ZSMS železarnice Jesenice.

19. člen

V koordinacijskem svetu ZSMS ima OO ZSMS dve delegatski mesti in v skladu z vsebino dnevnega reda seje koordinacijskega sveta ZSMS izvoli svoja delegata. Način delovanja in organiziranje koordinacijskega sveta ZSMS se ureja s pravili koordinacijskega sveta ZSMS, ki ga osnovna organizacija ZSM potrdi na svoji seji.

20. člen

OO ZSMS se povezuje tudi z OO v krajevni skupnosti.

21. člen

Materialna sredstva za delo OO so članarina in drugi dohodki.

22. člen

Delo OO ZSMS je javno, razen v primeru, ko je v skladu s statutom ZSMS upravičeno delo na zaprti seji.

23. člen

Ta poslovnik začne veljati, ko ga osnovna organizacija ZSMS sprejme na svoji seji. Za spremembe in dopolnitve tega poslovnika je pristojna osnovna organizacija ZSMS.

TK ZSMS železarna Jesenice

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

Kakor pajkova mreža izgleda ogrodje strehe nove hladne varljarne

TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON

POVEZAVA Z IZVEN ZEMELJSKIMI CIVILIZACIJAMI

Poprečna galaksija (s tem izrazom označujemo velike skupine zvezd v vsej vesolju) ima nekoliko sto milijard zvezd. Cenijo, da je v vsej vesolju okoli deset milijonov galaksij. Približno polovica zvezd, ki so našemu soncu najbližje, imajo planete z masami, ki se gibljejo po velikosti med eno in desetimi masami planeta Jupitra. Iz tega lahko sklepamo, da je tvorjenje planetov pri nastanku zvezd bolj pravilo kot pa izjema.

Pri pregledu individualnih dokazov, s pomočjo katerih so na zemlji ugotovili obstoj teh velikih planetov, ki so sestavljeni iz utekočinjenih plinov, lahko sklepamo, da so nastali v teh osončjih tudi planeti, podobni zemlji. V slučaju, če vladajo le na zelo majhnem številu teh planetov pogoji za nastanek in obstoj življenja, obstaja v vsej vesolju zelo velika možnost, da je njihovo skupno število precejšnje. Na teh planetih je možno življenje podobno človeškemu in s tem tudi pogoji, da so ta bitja razvila tehnično civilizacijo do različnih višin. Profesorja Sagan in Drake iz ZDA ocenjujeta, da obstaja samo v naši galaksiji okoli

milijon visoko razvitih civilizacij. Navezava stikov s temi izvenzemeljskimi civilizacijami spada med najbolj zanimive naloge sodobne visoko frekvenčne tehnike.

Če so civilizacije v galaksiji enakomerno porazdeljene, potem so poprečno oddaljene med seboj okoli 300 svetlobnih let, (svetlobno leto uporablja kot mersko enoto za oddaljenost zvezd stalnic in ustreza razdalji 9.460 milijard kilometrov). Zato bi potrebovali za izmenjavo informacij med najbolj izvenzemeljsko civilizacijo in zemljo 600 svetlobnih let. Iz tega razloga je možno, da so signali, ki so jih poslale daljne civilizacije že tisočletja na poti proti zemlji.

V obdobju po letu 1960 so v ZDA in Sovjetski zvezi izvedli skupno osem tozadevnih poskusov. Pri tem so uporabili 200 zvezd, vendar so bili rezultati negativni. Ta neuspeh ni bil nepričakovan. Kajti statistično večja možnost stika z izvenzemeljsko civilizacijo nastane šele po raziskavi 200.000 zvezd.

Gledano s čisto tehničnega stališča, je današnja visoko frekvenčna tehnika brez nadaljnega sposobna premostiti izredno velike razdalje v vsej vesolju. Radijski observatorij v Arecibu (Puerto Rico) je s svojim 300-metrskim reflektorjem sposoben pošiljati signale, ki jih je mogoče sprejemati povsod v galaksiji. Močni radijski oddajniki z usmerjenimi antenami, ki so oddaljeni do 30.000 svetlobnih let, še dosežejo s svojimi

signali to napravo. Razumljivo pa je, da uporabljajo danes še majhno število velikih radijskih teleskopov, predvsem za astronomske fizikalne raziskave in ne za sistematično iskanje izvenzemeljskih radijskih signalov. Takšno napravo, ki bi se morda polovico razpoložljivega časa ukvarjala z navedeno nalogo, bi lahko zgradila za nekaj deset milijonov dolarjev. Predvsem več možnosti za uspeh bi imela naprava, ki je zasnovana za poslušanje normalnega radijskega prometa med izvenzemeljskimi civilizacijami. Ameriški fizik Bernard M. Oliver je po naročilu agencije NASA razvil poseben sistem, imenovan »Cyclops«. Sestoji se iz 1.500 anten. Vsaka izmed njih bo imela reflektor s premerom 100 m in jo bo mogoče poljubno obračati. Vse antene bodo med seboj povezane z elektronskim računalnikom, kar bo omogočalo sprejete signale pretvoriti v ustrezne frekvence in kanale.

S sistemom »Cyclops« bo mogoče sprejemati televizijske in radijske signale iz razdalje stotih svetlobnih let. Poleg tega bi bil ta sistem tudi zelo primeren za radarske in radioastronomske raziskave. Njegova občutljivost je namreč znatno večja kot pri današnjih radijskih teleskopih. Stroški, predvideni za gradnjo te naprave, se bodo gibali okoli deset milijard dolarjev. Z uporabo te vsote, bi verjetno lahko vzpostavili stik z izvenzemeljskimi civilizacijami še v tem stoletju.

NOVICE IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

RAZŠIRJENA SEJA IZVRŠNEGA ODBORA SINDIKATA ŽELEZARNE

V petek, 19. septembra, je bila razširjena seja izvršnega odbora sindikata Železarne. Seje so se udeležili tudi predstavniki sindikata iz temeljnih organizacij združenega dela. Razpravljali so o predlogu za podelitev nagrade Borisa Kraigherja. Predlog bodo posredovali koordinacijskemu odboru pri občinski konferenci SZDL Jesenice.

V nadaljevanju seje so precej pozornosti posvetili letošnji nabavi ozimnice. Sprejeti so bili kriteriji in sicer bodo prejeli pomoč pri nabavi ozimnice člani sindikata z najvišjimi otroškimi dodatki (za enega otroka 250 dinarjev). Podrobneje o tej problematiki ter o sodelavcih, ki so upravičeni do pomoči pri nabavi ozimnice, bodo razpravljali na sejah osnovnih organizacij sindikata v obdobjih.

V ilustracijo naj navedemo naslednje cene pri nabavi ozimnice:

krompir cvetnik	2,80 din/kg
(vreča ca 30 kg)	
krompir igor	2,70 din/kg
jabolka (delišes, jonatan)	6,00 din/kg
čebula od	4,80 do 6,00 din/kg.

Za ozimnico se upošteva nabava v naslednjih količinah:

krompir od ene vreče naprej,	
jabolka od 1 zaboja naprej in	
čebula od 5 kg naprej.	

Tudi letos bodo na razpolago paketi ETA Kamnik, o nabavi teh paketov pa bodo podrobno objavljene v tedniku Železar.

SPREJETA STALIŠČA IN IZHODIŠČA

V torek, 16. septembra, je bil skupni sestanek sekretarjev osnovnih organizacij in oddelkov ZKS ter predsednikov osnovnih organizacij sindikata. Sestanka so se udeležili tudi člani sekretariata ZSMS.

Osnovno obrazložitev k obravnavani problematiki je posredoval predsednik komisije za spremljanje in izvajanje ustavnih načel pri tovarniški konferenci ZKS Železarne Tine Črv.

Razprava, ki je sledila osnovni obrazložitvi, je bila zelo živahna. O nekaterih podrobnostih bodo spregovorili še v temeljnih organizacijah združenega dela, sprejeta stališča pa v nadaljevanju objavljamo v celoti.

HLADNA VALJARNA

V ponedeljek, 1. septembra, je bila 5. seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata hladne valjarne. Odbor osnovne organizacije sindikata organizira v septembru izlet v Krmo, na katerega bodo povabili tudi upokojene sodelavce.

Na seji izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata je bil sprejet sklep o dodelitvi denarne pomoči sedmim članom sindikata.

STALIŠČA IN IZHODIŠČA

skupne seje sekretarjev oddelkov ZK, predstavnikov OO sindikata in predsedstva TK ZSMS glede organizacije upravljanja, ravnanja in ekonomskih odnosov v in med novo oblikovanimi TOZD.

I.

V razpravah o predloženih osnutkih nove organiziranosti upravljanja in ravnanja v železarni Jesenice podanih v dveh delih – organizacijski in ekonomski, ki zadeva neposredno uveljavljanje sprejetih ustavnih načel v praksi, komunisti v delovnih skupinah v splošnem niso odigrali avantgardne vloge. Razen nekaterih izjem so bile razprave v delovnih skupinah precej skromne.

Zastavljamo vprašanje, če smo komuniste o tej problematiki dovolj zgodaj in v zadostni meri informirali in če nam je informacijski sistem na črti, objava gradiva v Železarni, razprava na delovnih skupinah, s kratkim rokom to omogočal.

Smatramo, da bi pred sestanki delovnih skupin morale o bodoči organiziranosti najprej razpravljati OO ZK, ki bi se opredeljevale za določena stališča in bi tako komunisti lažje in bolj pripravljeni z oblikovanimi stališči nastopali na delovnih skupinah.

Predlagamo, da se zadolži nekaj poletnih članov v Železarni, komite TK ZK se pa zadolži za večjo aktivnost OO ZK, kjer naj se z intenzivnejšo obravnavo zjamči avantgardna vloga komunistov.

II.

Na sestankih OO ZK, v samoupravnih organih pričakujemo od komunistov zlasti pa od komunistov na položajih, ki vplivajo na oblikovanje nove organiziranosti, večjo zavzetost, predvsem pa več optimizma v razreševanju problemov, kjer je več dilem. Problemi naj se obravnavajo in razrešujejo s prehajanjem z lažjih na komplicirane probleme.

III.

Novo organizacijo upravljanja in ravnanja v Železarni z oblikovanjem novih TOZD je potrebno politično pojmovati kot organiziranje delavcev v TOZD in ne kot novo formirano podjetje. Po tem konceptu mora postati samoupravna delovna skupina osnovna celica, kjer delavci uresničujejo ustavno pravico samoupravnega odločanja o delu in rezultatih dela.

IV.

Delegat v delavskem svetu TOZD, izvoljen v samoupravni delovni skupini, je odgovoren delavcem v samoupravni delovni skupini za svoje delo v delavskem svetu in mora ustvariti trdno vez med delavskim svetom in samoupravno delovno skupino. Delegata ne moremo pojmovati kot predstavnika samoupravnih delovnih skupin, ki soodloča v imenu samoupravne delovne skupine, ampak je dolžan prenašati mnenja in stališča samoupravnih delovnih skupin v samoupravne organe in kolektivne izvršilne organe.

V.

Vodje samoupravnih delovnih skupin naj bodo neposredni vodje in organizatorji dela, za kar jih je potrebno primerno usposabljanje.

VI.

Delegatsko sestavljen DS TOZD s svojimi kolektivno izvršilnimi organi, se neposredno volijo samoupravni delovni skupini. Delavski svet zato ne more imeti enotne kandidatne liste, ampak mora biti ta sestavljena iz kandidatov – delegatov delovnih skupin.

VII.

Natančno se morajo opredeliti pristojnosti DS in kolektivnih izvršilnih organov na nivoju TOZD, OZD Železarne in SOZD Slovenskih železarn. Pristojnosti morajo biti razmejene s statuti in samoupravnimi dogovori. Politično moramo težiti k poenotenju organiziranosti.

VIII.

DS Železarne sestavljajo delegacije TOZD in delovne skupnosti. Skupne službe. Delegati delajo in odločajo skladno s stališči samoupravnih delovnih skupin in DS TOZD in sprejemajo na tem nivoju tiste odločitve, ki izvirajo iz delovne povezanosti in jih je treba urejati sporazumno.

PRIPOROČILO O USTANOVITVI IN DELOVANJU KLUBOV SAMOUPRAVLJAVCEV

Predsedstvo republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije je na seji, 12. septembra, sprejelo priporočilo o ustanovitvi in delovanju klubov samoupravljalcev. Zaradi aktualnosti priporočila v celoti objavljamo tudi v našem glasilu.

I.

V sklepkih 8. kongresa Zveze sindikatov Slovenije je v skladu s sklepi 7. kongresa Zveze sindikatov Jugoslavije med drugim rečeno, da se bomo sindikati zavzeli za ustanavljanje klubov samoupravljalcev kot posebnih skupnosti delavcev za načrtno usmerjanje družbene dejavnosti pri razvijanju samoupravljanja, pri večjem uveljavljanju neposrednih interesov delavcev na področju izobraževanja, obveščanja, svetovanja in izmenjavanja izkušenj samoupravnih praks (14. tč. 10. sklepa). Obenem je v kongresnih sklepkih izredno poudarjena zadolžitev sindikatov za družbenopolitično izobraževanje in usposabljanje delavcev, zlasti še članov organov samoupravljanja, delegacij ter drugih samoupravnih in političnih organov. Po izrecnem kongresnem sklepu (12. tč. 10. sklepa) bomo sindikati za opravljanje teh nalog zagotavljali tudi potrebna sredstva.

Ustanovitev klubov samoupravljalcev je utemeljena zlasti z dejstvom, da imamo velike praznine na področju izmenjave praktičnih in konkretnih izkušenj samoupravljal-ske prakse, na področju obveščanja in na področju svetovanja o reševanju konkretnih samoupravnih pro-

blematike. Še posebej pa je ustanovitev klubov samoupravljalcev potrebna in utemeljena zaradi bolj učinkovite družbene akcije na področju družbenopolitičnega izobraževanja in usposabljanja delavcev-samoupravljalcev, od katerega je v veliki meri odvisna uspešnost pri uresničevanju ustavne vsebine samoupravljanja v združenem delu in na vseh drugih področjih našega življenja.

Klubi samoupravljalcev bodo na navedenih področjih opravljali konkretne naloge v skladu z neposrednimi interesi samoupravljalcev. Pri tem ne gre za neko novo dejavnost, marveč za bolj organizirano uresničevanje neposrednih interesov delavcev, ne da bi klubi pri tem prevzemali katerekoli naloge ali odgovornosti, ki jih imajo družbenopolitične organizacije, delavska univerza in druge organizacije, organi in skupnosti. Klube moramo organizirati in usposobiti tako, da bodo dejanski in konkretni pripomoček za trajen napredek samoupravljanja kot našega temeljnega družbenoekonomskega odnosa.

2.

Predsedstvo republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije meni, da

IX.

Pristojnosti kolektivnih izvršilnih organov DS Železarne so urejene s samoupravnim sporazumom o združevanju TOZD. Odbori in komisije naj praviloma urejajo tiste skupne zadeve, za katere so jih TOZD pooblastile.

X.

Delavci v TOZD volijo neposredno svoje delegacije v zbor združenega dela občine in samoupravne interesne skupnosti, vendar se bodo te delegacije morale povezovati v konferenco delegacij.

XI.

Pred ustanovitvijo novih TOZD je potrebno reorganizirati organizacijo skupnih služb in jo racionalno brez bistvenega povečanja delovnih mest prilagoditi novi organiziranosti v Železarni. Pričakujemo enotno organizacijo ene delovne skupnosti z odgovornim vodjem in sistemom dela, prilagojenim zahtevam predvsem TOZD. Obdelane morajo biti funkcije, ki se od nosilcev TOZD delegirajo na skupne službe (prodaja, nabava, razvoj, interna banka itd.).

Komisija za uveljavljanje ustavnih načel pri TK ZK Železarne meni, da bi bil nadaljnji razvoj v smeri prodajanja uslug OSS – TOZD ali oblikovanje TOZD v sestavi sedanjih sektorjev negativen in politično nedopusten.

XII.

V ekonomskih odnosih med TOZD in znotraj TOZD je potrebno obdelati:

a) Model zajemanja in obdelave podatkov, ki bodo mesečno omogočala presojo rentabilnosti obratovanja TOZD in zagotavlja operativno možnost odločanja z ukrepi za sanacijo danega ekonomskega položaja TOZD.

Model izdelave kvartalne in letne bilance premoženja in dohodka TOZD.

V kolikor s strukturo sedanjega kadra teh nalog ni mogoče opraviti, je začetni s kadrovskimi pripravami in poučevanjem odgovornih oseb, ki bodo zadolžene za te naloge.

b) Ekonomski odnosi, rentabilnost TOZD je odvisna od prodajnih cen v obratih, ki prodajajo izdelke na tržišču, od razmerja internih nabavnih in prodajnih cen in stroškov predelave.

Izdelati je model spreminjanja in oblikovanja medsebojno dogovorjenih cen, ki bo zagotavljal:

– oblikovanje dohodka in osebne dohodka v TOZD po količini in vrednosti opravljenega dela,

– enake startne osnove vseh TOZD glede na možnosti oblikovanja ostanka dohodka glede na sedanjí nivo produktivnosti z upoštevanjem ocenjenih rezerv v izkoriščanju delovnih sredstev TOZD.

Izdelati je mehanizem obremenitev TOZD ali solidarnostnega sklada za izdelke, ki jih zavestno prodajamo z izgubo (izvoz nerentabilne proizvodnje, reklamacije itd.), ki ne morejo v celoti bremeniti dane TOZD – prodajalce.

Obdelati je postopek sanacije TOZD, ki obratuje nerentabilno. Za izdelavo in izvedbo sanacijskega programa ne more biti odgovoren le vodja TOZD. Predlagamo ustanovitev teama elitnih strokovnjakov s področja tehnologije, razvoja, ekonomije, komercialne, ki bi deloval občasno po potrebi in bi oblikoval ter nadziral izvajanje sanacijskih programov.

Izdelati je model solidarnostne delitve ustvarjenega dohodka ali kritja izgube, ki ni rezultat dela, ampak posebnega položaja na tržišču in nepredvidenih – neplaniranih razmer.

XIII.

Komunisti na vodilnih položajih v službah, ki sedaj pripravljajo in obdelujejo te probleme, so dolžni, da z vso zavzetostjo in odgovornostjo delajo na razrešitvi teh problemov, ki morajo biti urejeni pred formiranjem novih TOZD.

To gradivo naj služi kot pomoč vsem odgovornim družbenopolitičnim delavcem pri vodenju razprav v oddelkih ZK in v OO sindikata.

Ta stališča je pred skupno sejo že sprejel komite ZK Železarne. Na skupni seji pa na stališčih ni bilo bistvenih pripomb, tako da lahko smatramo, da so jih sprejeli najodgovornejši družbenopolitični delavci Železarne. Zaradi pomembnosti nalog, ki stojijo pred nami, pričakujemo aktivnega sodelovanja vseh družbenopolitičnih delavcev Železarne.

Predsednik TK ZSMS
Železarne Jesenice:
Vasilij Koman

Predsednik konference
OO sindikata Železarne:
Franc Kobentar

Sekretar TK ZKS
Železarne Jesenice:
Valentin Erjavšek

je v vsaki občini potrebno in možno ustanoviti vsaj po en klub samoupravljalcev in ga usposobiti za funkcije, ki so predvidene v sklepkih 8. kongresa Zveze sindikatov Slovenije. Za ta namen je skupaj s tem priporočilom objavljen v DE vzorec samoupravnega sporazuma o ustanovitvi in delovanju kluba, njegovih nalogah, funkcioniranju, notranji organiziranosti in načinih delovanja.

Priprave za ustanovitev klubov samoupravljalcev naj bi bile opravljene v tehle rokih:

– september 1975: Predsedstva občinskih svetov Zveze sindikatov Slovenije imenujejo iniciativne odbore za ustanovitev klubov samoupravljalcev, se dogovorijo o enotni akciji v občini z vodstvi drugih družbenopolitičnih organizacij, občinsko skupščino, delavsko univerzo in z drugimi dejavniki.

– oktober 1975: organizacijski sektor republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije organizira posvetovanje predsednikov iniciativnih odborov za ustanovitev klubov samoupravljalcev.

Iniciativni odbori pripravijo predlog samoupravnega sporazuma o ustanovitvi in delovanju klubov samoupravljalcev in ga pošljejo v razpravo delavcem v organizacijah združenega dela in drugim podpisnikom. Obenem pripravijo organizacijske, kadrovske, finančne in druge rešitve za ustanovitev in delovanje kluba(ov) v občini.

– november 1975: Organizacije združenega dela in drugi podpisniki sprejemajo odločitev o podpisu samoupravnega sporazuma o ustanovitvi in delovanju kluba(ov) samoupravljalcev in izvolijo delegate za skupščino kluba samoupravljalcev.

Iniciativni odbor pripravi in skliče prvo sejo skupščine kluba samoupravljalcev.

– december 1975: Skupščine klubov samoupravljalcev.

– januar 1976: Začetek dela klubov samoupravljalcev in dogovor o njihovi povezavi v republiko in v federaciji (funkcijo združenja klubov samoupravljalcev bi lahko opravljal ustavno osnovana Zveza delavskih univerz Slovenije).

Potek akcije za ustanovitev klubov samoupravljalcev spremlja organizacijski sektor RS ZSS in o tem po potrebi obvešča predsedstvo republiškega ZSS.

3.

Predsedstvo republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije predlaga, da delavci v združenem delu povečajo že z zaključnim računom za leto 1975 sredstva sklada skupne porabe namenjena za družbenopolitično izobraževanje, tako da bodo z njimi lahko pokrili izdatke za uresničevanje sprejetega vsakoletnega programa družbenopolitičnega izobraževanja samoupravljalcev. Obenem predsedstvo predlaga republiškemu svetu Zveze sindikatov Slovenije, da v sindikalni listi za leto 1976 spremeni višino sedanjega namenskega zneska za izobraževanje od najmanj 1,5 na najmanj 3 odstotke bruto osebnih dohodkov.

V klubih samoupravljalcev bodo delavci in njihove organizacije in skupnosti združevali tolikšen del sredstev za družbenopolitično izobraževanje kolikor bo potrebnih za izpolnjevanje sprejetega programa, ki ga bo klub samoupravljalcev uresničeval prek delavske univerze in drugih organizacij.

Sredstva za drugo dejavnost kluba samoupravljalcev bodo zagotovili ustanovitelji s članarino in z drugimi prispevki.

4.

Predsedstvo republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije šteje kongresno nalogo o ustanovitvi in delovanju klubov samoupravljalcev za neodložljivo, pomembno in zelo odgovorno ter poziva vse sindikalne organizacije, da jo v celoti uresničijo v predvidenih rokih.

Železarski globus

VELIKA BRITANIJA

Družba Destington Engineering Co. iz mesta Workington (Cumbria) bo dobavila novo razpravo za kontinuirno vlinjenje surovega jekla za železarno Tinsley Parks Works družbe British Steel Corp. Investicijski stroški bodo znašali 138 milj. dolarjev. Surovo jeklo, ki ga bodo vlinili na tej napravi bodo dalje obdelovali v valjarni Sendzimir, ki jo zdaj gradijo.

Lahko se zgodi, da bomo na drugi strani meje naleteli na italijanske zasede, če so slučajno v medsebojnem dogovoru, kar pa je zelo malo verjetno. Saj tudi Nemci niso pomagali Italijanom, ko je bila borba v Babni Gori. Oni delajo vsak za sebe. Na zasedo lahko naletimo le na vrhu, jo razbijemo in potem pa naprej. V patrolo gresta z menoj oba mitraljezca, eden bo pa v zaščitnici.

»Za menoj! Naprej! Popolna tišina!« so bile poslednje zapovedi odločnega komandirja. Za patrolo je izbral tovariša Paja in mene. Počasi, neslišno smo se uvrščali na greben, kjer so še pol ure pred tem Nemci nekaj vlačili navzdol. Naju z »zbrojevčkam« je razporedil levo in desno od grebena, sam pa je šel po sredini grebena. Najbolj je bil izpostavljen sovražnikovim krogom, če so slučajno ostali na vrhu.

Pred nami je bila Prva Ravan, ki so jo pokrivalo mogočne buke, med katerimi so bile razmetane v neredu male jase. Počasi, neslišno smo se prebijali od buke do buke, napenjali oči in ušesa. Nič, nobene glasu. Zauzeli smo se in prisluškovali na robu ali bomo ujeli kakšen glas, morda bo kdo prižgal cigareto, kar se je včasih dogodilo. Nič!

Počasi, s prstom na petelinu, z orožjem na strel smo nadaljevali pot, korak za korakom, k vrhu Blegoš. Za pot, ki bi jo ob normalnih pogojih prehodili v eni uri, smo mi rabili tri in še smo mislili kako hitro smo prišli. Pred nami se je gozd začel redčiti. Skozi debla dreves smo zagledali nebo posijano z redkimi zvezdami. Končno se je pred nami pokazal 1.562 metrov visok Blegoš. Še nekaj korakov in na robu bomo. Kolona se je zaustavila. V ospredje je prišel še tretji mitraljezec in vsi trije smo polegli ob robu. Debla posekanih dreves so ležala pred nami razmetana na vse strani. Boljšega skrivališča za zasedo si ne moreš želeči. Ogromna debla in vrzeli med njimi nudijo sovražniku možnost, da nemoteno opazuje okolico pred seboj, sam pa ostane neviden v senci. Proti zvezdnatemu nebu lahko takoj opazi premikajoče silhuete, ki morajo plezati čez debla.

Nosni kanali so bili preozki, da bi skozi njih usrkali dovolj zraka, ki so ga rabila pljuča. Odprtih ust smo požirali in hlastali zrak. Pri tem so se nam grla osušila, toda z odprtimi usti se lažje slišijo glasovi. Nekaj časa smo ležali na vrhu, na robu poseke. Ali je bilo to pet minut, pol ure, morda celo uro, to nihče ni vedel. Opazili nismo nič sumljivega. Morda tudi sovražnik tako napeto opazuje kot mi in vleče na ušesa morebitne nenavadne glasove v tihi noči vrh planine. Vsekakor je v prednosti, zakriti je na položaju, mi pa moramo naprej pa naj bo kar hoče.

Biček se je dotaknil s prstom mene in Paja, midva pa sva na isti način opazovala svojega pomočnika. Tih, da niti sami svojih kretenj nismo slišali, smo se vsi štirje dvignili in vsak na svoji polovici jase premagovali ovire. Samo en sam neroden korak in iz cevi zbrojevke bi bruhnilo. Prst je tesno stiskal petelina in samo mali pritisk je bil dovolj, da rafal preseka zlovesčo nočno tišino.

Prišli smo do prvih debel. Morda nas mislijo poloviti žive, da nas puščajo tako blizu, morda nasaditi

Obveščevalec

na bajonete? Ali pa pustiti predhodnico naprej in udariti po četi, za nas pa imajo pripravljene zasede globlje na drugi strani poseke?

Prekorakali smo prvo deblo, ki je bilo tako debelo, da sem moral sesti nanj in na drugi strani zdrsniti na tla. Tipal sem okoli sebe, ker se ni videlo nič. Tudi moj pomočnik Veverica je tipal z nogami in cevo puške pred seboj.

Prva prepreka je za nami, ali bomo dobili rafal v hrbet? Prekobilimo drugo deblo in zopet nič. Koliko je še teh debel? Bolj slutimo kot vidimo drevje tudi na drugi strani jase.

Med tem je tretji puškomitraljezec z Juretom naslonil svoje orožje za prvo deblo in bil pripravljen takoj streljati, čim bi prva sovražnikova krogla zasikala v nebo.

Popolnoma izčrpani in premočeni od znoja dosežemo rob jase. Kratek

sik skozi zobe je bil znak četi, da smo mi že na drugi strani jase. Kolona se dviga, premakne, puške so pripravljene za strel. Ko smo ponovno skupaj se oddahnemo. Šele takrat sem čutil strašno utrujenost, kakor, da bi mi nekdo z bičem prebil telo do kosti. Vsa napetost je naenkrat popustila in vsi smo si želeli le počitka. Samo, da se malo vležemo.

Sedel sem na deblu poleg mejnika, ki je označeval nekdanjo krivično mejo in delil Gorenjsko od Primorske. Nisem ga opazil, šele Biček, ki je pristopil mi je pokazal mejnik: »Vidiš meja!«

»Da«, sem topo kot avtomat odgovoril.

»Naprej!« je zapovedal. »Naprej, čez mejo!«

V koloni, se počasi spuščamo navzdol proti Črnuemu vrhu. Sedaj je že vseeno kaj bo. Šli smo kot otopeni naprej in ni nam bilo mar če nas na kraju steze čaka konec. Preveč je bilo napeto telo in živci ves dan in vso noč, da bi še kaj čutili.

Predno se zdani, moramo najti skrito mesto v gozdu, kjer bomo predanili,« je ukazal komandir.

(se nadaljuje)

SREČKO ŠORLI

2 PO POTEH NAŠE REVOLUCIONARNE PRETEKLOSTI

Tu smo si ogledali muzej in se podali tudi v skalovje nad Drvarjem, do votline, kjer se je vrhovni komandant tovariš Tito s svojim štabom zadrževal med nemškimi desantom na Drvar. Ogledali smo si votlino in dobili smo nazorno razlago dogodka v času zračnega desanta na ta kraj, ko so bili Nemci prepričani, da bodo tu zajeli vrhovnega komandanta jugoslovanskih partizanov. V teh bojih je padlo veliko partizanov, pa tudi med civilnim prebivalstvom je bilo veliko število žrtev, saj so tu nemški kriminalci neusmiljeno uničili vse, kar jim je prišlo pod puškine cevi. Kljub vsemu pa se je dobro pripravljeno nemški desant ponesrečil in sovražnik je bil popolnoma poražen. Nad mestom Drvar je veličasten spomenik žrtvam, branilcem vrhovnega štaba, ki so padli v tem herojskem boju.

Na Mrakovici, vrh Kozare, kamor nas pripelje dobra asfaltirana cesta, je ogromen 33 metrov visok spomenik, viden daleč naokoli. Postavljen je kot simbol naše borbe proti okupatorju in spomenik zmage nad njim. Kozara je pojem trdnjave, kjer so potekale ogorčene borbe s sovražnikom naših narodov. Kozara je naziv za vrsto vasi in krajev, ki obkrožajo planine Kozara, Prosaro ter Pastirvo ob rekah Sane, Une, Save in Vrbasa. V teku štiriletnih vojn so dale te vasi več kot 17.000 borcev in od teh jih je izgubilo življenja okoli 8.500. V koncentracijskih taboriščih in v bojih je bilo uničenih okoli 24.000 ljudi s tega okoliša. Na spomeniku na Mrakovici so uklesana imena okoli 10.000 padlih borcev na tem območju. Borci iz vseh republik in pokrajin naše države in med njimi tudi večje število naših slovenskih rojakov. Tudi tu smo si ogledali muzej, prikazan pa nam je bil tudi kratek film o velikem trpljenju ljudi tega kraja.

»Oj Kozaro, ne treba ti kiše, heroji te krulju natopiše...«

Pravi pesem o Kozari, kjer je steklo toliko nedolžne krvi, o Kozari, ki je bila tako trd oreh za sovražnika. »Hajde majko kaži rodu – da se bori za slobodu« je pesmica, ki je odmevala po gozdovih Kozare v času vojne in odmeva še danes v krajih, kjer so potekale ogorčene borbe. Tu skoraj ni družine, ki ne bi izgubila kakšnega svojca, pobjite pa so bile tudi številne celotne družine.

Jasenovac, nekdanje ustaško koncentracijsko taborišče, je tudi pri nas dobro znano, saj je tudi tu izgubilo svoja življenja veliko število Slovencev. Tudi tu je človek presunjen, ko si ogleduje muzejsko zbirko raznih eksponatov, ki prikazujejo vse grozote, ki so jih počenjali ustaši v tem taborišču, v katerem je izgubilo svoja življenja na stotine ljudi. Podivjani ustaši so tu mučili svoje žrtve in jih pobijali, od dječkov do starcev. Film, ki so nam ga zavrteli in razlaga, nas je vse pretresla. Odšli smo nemi do nekoliko oddaljenega veličastnega spomenika. Okoli nekdanjega taborišča je osem velikih grobnic, v katerih je pokopanih na tisoče ljudi.

Med temi je tudi okoli 10.000 otrok, v starosti do 14 let, med temi so tudi taki, ki so bili pobiti na prsih mater. Ogledali smo si veličasten spomenik, visok okoli 27 metrov in tu položili venec občinskega odbora ZZB NOV-Jesenice.

Na povratku s teh, za zmago naše revolucije tako pomembnih krajev, smo lahko le ugotavljali, da premalo poznamo zgodovinsko preteklost teh krajev in ljudi. Kar nekako sram nas je bilo, ker tako radi organiziramo izlete v tuje kraje, premalo pa obiskujemo našo lepo domovino, bogato po prirodnih lepotah in znano po herojskih borbah. Nekateri udeleženci tega res lepega izleta so bili že drugič na obisku v teh krajih. Na povratku proti domu pa smo se že menili o tem, da bi prihodnje leto zopet organizirali izlet v te kraje.

KONEC

– Ko že govoriva o tem, Golob, in gre za našo stvar in morda za vse, kar naravnost povej, na kaj meriš?
– Tudi če me ne bi vprašal, bi ti povedal. Vse kaže, da je Filip!
– Si prepričan o tem? Je vrtal Aleš.
– Tako kot ti! Saj tudi ti misliš tako?
Aleš je prikimal.
– Midva si zdaj nimava dosti skrivati. Veliko si tvegaj, zato bo treba zdržati še nekaj časa! Filip je pretkan!
– To vem bolje kot ti, je rekel zamolklo Golob. – Zato je nevarno, zame in za druge, ostati doma. Kaj, ko bi zdaj res šel s teboj?
– Prijetno res ni, vendar bi to razkrilo tvojo povezavo z nami. Trpela bi družina.

Golob se je resnično mislil umakniti k partizanom, vendar se ni vedel, ali bo to storil zaradi svoje varnosti ali zato, da bi laže staknil Filipa in se srečal z lepim podoficirjem, ki je hkrati ne le njegov osebni sovražnik, temveč tudi Nemec, okupator. Težko je gledal, kako mu Roza uhaja iz rok, moral pa je živeti ob njej, kot da ni njegova žena. Ni se bal takoj ta večer spopasti se z Nemci, ni pa bil pripravljen gledati, kako Roza s svojimi jamicami in sme hom vznemirja druge moške.

Vsega tega ni hotel razlagati Alešu, ki ga tudi razumeti ni mogel. Za kaj takega se mu je zdel še premlad, premalo izkušen. Aleš je čutil, kaj se godi v njem. Zato je malo počakal in mu potem razložil svoj načrt. Nazadnje ga je prepričal, naj še ostane doma.

– Če je Filip izdajalec, že dolgo vedo o tebi. Kdo ve, kam pes taci moli? Zato moramo paziti predvsem nanj. Sicer se ni zanesljivo, če je on tisti, dosti pa se gotovo ne motiva. Vse druge bom še enkrat obvestil naj se pazijo in naj bodo pripravljeni na vse. Ti pa zdaj nikomur niti besedice! Tudi doma ne!

Filip se je tiste dni potuhnil in hotel vzbujati videz, kakor da je zelo previden. Potem pa je le našel priložnost. Odpeljal se je v nasprotno smer, kot je rekel. Sešel se je z Wernerjem. Že po sprejemu je videl, da ni prišel o pravem času, vendar je prejel ali slej moral izgladiti nerodnosti.

– Kaj si dovolite! Vedete se kakor otrok! ga je ozmerjal gestapovec.

Filip ga je nekaj časa potepeno poslušal, potem pa mu je začel dopovedovati, da se je vse začelo vrtniti hitreje in drugače, kot je bilo rečeno. Povedal je tudi, da mu je nekdo brskal po stanovanju.

IVAN JAN 18

MRTVI NE LAŽEJO

– To torej pomeni, da so vam banditi na sledi? je zamolklo vprašal Werner.
– Tako kaže. Ne, da so mi, temveč da mi je, je popravil Filip.
– Aleš?
– Da. In Golob mu pomaga. Gorski pa je odlično vodil sestaneke.

– Mislite, da tudi njega že kdo sumi?
– Ne. Gospod obersturmführer, velik mojster ste. Tako jih bomo kmalu...

Hotel je reči: pokončali, iztrebili, polovili, toda Werner je ostro odsekal:

– To je dolžnost. Na našo zvezo čakajte; zdaj me bolj zanima Aleš! Zaupanje v vas je omajano. Posebno pred Alešem. Navsezadnje tudi pred mano. Naši ljudje so hodili okoli Goloba kakor teleta. To gre na moj in na vaš račun. Na igranje se!

– Povedal sem, kako je bilo. Nisem utegnil sporočiti!

– Zdaj bo treba nekaj ukreniti!

Filip je nekoliko pomislil in potem povedal tisto, kar ga je tiščalo že nekaj dni. Prav nič ni mogel vedeti, kaj bo padlo Alešu v glavo. Bal se ga je.

– Aleša bo treba prijeti, je rekel. Ne bo težko. In kako bi bilo, gospod obersturmführer, če bi prišel jaz v kako vašo postojanko ali kam drugam?

Werner se je nasmehnil, potem pa je naglo zresnjene obraza rekel:

– Ni še tako hudo. Sicer pa vas potrebujem med ljudmi. O teh rečeh bomo govorili šele, ko bo dolina očiščena. Zato se bo treba še nekoliko potruditi!

Filip je hotel skriti nemir in strah, ob odločnem, čeravno zasmehljivem gestapovcu se mu je to nazadnje tudi posrečilo. Vendar je rekel:

– Trudim se, a morda me že nocoj čaka cev. Nevarno je!

– Nevarno je vse, kar delamo. To ste vedeli že prej. Tik pred ciljem na morete popustiti! Vrniva se torej k vprašanju, kaj storiti, da bo zaupanje v vas spet zrastle in da bodo ljudje še bolj zmedeni.

Nekaj dni nato so dolino razburile nove aretacije. Zgodilo se je natanko tako, kakor je bil napovedal Filip. Prišli so po Jurča, Pečarja, Jesenovca in Martinča. Dva so odpeljali. Jurč in Jesenovec ki sta se skrivala bolje, pa sta ušla. Tudi druga dva bi se utegnili pobegniti, pa na kaj takega se nista bila pripravljena.

Dva dni nato je Aleš padel v zasedo, vendar se je rešil. Že s hriba je opazil, da se je med grmovjem ob mostu nekaj zasvetilo. Ni bilo težko uganiti, kdo se tam skriva. Lahko je bilo tudi kaj drugega kakor zaseda, vendar je pot nadaljeval pod drugi strani in še previdneje kakor navadno. Počakal je, da se je mrak zgostil, potem se je spustil skoraj v dno struge. Most je bil čisto blizu. Nanj je vrgel droben kamenček, da je rahlo zaropotalo. Nato je vrgel še enega. Nič. Komaj pa se je po tramovju zatrkjal tretji, so se iz skritih cevi potegnili dolgi, žareči jeziki. Ozka dolinica je odbijala in požirala goste odmeve rafalov.

(se nadaljuje)

SIMON REŠEK

NI VAŽNO KAJ ČLOVEK IZGUBI, VAŽNO JE TO KAR MU OSTANE...

1

»...SPOMINJAM SE, DA JE BIL EMERSON TISTI, KI JE NEKOČ REKEL, DA SE ČLOVEKOVA SLABOST ČESTO SPREVRŽE V NJEGOVO MOČ. KO SEM SE TISTEGA NESREČNEGA DNE PREBUDIL V BARAKI KONCENTRACIJSKEGA TABORIŠČA DACHAU, NISEM SE BIL DOZOREL, DA BI V TO VERJEL. TODA PO ŠTIRIH LETIH SEM PRIŠEL DO SPOZNANJA, DA JE IMEL POPOLNOMA PRAV.

VEM, DA V TEM NI NIČ PRESENETLJIVEGA IN ČUDOVITEGA. TA RESNICA JE TAKO STARA KOT ČLOVEK IN NI BIL EMERSON TISTI, KI JO JE PRVI ODKRIL. TODA BREZ DVOMA JO LAHKO IN JO MORAMO PONAVLJATI TAKO DOLGO, DOKLER BODO LJUDJE ŠE ŽIVELI NA TEM SVETU. VSAK IZMED NAS MORA

PRESTATI V ŽIVLJENJU SVOJO VELIKO PREIZKUŠNJO. SLEHERNI IZMED NAS MORA PRITI SAM DO PREPRIČANJA, DA MORA PREMAGATI SVOJE SLABOSTI IN NAPAKE, SICER BO PREMAGAN SAM. MNOGI IZMED NAS TRATJJO DRAGOCENE SILE, ČAS IN POGUM TER SANJARIJO O PRETEKLOSTI, KI SE NIKOLI VEČ NE MORE IN NE SME POVRNITI. BOLJE BI BILO, DA BI SE ZAVEDLI RESNIČNEGA ŽIVLJENJA IN SE RAJE SPOPRIJELI S PROBLEMI DANAŠNJEGA ČASA. MISLIM, DA LAHKO TAKO GOVORIM, KAJTI SAM SE ZAPRAVIL NEKAJ MESECEV, KO SEM RAZMISLJAL O SVOJEM IZGUBLJENEM ŠTIRILETNEM ŽIVLJENJU V NEMSKIH TABORIŠČIH SMRTI. LJUDJE SE NISO MOGLI NAČUDITI MOJI VOLJI. PRAV, MORDA

JE RES ČUDOVITA. TODA ZDI SE MI, DA JE BOLJ ČUDOVIT POGUM, S KATERIM SEM PREMAGAL SAMEGA SEBE.

ZAME JE BILO IN OSTANE NAJVAŽNEJŠE – DA SE LAHKO ČLOVEŠKA DUŠA, ČEPRAV POBITA IN PREMAGANA, SREDI NESREČE IN RAZDEJANJA VEDNO UPRE ZLI USODI IN KONČNO ZMAGA...«

V SPOMIN MRTVIM IN V OPOMIN ŽIVIM

Dachau, pojem trpljenja in smrti, pojem največjih strahot in sramote druge svetovne vojne, pojem vsega najhujšega, kar je iznašlo človeško bitje, Dachau – tovarna smrti. Od leta 1933 pa do aprila 1945 so tu trpeli in umirali ljudje dvaintridesetih narodnosti. Mesto Dachau je danes tiho, mirno mesto, osemnajst kilometrov oddaljeno od Münchna. Idilične družinske hiše so obdane s cvetjem, prst je črna in rodovitna, nad tem krajem pa se je še pred tridesetimi leti valil dim iz krematorija in vonj zažganih trupel je prodril tudi med tihe zidove. Življenje teče, mladi pozabljajo, preteklost pa mora živeti: »V spomin mrtvim in v opomin živim,« kot piše na spomeniku taboriščniku pred krematorijem.

Zbrali smo se iz skoraj vseh evropskih držav. Tu so bili Čehi, Rusi, Poljaki, Francozi, Italijani, Jugoslovani. Zbrali smo se, da bi počastili spomin na tovariše, ki so ostali v tem strašnem kraju, v taborišču Dachau.

Trideset let je preteklo od tistega aprila 1945, ko so vojaki sedme ameriške armade osvobodili to zloglasno taborišče. »Nikoli več!« je pisalo na plakatih v taborišču. Nikoli več trpljenja in vojne, nikoli več koncentracijskih taborišč. Pred vhodom v taborišče pa je skupina mladih nosila plakat – »SVOBODO ČILU!« Kot, da so nekateri pozabili strahote!

AKTUALNOSTI IZ JESENIŠKE OBČINE

JUBILEJ VIATORJA

Pred dnevi so delavci prometno turističnega podjetja Viator slavili petinsedemdesetletnico obstoja svojega podjetja. Ker tudi TOZD Jesenice sodi v to veliko družino, čeprav je znatno mlajši kot velika Viatorjeva združba, si oglejmo, kako in kdaj je nastal in kako se je razvijal.

Začetki jeseniške temeljne organizacije združenega dela Viatorja segajo v leto 1947. Potreba po lastnem prevoznem podjetju se je takrat kazala zlasti zaradi tega, ker je bilo industrijske Jesenice treba oskrbovati s hrano. K nekaj starim kamionom so se kmalu pridružile lastne delavnice, ki so bile sprva namenjene vzdrževanju lastnih prevoznih sredstev. Od nekaj kamionov je narasel vozi park v 28. letih na 31 avtobusov in 48 kamionov.

V temeljni organizaciji je danes zaposlenih 270 delavcev. V pridruženih gostiščih, predvsem v Martuljku, imajo 291 turističnih ležišč, sedežnico Španov vrh in vlečnico v Martuljku, delavnico za lastna vozila, servis osebnih vozil, turistična biroja na Jesenicah in v Kranjski gori ter mehanično delavnico z javnimi garažami v Kranjski gori. Do leta 1980 nameravajo nabaviti 25 novih avtobusov, 40 tovornih avtomobilov in deset vlačilcev. V Martuljku nameravajo zgraditi nov hotel B kategorije in postaviti štiri vlečnice. V istem obdobju nameravajo kupiti za svoje delavce 25 družinskih stanovanj.

Kljub slabi lanskimi zimi, so njihovi letošnji finančni rezultati ugodni in zato je pričakovati, da bodo svoje načrte tudi v bodoče realizirali tako, kakor so jih vedno doslej. Kolektiv se je močno vključil v stabilizacijska prizadevanja in vztrajno odkriva žarišča neracionalnega poslovanja. Dobro se zaveda, da ima še veliko notranjih rezerv in tudi tega, da predvsem od dobrega gospodarjenja zavisi socialna varnost delavcev in hitra rast temeljne organizacije združenega dela.

PROGRAM ZA SPREJEMANJE NOVIH ČLANOV V ZK

Občinski komite Zveze komunistov na Jesenicah je pripravil program sprejemanja novih članov. Takšne programe bodo sprejele do 10. oktobra tudi vse osnovne organizacije Zveze komunistov. Občinski komite je še zlasti opozoril tiste osnovne organizacije Zveze komunistov, v katerih predstavlja članstvo manj kot deset odstotkov zaposlenih delavcev. Do naslednjega kongresa Zveze komunistov Slovenije bi morali namreč zagotoviti zlasti v vseh delovnih organizacijah med zaposlenimi vsaj deset odstotkov članov Zveze komunistov.

Najmanjši odstotek članov Zveze komunistov med zaposlenimi je sedaj v Iskri na Blejski Dobravi, v splošnem gradbenem podjetju Sava, v splošni bolnici na Jesenicah, v gradbeno industrijskem podjetju Gradis na Jesenicah, v trgovskem podjetju Zarja, komunalnem podjetju Kovinar, hotelu Kompas v Kranjski gori, TOZD Vatrostalna in nekaterih drugih delovnih organizacijah.

V strukturi članstva Zveze komunistov pa imajo osnovne organizacije nalogo, da v delovnih organizacijah, kjer prevladujejo delavci, zagotovijo delavsko večino. Sprejemanje neposrednih proizvajalcev je posebej pomembno v industriji, gradbeništvu in komunalnem gospodarstvu.

Vendar pa se bodo organizacije Zveze komunistov ogibale vsakršnemu kampanjskemu sprejemanju v svoje članstvo. Zato se bodo vselej in v vsakem primeru držale kriterijev za sprejem v Zvezo komuni-

stov, ki jih je izdelala komisija za organiziranost in razvoj ter kadrovska vprašanja na podlagi sklepa občinske konference Zveze komunistov. Posled bo občinska konferenca Zveze komunistov dvakrat letno razpravljala in ocenjevala uresničevanje programa sprejemanja v svoje vrste in sproti sprejemala potrebne zaključke.

PRIPRAVE NA DOGOVARJANJE O SREDSTVIH ZA SKUPNO IN SPLOŠNO PORABO ZA LETO 1076

Letos so že stekle prve priprave za dogovarjanje o sredstvih, ki jih bodo v prihodnjem letu izdajale organizacije združenega dela za splošno in skupno porabo zelo zgodaj. Lahko bi rekli pravočasno, saj je lani in predlanskim zaradi prepoznih priprav nastala nazadnje huda časovna stiska, ki je imela svoj vpliv tudi na demokratičnost odločanja. Po prvih razgovorih je bil izdelan natančen rokovnik celokupnih priprav in po rokovniku zdaj že tečejo priprave za izdelavo programskih izhodišč.

V tem mesecu bo opravljeno prvo usklajevanje in razprava, konec meseca pa bo že objavljeno začetno gradivo za javno razpravo. Na osnovi javne razprave, ki bo zaključena 15. oktobra, bodo izdelani programi samoupravnih interesnih skupnosti, opravljeni bo usklajevanje programov in začela se bo razprava v samoupravnih organih interesnih skupnosti. Vse to bo opravljeno do 15. novembra, nakar bo sledila razprava o programih in družbenem dogovoru v organizacijah združenega dela in v drugih družbenih sredinah. Razprava bo dokončana do 15. decembra, do 25. decembra pa bo opravljena tudi razprava in sklepanje v vseh zborskih občinskih skupščinah.

Podpis družbenega dogovora in njegova objava bo opravljena 30. decembra, se pravi še v tem koledarskem letu. Če upoštevamo, da je bil lani podpisani družbeni dogovor šele konec marca in da letos ni bilo nič drugače, kažejo letošnje priprave na mnogo bolj sistematično delo in na to, da bodo lahko poglobljeno in demokratično opravljene vse faze postopka.

Če bodo vsi udeleženci vestno in pravočasno izpolnjevali vse naloge po rokovniku, potem lahko računamo, da bo letos narejen preobrat v dogovarjanju o sredstvih za splošno in skupno porabo in da bo odpravljena, vsa prejšnja leta prisotna, časovna stiska.

OBEZNOSTI GOSPODARSTVA ZNATNO NIŽJA KOT TERJATVE

Gospodarstvo jeseniške občine je letos občutno težje poravnavalo tekoče poslovne obveznosti kot lansko leto. Plačilna sposobnost je upadala iz meseca v mesec zaradi vse večjega vpliva inflacije, večje proizvodnje pri nesorazmernem povečanju virov obratnih sredstev, visoke investicijske porabe, v gostinstvu pa tudi zaradi izpada dohodka v pretečeni zimski sezoni.

Terjatve do kupcev in predplačila so znašala lani v prvem polletju 650.567.000 dinarjev, letos pa že 886.188.000 dinarjev. Najvišji porast terjatev je v gradbeništvu, kjer znaša 125 odstotkov ter v trgovini, kjer dosegajo 50 odstotkov več kot lani.

Prav tako so narasla dolgovanja dobaviteljem in avansi kupcev. Lani so znašale te obveznosti v prvem polletju 270.125.000 dinarjev, letos pa že 509.124.000 dinarjev, kar je 88 odstotkov več. Toda kljub velikemu porastu obveznosti, ki jih

ima, naše gospodarstvo še vseeno kreditira svoje kupce s 377.064.000 dinarji.

POSVOJITVE OTROK BREZ STARŠEV

Organi socialnega skrbstva si prizadevajo, da bi našli otrokom, ki nimajo staršev, družine, ki bi jih bile pripravljene posvojiti in obratno, da bi jih ne morejo imeti, svetujejo, naj bi posvojili tujega otroka. Med posvojitelji in posvojenecem nastane podobno razmerje kot med starši in otroki. Posvojitve takih otrok, ki starše imajo, pa nimajo pogojev za svoj razvoj v okviru lastne družine, je zelo malo. V jeseniški občini je bil leta 1971 in leta 1973 posvojen po en otrok brez staršev, v letih 1972 in 1974 pa sta bila posvojena po dva otroka. V družbenem smislu izvrši družina, ki posvoji otroka brez staršev, zelo humano dejanje.

DELO ORGANOV SOCIALNEGA VARSTVA

Da bi bralci vedeli nekaj več o tem, kako obširno je delo organov socialnega varstva, smo iz podatkov, ki so nam bili na voljo izluščili izsek iz njihovega dela. Lani je skrbstveni organ bedel nad 21 otroki, ki so v rejništvu. Opravil je dve posvojitvi otrok. Obravnaval je zadeve v zvezi z rojstvom 66. nezakonskih otrok. Urejal je preživninska vprašanja za 112 oseb. Pri razveznem postopku je sodeloval v 16. primerih. Urejal je zadeve v zvezi z družbeno pomočjo 26 kmečkim otrokom. Delavci varstva so sodelovali pri organizaciji 1.484 otrok v počitniških kolonijah in na letovanjih, dasiravno so letovanja neposredno organizirali društvo prijateljev mladine, TVD Partizan in zveza tabornikov. Organ je vodil postopke v zvezi s kategorizacijo 26. otrok. Obravnaval je 78 otrok in mladoletnikov, pri katerih so nastopale vzgojne težave ali pa je urejal razmere tam, kjer so bili otroci iz neurejenih družin. Obravnaval je 69 mladoletnih prestopnikov in skrbel za 35 otrok v različnih zavodih ter opravil vsa opravila, ki so bila potrebna za obravnavo 18. begavcev.

V prikanem izseku so obravnavane le zadeve, ki so vezane na varstvo družine in otrok. Razen tega pa varstveni organi opravljajo tudi skrbništvo mladoletnih oseb in varstvo odraslih oseb.

KDAJ NA JESENICAH DRUGI TV PROGRAM

Gledalci televizijskega programa posebno pa ljubitelji športnih prenosov, se že dalj časa sprašujemo, kdaj bomo tudi na Jesenicah lahko gledali drugi program Ljubljanske televizije. Znano nam je, da je z drugim programom pokrit že velik del Slovenije. Zadnje čase pa opažamo, da veliko športnih prenosov Ljubljanska televizija direktno prenaša le na drugem programu, posnetki teh prenosov pa so na prvem programu šele v zelo poznih večernih urah, ki so za delovnega človeka izredno neprimerni.

Iz razgovorov in iz zasledovanja podobnih primerov v drugih krajih Slovenije sem razbral, da pri postavitvi oddajnikov za drugi program finančno sodelujejo tudi občine.

Televizijski gledalec na Jesenicah je precej oškodovan, ker lahko gleda le en program, medtem ko na nekaterih območjih v Sloveniji (okolica Ljubljane in Maribora), lahko izbirajo med 6 programi (Ljubljana 1 in 2, Avstrija 1 in 2, Sljeme in Koper). Za vse to pa plačajo enako naročnino kot mi na Jesenicah. Pri vsem tem smo televizijski gledalci popolnoma nemočni. Vse kaže, da občina ne kaže velikega interesa za te probleme. Zelo zadovoljen bi bil, da bi moje vprašanje ne našlo gluha ušesa. Ker menim, da to ni le moje vprašanje, temveč vprašanje mnogih občanov, ki bi želeli gledati nekoliko bolj pester televizijski program, upam, da bom nanj tudi dobil ustrezen odgovor.

Franc Benedičič

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

Na zadnji seji koordinacijskega odbora pri IS SO za skupno in splošno porabo v torek, 16. 9. so največ časa porabili za obravnavo problemov nadaljnjega usmeritve in obstoja družbenih dejavnosti s področja kulture in telesne kulture, ki sta najbolj prizadeti z nizkimi stopnjami prispevkov. Sklenili so, da bodo čimprej morali o dejanskem stanju in o vrednotenju teh dveh skupnosti sprejeti odločbo in jasna stališča tudi v OK SZDL in v sindikatih.

Na 8. seji aktivna komunistov — neposrednih proizvajalcev, 18. 9. so ocenili družbeno akcijo za stabilizacijo gospodarstva in priprave za postopni prehod na celodnevno solo v občini. Spregovorili so tudi o kulturni akciji za delovne kolektive in poudarili potrebo, da se za to dejavnost mora zagotoviti več sredstev.

Po sklepu IO krajevne konference SZDL Radovljica, bodo od 30. septembra do 15. oktobra sklicali sestanke uličnih in vaških odborov SZDL, na katerih bodo opravili konstituante odborov in organizirali javno razpravo o osnutku statuta KS Radovljica. V krajevni organizaciji SZDL Radovljica imajo dva vaška in pet uličnih odborov, ki imajo tudi svoje delegate v krajevni konferenci.

Na zadnji seji predsedstva občinske konference ZSMS so med drugim obravnavali tudi poročilo vodje delovne akcije Laze 75 in komandanta brigade Andreja Rekelja. V izčrpnem opisu del in prireditvev je poudaril, da je opravljeno pomembno idejnopolično vzgojno delo, izključno v odmorih in v prostem času. Predsedstvo je izreklo priznanje vsem brigadirjem in vodji za odlične rezultate akcije, čeprav jim vreme ni bilo naklonjeno.

Občinski svet zveze sindikatov in delavska univerza Radovljica bosta v petek, 26. in v soboto, 27. septembra organizirala v hotelu Jelovica in Svoboda na Bledu seminarje za vse člane izvršnih odborov osnovnih sindikalnih organizacij. Na programu so teme o oblikah in metodah dela in organiziranosti sindikatov, o sodelovanju sindikatov z družbenopolitičnimi organizacijami in o nalogah poverjenikov in članov IO ter o pripravah na SLO.

V počastitev 30-letnice tovarne Elan Begunje je bila v soboto, 20. 9. velika proslava, ki so se je udeležili razen dosedanjih in nekdanjih članov kolektiva tudi sekretar IK CK ZKJ Stane Dolanc, podpredsednik IS SRS Zvone Dragan, ki je imel slavnostni govor, in drugi gostje. Ob tej priložnosti so pripravili razstavo Elanovih izdelkov in umetniških fotografij člana kolektiva Franca Kolmana. V kulturnem sporedu je nastopil ansambel bratov Avenik in komorni zbor A. T. Linhart iz Radovljice.

Poslopje stare osnovne šole na Gorenjski cesti v Radovljici, kjer je bil zadnji dve leti otroški vrtec, bodo namenili za potrebe posebne osnovne šole in za pedagoško gimnazijo, ki je letos ustanovljena v Radovljici.

Izguba v gostinstvu in turizmu radovljiske občine je ob koncu I. polletja 1975 znašala 4.125.000 din, kar je za 30 % manj v primerjavi z lansko izgubo v tem času. Brez izgube zaradi nedoseženega dohodka so zaključili polletje hoteli Grajski dvor Radovljica, Grad Podvin, Turist Lesce in gostišče Mlino z Bleda.

Na 2. seji odbora za množičnost in rekreacijo pri ZTKO, 22. 9. je tekla beseda o poteku in rezultatih množičnih akcij in tekmovanj, ki jih v I. 1975 organizirajo skupaj s sindikati. Dogovorili so se o razporedju in organizaciji jesenskih krosov in Trim kolesarjenju, ki se bodo pričeli že ta teden.

V počastitev 80-letnice PD Radovljica in 10-letnice radovljiske GRS sta planinsko društvo in ZKPO pripravila v soboto, 20. 9. v radovljiski graščini razstavo slik planinskih motivov. Razstavljajo člani jeseniškega Dolika. Ob otvoritvi so nastopili pevci komornega zbora A. T. Linhart. Razstava bo na ogled do 1. oktobra.

V petek, 19. in v soboto, 20. septembra je bilo 70 članov radovljiskega kluba zdravljenih alkoholikov in njihovih sorcev na poučnem izletu na Dunaju in v Bratislavi, kjer so si ogledali kulturne in zgodovinske znamenitosti. Vsak udeleženec je prispeval po 400 din za prevoz in vstopnine za ogled.

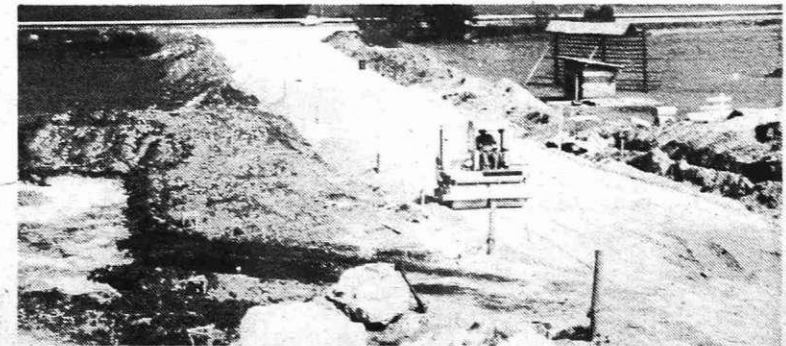
Iz francoskega mesta Dijon se je prejšnji teden vrnilo z desetdnevnega gostovanja 37 članov folklorne skupine DPD Svoboda Tomaž Godec iz Boh. Bistrice. Bohinjski pesalci so nastopili na velikem mednarodnem festivalu folklorne in v okoliških krajih. Za uspešno predstavitev slovenskih ljudskih plesov so prejeli pokal in številna priznanja gostiteljev.

V nasadu jablan Resje pri Podvinu, last KŽK Kranj — posestvo Poljče, so že prejšnji teden začeli obirati jabolka. Obiranci zaslužijo po štiri dinarje od gajbe obranih jabolok. Jabolka prodajajo v skladu s samoupravnim sporazumom s sindikati po ceni 6 din ali manj, kar je odvisno od vrste in kakovosti sadja. Letošnji pridelek cenijo nad 500 ton, približno toliko kot 1974. leta.

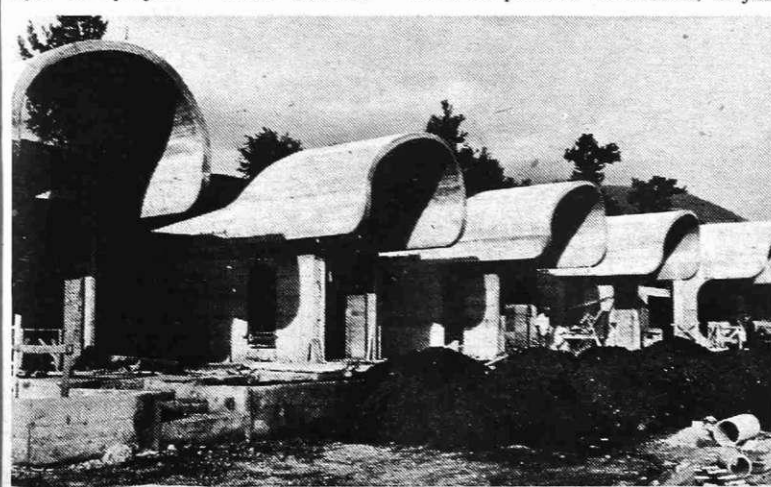
Na povabilo občinskega sveta Zveze sindikatov in kulturne skupnosti Radovljica bo v soboto, 27. 9. zvečer v festivalni dvorani na Bledu gostovalo 50 članov banjalškega delavskega kulturnega prosvetnega društva »Vasa Pelagič«. Predstavili se bodo s folklornimi glasbenimi in pevskimi točkami. Prireditvev je namenjena za delavce iz drugih republik in sodi v okvir kulturne akcije.

Sklepnega tekmovanja harmonikarjev pri gostišču Ob tabornem ognju na Pokljuki, se je udeležilo v nedeljo, 14. 9. 32 harmonikarjev. Najuspešnejši v izvedbi partizanskih in narodnih skladb je bil Anton Triplat iz Zirovnice, ki je prejel za nagrado kip partizanskega harmonikarja. Drugo mesto je osvojil Lenart Iglar iz Raven, tretje pa rojakinja iz Beljaka Francka Pesjak.

Prostovoljne delovne akcije na betoniranju temeljne plošče za garaže pri gasilskem domu v Radovljici se je v soboto, 13. 9. udeležilo nad 20 članov GD Radovljica. Letos so že prostovoljno opravili dela na rušenju stolpa in zemeljska dela za klet. Garaže bodo zgradili predvidoma še letos, stolp pa drugo leto. Vsa dela bodo po predračunu znašala nad 300.000 din.

Delavci SGP Sava Jesenice dograjujejo v Kranjski gori prvo predvideno odcepno cesto od obvoznice v naselje in naprej proti Vršču, poleg tega pa grade še en odcep pri hotelu Kompas. B.

Mrliške veče na Blejski Dobravi v tem tednu

ODLOK O ZELENIH POVRŠINAH

Delegati vseh zborov skupščine občine Jesenice so na svoji juljski seji sprejeli odlok o načinu urejanja, vzdrževanja in varstva zelenih površin v naseljih. Ker je odlok izredno pomemben in bo mnogo prispeval k boljšemu in lepšemu izgledu ter bolj zdravemu bivanju v naseljih, ne bo odveč, če povemo nekaj besed o njem.

Odlok v prvem poglavju določa, kaj je šteti za zeleno površino: Sem sodijo javni parki, nasadi, drevoredi in zelenice, skupine gozdnega drevja na površinah do pet arov, gozdovi s posebnim namenom in tista zemljišča, ki se po zakonu o gozdovih štejejo za gozdne površine posamezne skupine dreves in posamezno, za naravno okolje pomembno drevje, površine v stanovanjskih naseljih, zelenice ob javnih komunikacijah, vodnih površinah, spomeniških in zgodovinskih objektih ter turističnih in drugih javnih objektih, kopališča, športna in otroška igrišča, šolski vrtovi in pokopališča. Vnešeni so tisti gozdovi, ki varujejo in regulirajo podnebje neposrednega okolja, varujejo izvirke in vzdržujejo vodne režime, ohranjajo vegetacijo in favno, nudijo razvedrilo in oddih prebivalcem ter varujejo plazovita in kršljiva pobočja pred vplivi erozije.

Ko govori odlok o urejanju zelenih površin, nalaga obveznosti najprej organizacijam komunalnega značaja, organizacijam, ki gospodarijo z gozdovi, samoupravnim stanovanjskim skupnostim, lastnikom, občanom in uporabnikom površin ter investitorjem. Odlok določa, da mora investitor industrijskega ali drugega objekta javnega pomena pred izdajo gradbenega dovoljenja predložiti načrt ureditve zelene površine ob objektu, ki ga namerava graditi. Izvajalcem gradbenih del nalaga odlok obveznost, da morajo ob izkopu

gradbene jame najprej odstraniti plodno zemljo v vsej debelini brez primere nerodovitnega materiala in jo shraniti na primernem kraju. Ta ukrep ima namen čuvati plodno zemljo za urejanje zelenic ali izboljšavo zemlje na že obstoječih zelenih površinah. Prav tako morajo izvajalci gradbenih del med gradnjo zavarovati pred poškodbami drevje in okrasno grmovje v bližini gradbišča.

Dokler ni urejena zelena površina ob vsakem novem objektu, ne more biti izdano uporabno dovoljenje, če ga pa upravni organ izda, mora določiti rok, do katerega je treba urediti zeleno površino. Ta rok ne more biti daljši od enega leta.

Graditelji zasebnih hiš in počitniških hiš morajo zeleno površino okrog hiše urediti v skladu z določili lokacijske dokumentacije. Odlok tudi jasno navaja, kaj je na zelenicah in v nasadih javnega zelenja

prepovedano. Predvsem tu ni dovoljeno gojiti zelenjave, lomiti drevja in grmovja, trgati cvetice, hoditi, parkirati in voziti zunaj urejenih poti, poškodovati žive meje, prevračati ali prestavljati klopi, zaščitne ograje, cvetlične posode, naprave za igranje otrok, puščati na zelenice, kopališča, športna in otroška igrišča, vrtove ter pokopališča živali, metati papir in odpadke ter smeti na javne in zelene površine, puščati nanje odpadno vodo ter zasajati drevje ali grmovje v nasprotju z ureditvenimi načrti.

Odlok odloča razmeroma ostre denarne kazni za delovne organizacije, odgovorne osebe in posameznike, ki bi ga kršili. Kdor stori katerega izmed prej naštetih dejanj, bo kaznovan z globo 100 dinarjev. Za pravne osebe določa odlok kazni od 1.000 do 3.000 dinarjev, za odgovorne osebe pa od 500 do 2.000 dinarjev.

Ker je na Jesenicah iz leta v leto več zelenih površin in so marsikje prisotna vedno bolj vidna prizadevanja za to, da bi bile Jesenice in ostali kraji v občini lepo urejeni, je prav, da se uporabljajo tudi sankcije proti tistim redkim posameznikom, ki kvarijo in uničujejo to, kar naj bi naredilo življenje vsem prijetnejše, bolj zdravo in lepše.

Jeseniki invalidi na izletu

TRIM STEZA ALI TELOVADNICA V NARAVI

Predlog upravnega odbora turističnega društva Jesenice, da zgradi trim oziroma sprehajalno stezo v Planini pod Golico, je več ali manj noviteta v športni dejavnosti na Jesenicah.

Ob tej pobudi moram poudariti, da je na tem območju množična in spontana rekreacija že obstajala v zimskem času in sicer na rovtarski cesti. Takrat se je staro in mlado, ženske in moški, posebno v prostem času sankalo. Ljudje so se ob nedeljah in praznikih sankali noč in dan. Potem je začel voziti avtobus in sankanje se je omejilo le še na okvir sankarskega kluba na Jesenicah, ki je gojil predvsem tekmovalno sankanje. Množičnost pa ni bilo mogoče več obnoviti, niti s prirejanjem sindikalnih sankarskih tekem Železarne.

Zato predlagam naslednje: V dolini Jeseničnice zgraditi trim sprehajalno stezo. Trim bi bil tak kot so v glavnem že vsi zgrajeni trimi v okolici Jesenic (Završnica, Krtine pri Begunjah, Rikljev steza na Bledu itd.). Na tej stezi bi se telovadno orodje v pozni jeseni zložilo za prihodnje leto. Na trim stezo pa bi zapadel sneg, ki bi ga steptali in splužili in bi tako nastala atraktivna steza za sankanje. Steza bi bila atraktivna zaradi svoje dolžine. Start bi bil s ceste pri hotelu Planina pod Golico, cilj pa nekje za domom Franceta Berglja.

O atraktivnosti govorim tudi zaradi tega, ker vsaka turistična rekreativna trim steza mora biti že po svoji izgradnji in strukturi atraktivna. Avtor Janez Virk v svoji knjigi Trim steza govori o sedmih vrstah trim stez:

- a) steza za vsakogar,
- b) steza za šolsko mladino,
- c) turistična atraktivna steza,
- d) TRIM steza z malim programom,
- e) steza za ljubitelje teka,
- f) kolesarska steza,
- g) smučarska tekaška steza.

Mi pa bi tej razdelitvi dodal še eno: Sankarsko trim stezo pozimi in turistično atraktivno stezo v preostalih letnih časih.

Tako bi bila steza korišćena vse leto. Take steze ni nikjer v Sloveniji, verjetno pa tudi drugje v svetu ne. Drugod po svetu imajo recimo — smučarske tekaške steze — ki so osvetljene zaradi kratkega dneva pozimi. Tudi ta steza bi bila lahko osvetljena ponoči, po tej stezi bi imeli izvrstno vožnjo tudi smučarji!

Največja prednost take steze je: MNOŽIČNOST — (sankanje je tako ali tako že od nekdaj slovenski ljudski šport). Trim je poleti odmaknjen od mestnega trušča in slabega

zraka. Obenem pa je to ob samem robu mesta. Vrnitev nazaj v dolino je mogoča tudi z avtobusom. Uporabnik trima je v dolini Jeseničnice sam in se lahko sprošča brez nepotrebnih gledalcev. Janez Virk pri graditvah trim stez priporoča naslednje: »Pot je speljana tako, da udeleženca na vadbi nihče ne moti«. Upošteva da mnogi ne bodo izvajali vaj, če jih kdo opazuje. Dolina Jeseničnice je sedaj privablja prebivalce zgornjega in spodnjega Plavža, pa tudi druge. Poleti je bilo zgrajeno kopališče Sončna kopel, pa tudi na jezu pri Tinčku je bilo dosti kopalcev.

Večji del leta bi bilo tukaj: klasičen trim, kopanje, sončenje, sprehodi itd. Pozimi, ko druge steze mirujejo, pa bi steza zaživela v novem čaru zimskega veselja: SANKANJA IN SMUCANJA. DM

UPOKOJENCI Z JESENIC SO IMELI IZLET NA POKLJUKO

Kakor že nekaj let nazaj upoko-jenci z Jesenic nadaljujejo z izleti v naravo. V zadnjem času so organizirali izlet pod vodstvom Tončke Kobiljeve na Pokljuko kot gobarski izlet.

Na predvečer izleta je še močno deževalo in marsikateri je podvomil, če bo kaj z našim izletom. Na dan izleta, ki je bil na sredo, se nas je nabralo za polni avtobus in nismo mogli verjeti, da nam je tudi vreme naklonjeno. Kar hitro je minila vožnja mimo Blejskega jezera, Bohinjske Bele in Bistrice do Bohinjskega jezera, kjer smo imeli ob sv. Janezu krajši postanek za ogled jezera.

Pot smo nadaljevali preko Stare Fužine, Srednje vasi in Gorjuša na Pokljuko, da čimprej pridemo do gob. Gostišče pri Tabornem ognju je bila naša »postojanka«. Nekateri so se takoj razkropili po gozdu in lovu za gobji. Čeprav praznih rok, so se zadovoljni vračali v izhodiščno »postojanko«.

Franc Jernejc-Milčec nam je ob spomeniku 79 padlim partizanom, borem NOV razložil takratne dogodke. Poklonili smo se mrtvim junakom in pevci, ki so bili z nami, so jim zapeli pesem.

Izlet je bil lep in upam, da se bomo upoko-jenci takih izletov radi udeleževali. Zahvala gre tako organizatorjem izleta, kakor tovarišu Milčetu za prijaznost.

Mirko Kalan

DOLIKOVCI V BELI KRAJINI

V petdnevni slikarski koloniji v Beli krajini, se je pet članov likovnega kluba DOLIK pri DPD Svoboda Tone Cufar Jesenice srečalo z izredno milino te krajine, z dnevnim spreminjajočo barvo Kolpe, brezami, vinogradi... S krajino, ki je pravo nasprotje Gorenjski, iz katere najprej in najpogostje črpajo motive za svoje likovne stvaritve. Sprememba slikarskega okolja kot oblika likovnega izpopolnjevanja, obenem pa neke vrste priznanje najbolj ustvarjalnim Dolikovcem, sta bila osnovna motiva za to slikarsko pot v Belo krajino. Vabilu za sodelovanje v slikarski koloniji so se odzvali: dr. Danica Gala (preje Bem), Nika Hafner, Janko Korošec, Franc Kreuzer in Tone Tomazin, medtem ko se nekateri iz različnih vzrokov vabilu niso odzvali.

Izredno lepo vreme jim je omogočilo, da so ob Kolpi, Lahinji, v okolici Metlike, Črnomlja, Semeča, Vinice, Adlešičev in vzhodu Gorjancev ter kočevskega Roga, naredili preko trideset slik v različnih barvnih tehnikah. Čeprav jim je slikovito okolje dajalo velike možnosti risarskega, slikarskega, barvnega in splošnega oblikovnega delovanja, so le s težavo našli nekaj tipičnih belokranjskih s slamo kritih hiš in starih vinskih hramov — zidanic. Modernizacija stanovanjskih hiš in predelava slikovitih zidanic v počitniške hišice, je žal tudi na tem območju naše domovine, naredila močne posege v tako slikovito krajino. Zrasla so tudi številna nova naselja, moderni industrijski objekti, večja naselja so med seboj povezana z asfaltnimi cestami, z vinogradov se sliši glasba iz tranzistorjev, namesto ukanja ob obiranju ranega grozdja, se slišijo hupe avtomobilov...

Čas je izredno spremenil Belo krajino in zakaj tudi ne, saj se od vsake idile ne da več živeti, nekdanja siromašna krajina postaja vedno bolj razvita, bogatejša. Mnoge stvari značilne za to krajino, danes lahko vidiš le še v belokranjskem etnografskem muzeju v Metliki. Toda slikarji so kljub tem izrednim spremembam našli dovolj hvaležnih motivov za svoja platna. Od skoraj negibne Kolpe, ki kaže svoj tok le s številnimi brzcami in vedno redkejšimi mlini, obdanimi s košatimi vrhami, valovite pokrajine s slikovitimi vinogradi, brezovimi gozdovi in nekaterimi še neokrnjenimi kmečkimi poslopji. Kaj hitro so se njihovi čopiči, navajeni odločnih potez strmih bregov in skalnih vršcev, kozolcev in divjih gorenjskih voda, prilagodili mehko in milini Bele krajine.

Novosti na policah jeseniške knjižnice

Dane ZAJC: Rožengruntar. Založba Obzorja 1974.

Prva pesniška zbirka Daneta Zajca je izšla pred sedemnajstimi leti v samozaložbi. Za naslednje zbirke najbrž ni bilo težko najti založnice, pesnik je »dobil ime«, postal je takorekoč slaven, oziroma bil bi slaven, če bi bila poezija v naših časih dejavnost, ki lahko človeku prinese slavo. Privrženci novih tokov v poeziji so v tistem času potrebovali veliko ime in Zajc je bil za to vsekakor primeren. Patos njegovih verzov je dajal občutek, da gre tu za velike stvari, za bistvena vprašanja človekove eksistence v sodobnem svetu. Tu ni več šlo, kot pri njegovih predhodnikih intimistih, za osebne stiske in težave, v poeziji je takorekoč spregovorila zgodovina z veliko začutitvijo, da ne rečemo zgodovina biti.

Ironija usode — ali pa dialektika razvoja, kakor se vzame — je hotela, da je naslednja generacija pesnikov-modernistov šla v drugo nasprotje. Zanikali oziroma izničili so prav to, kar je bil za Zajca najbolj bistveno, njegovo tragično držo. Zajčeva poezija je rastle iz razočaranja nad danimi okoliščinami, nad usodo, svetom in družbo. Vse to verjetno v imenu nekih vrednot, ki so izvirale iz nekega drugega, razkrajajočega se sveta, in ki niso bile nanovo pretehtane.

Mladi pesniki, ki so prišli za Zajcem (lahko jim to svojstvo priznamo

Likovna dela, ustvarjena v petdnevni slikarski koloniji so razstavili na enodnevni improvizirani razstavi v hotelu Bela krajina v Metliki, kjer so z zadovoljstvom preživeli pet dni in od koder so hodili na svoje slikarske pohode. Svoja najboljša dela pa bodo v mesecu oktobru razstavili tudi v Delavskem domu na Jesenicah.

Če na eni strani lahko poudarimo, da so to izredno uspešne oblike likovnega ustvarjanja in izpopolnjevanja slikarjev ob redni zaposlitvi, moramo na drugi strani omeniti premajhno odmevnost okolja ali družbe na tako aktivnost. Pri tem mislimo na ustrezen odkup teh stvaritev s strani organizacij združenega dela, s čimer ne bi samo podpirali likovno tvornost, ampak postopno tudi svoje delovne in druge prostore likovno opremljali, jih naredili bolj prijetne, kulturnejše. Tako pa, kljub temu, da je slikar poleg svoje ustvarjalnosti v sliko vložil tudi znatna finančna sredstva — platno, barve, okvir, kar pri poprečni velikosti slike znaša skoraj 400,00 dinarjev, ostanje slike največkrat zaprta za omarami, na podstrešju in drugih shrambah. Najbrž 1.500 ali 2.000 dinarjev za posamezno organizacijo združenega dela letno ne bi predstavljalo nobenega pomembnega izdatka, za slikarje pa bi to pomenilo pomembno spodbudo za njihovo ustvarjanje, poleg, kakor že rečeno, postopnega likovnega opremljanja delovnih, poslovnih in drugih prostorov. Odkup likovnih stvaritev pa ne bi smel biti odvisen od odnosa posameznikov do likovne umetnosti, temveč bi morala to postati dogovorjena politika delavcev v združenem delu, kakor nasploh skrb za večji razmah kulturne dejavnosti in temeljnih organizacijah združenega dela.

alipa ne, vseeno) so problem razkola med globokim in nesrečnim posameznikom ter plitvo popredmeteno družbo rešili drugače, oziroma jim ga sploh ni bilo treba reševati, ker ga niso občutili. Kot »Judisti« oz. »reisti« so ga rešili tako, da so prestopili v nasprotni tabor, se pravi, iz potrošništva izviročega popredmetenja niso več obtoževali, ampak so se mu predajali in sami pisali poezijo, ki izraža poplitenje, popredmetenje, odtujenost. Njihov odnos do sveta naj bi postal kakor odnos igralca do igre.

Pustimo ob strani vprašanje, ali je prvotna dilema (kdo ima prav, posameznik ali družba) sploh resnična dilema. V zavesti mnogih ljudi je bila in je še resnična. »Dane Zajc pa je ostal Dane Zajc, dosledno in nepopustljivo zvest samemu sebi. Strasti okrog njega so se ohladile, on pa je ne glede na to dalje gradil in razvijal svoje vizije,« piše v spremni besedi k neki novejši Zajčevi zbirki M. Kramberger.

Osnovni ton najnovejših Zajčevih pesmi je dejansko isti kot v njegovi prvi zbirki, ta pa, kot vemo, nosi pečat vojnih travm. Ritem Zajčevih verzov priča o neki težki obremenjenosti, svet podob, v katerih se izraža, ima v sebi nekaj nagonskega in silovitega. Je to poezija, prava poezija, ali pa nasprotno, antipoezija, nadaljevanje Koseskega, Askercarja, Podbevška? O tem odloča okus posameznika, oziroma okus dobe. Pesniški okus naše dobe pa se ni še izkristaliziral.

Ujeti v železno pajčevino

USPEL PRVI ŠPIKOV DAN V GOZD MARTULJKU

Preteklo soboto, 20. septembra je Viator TOZD Jesenice ob hotelu Špik v Gozd Martuljku pripravil in uspešno izvedel prvi Špikov dan. To je bila kulturno zabavna in folklorna prireditev, v kateri so nastopili člani in pionirji folklorne skupine Podkoren, godba na pihala s Hrúšice in recitatorji. Folklorna skupina iz Podkorena se je v Gozd pripeljala na okrašenih lojtnikih. Na sami prireditvi so zaplesali stare gorenjske plesne in prikazali domače poročne običaje, »šrango« in podobno. Na harmoniko je folklorni skupini igral Alojz Mrak, za ples in razvedrilo pa domači ansambel. Udeležence prve tovrstne prireditve so peljali tudi na ogled slapov v Martuljku in jim v naravi pripravili piknik. Prireditve se je udeležilo več sto domačinov, sodelavcev Viatorja, povabilenih gostov in izletnikov.

V prihodnjih letih si bodo prizadevali, da bodo program še razširili in popestrili, da bo Špikov dan postal tradicionalna prireditev v Gornjesavski dolini.

IZLET INVALIDOV

Društvo invalidov Jesenice je v okviru akcijskega programa organiziralo v tem letu že tretji izlet po naši domovini.

V soboto, 13. septembra, so se v hladnem jutru odpeljali proti Ljubljani do Bistre, v neposredni bližini Vrhnike. Tam so si ogledali tehnični gozdarski muzej Slovenije. V muzeju prikazujejo razvoj in proizvodnjo lesne industrije v preteklosti in sedanjosti. V tem muzeju je zelo zanimiva tudi razstava divjadi.

Od tam so nadaljevali pot proti Crikvenici, kjer imajo jeseniški železarji svoj počitniški dom. Po lepem sprejemu in izdatnem kosilu — so se nekateri izletniki kopali v zaprtem bazenu — morski vodi, v sosednjem hotelu, drugi pa so si ogledali mesto Crikvenico.

Naslednji sončni dan je marsikoga izrazil, da se je s čolnom odpeljal do Šile na otoku Krku. Po kosilu so se morali posloviti od železarskega doma in se podati na pot proti Gorenjski. Med vožnjo so se ustavili nad Reko, od koder so imeli lep razgled po Kvarnerskem zalivu od Učke, preko Cresa in Krka, tja do Velebita.

Invalidi so se z izleta vrnili polni najlepših vtisov in z željo, da bi bilo še več takih izletov. Spoznavanje lepote in znamenitosti naše domovine dviga človeku narodno zavest, da zna bolj ceniti svojo domovino.

Naslednji izlet namerava društvo invalidov Jesenice organizirati na Štajersko. Četrtega oktobra pa bodo obiskali železarji-invalidi iz Raven na Koroškem železarno Jesenice.

Vsa srečanja, izleti in rekreacija invalidov zbližujejo invalide med seboj in krepijo prijateljstvo.

-nik.

nov
sre-
rvo
Go-
tov-
ega
var-
pot
od-
sec,
njih

pet-
avili
tavi
kjer
dni
kar-
i pa
avili
ese-

imo,
e li-
nje-
itvi,
pre-
izbe
limo
ev s
tela,
ovne
svo-
ovno
etne,
i, da
rosti
čna
kar
naša
slike
ami,
bah,
v za
nega
lobe-
sli-
nbno
anje,
nega
po-
dkup
l biti
v do
rala
i de-
r na-
ur ne
cijah

zkola
pos-
ateno
jim
er ga
oz.
pre-
vi, iz
pred-
npak
pisali
po-
jihov
kakor

ali je
pos-
nična
di je
jc pa
o in
sebi.
le, on
dil in
remni
zbirki

čevih
jegovi
nosi
čevih
reme-
ih se
skega
a po-
ezija,
terca,
is po-
dobe,
ni še

POHOD DELAVCEV SLOVENSKE ŽELEZARNE NA TRIGLAV

V dne 13. in 14. septembra letos so bili delavci sestavljeni organizacije združene dela Slovenske železarnice in njihovi svojci že na šestem tradicionalnem pohodu na Triglav. Organizator pohoda je bila komisija za športno rekreacijo pri železarni Jesenice, izvajalci pa gorski vodniki planinskih društev občine Jesenice. Zaradi omejene kapacitete prenočišč v planinskih postojankah: Staničev dom, Kredarica in Planiki, je bilo letos predvideno le tristo udeležencev. Zaradi slabega vremena v soboto pa se je število prijavitelcev zmanjšalo na 180 in to: železarna Jesenice 55, Veriga Lesce in Plamen Kropa 25, železarna Štore 25 in železarna Ravne ter Žična Celje 75 udeležencev.

V petek vremenske napovedi niso bile preveč obetavne, vendar pohoda nismo odpovedali. V soboto je močno deževalo vse dopoldne, v gorah nad 1700 m višine pa je zapadel novi sneg. Vseeno so v skrajnem številu odšli vse kolone iz izhodišč proti določenim postojankam. Veriga in Plamen iz Vrat prek Praga na Kredarico, Ravenčani iz Rudnega polja na Planiko po neplanskem ogledu slapa Savice do Vodnikovega doma. Jeseničani smo tokrat imeli smer pohoda Kot – Staničev dom. Oba avtobusa sta se pridrenjala z nami prav do zatrep doline Kota. Edinstven je bil nato pogled na dolgo kolono železarjev, ki se je vila v kreber v dežju – z dežniki in dežnimi plašči, kot partizanska kolona – manjkalo je le orožje! Prišli smo na zasnežena melišča, dež je prenehal, dosegli smo gostoljubni Staničev dom okoli poldneva. Vsa krajina je bila prekrita z novo 15 – 20 cm, debelo snežno odejo. Zimske razmere na koncu poletja!

Popoldne se je vreme izboljšalo. Nekaterim udeležencem iz skupin je celo uspel »ilegalni« vzhod na vrh zasneženega Triglava. Nekaj jih je zlezlo na bližnjo Urbanovo Špico in Begunjski vrh. Večina pa se je prijetno zabavala v prijaznem Staničevem domu. Radijska zveza vodnikov med postojankami je dobro delovala. Razpoloženje je bilo povsod veselo.

Nedeljsko jutro! Mrzel veter je tulil okoli robov, zapadnik pa gnal megle prek grebenov Triglava. Vodniki s Kredarice so ugotovili po gazi kupole Triglava, da je požled. Kar hitro smo se sporazumeli z vsemi skupinami v postojankah. V takih snežnih pogojih bi bil vzpon na vrh Triglava zvezan s prevelikim tveganjem. Udeleženci sploh niso bili opremljeni in izvežbani za vzpon

JUTRI ODPADE REKREACIJSKO DRSANJE

Sodelavce železarne obveščamo, da rekreacijsko drsanje v petek, 26. septembra, zaradi hokejskega turnirja odpade.
Komisija za rekreacijo

POSTANITE ČLANI IN PRIJATELJI HK JESENICE

Vabimo vse ljubitelje hokeja, posebno še pozivamo vse navijače in prijatelje HK Jesenice in HK Kranjska gora, da postanejo stalni člani hokejskega društva Jesenice in člani prijateljev HK Jesenice.

S tem boste lahko mnogo pripomogli pri nadaljnjem razvoju hokejskega športa v jeseniški občini in nasproh v Sloveniji in Jugoslaviji.

Vsakemu posamezniku z vpisom v članstvo pripadajo pravice, ki jih ima kot član hokejskega društva Jesenice.

Pri vpisu v članstvo HD Jesenice je treba takoj plačati članarino za tekoče leto, ki znaša:

- za odrasle člane 20 din
- za dijake in študente od 15. do 19. leta starosti 10 din
- za učence do 15 let starosti 5 din
- za člansko izkaznico 5 din

Pri vpisu v članstvo prijateljev (navijačev) HK Jesenice pa je treba takoj plačati članarino za tekoče leto, ki znaša:

- za odrasle člane 50 din
- za mladino do 18. leta, študente, vojske in upokojece 25 din

Vsak član prijatelj HK Jesenice pa bo ob prvem vplačilu članarine prejel:

- člansko izkaznico,
- značko HK Jesenice in
- bon, s katerim bo lahko dvignil brezplačno vstopnico za katerokoli (eno) tekmo moštva HK Jesenice na Jesenicah.

Član PHKJ bo brezplačno prejemal na dom informativni list JE-SE-NI-CE, v katerem bo lahko prebral informacije o klubu in igralcih, komentarje, mnenja, pisma in odgovore članov in še veliko drugih zanimivosti s področja hokejskega športa. Vpišete se lahko vsak prvi in tretji tork v mesecu oziroma vsake 14 dni v torkih s pričetkom v torek 2. septembra 1975 ob 16. do 18. ure v sejni sobi hokejskega društva Jesenice na igrišču v Podmežaklju (poleg keglišča).

Prosimo vse člane hokejskega društva Jesenice, da čimprej poravnajo članarino za leto 1975, kajti lažje je vplačati članarino za eno leto kot za več let skupaj.

v zimskih pogojih, tistih 20 vodnikov pa ne more jamčiti za absolutno varnost vseh udeležencev. Odločitev! Vse skupine se vrnejo v Krmo – brez vzpona na vrh! Človeška življenja so preveč dragocena, da bi jih stavliali na kocko za dvomljiv uspeh osvojitve vrha. Pa drugo leto – saj Triglav bo počakal!

Dolge kolone udeležencev so se nato vračale iz vseh postojank v dolino Krme. Jeseničani smo si izbrali daljšo a zanimivejšo pot pod Ržjo, prek Konjskega sedla do Vodnikovega doma in nato še prek

ČESTITKE K VISOKEMU JUBILEJU RADOVLJIŠKIH PLANINCEV

Pomembni delovni in življenjski jubileji slovenskih planincev se vrste iz leta v leto. Leta 1973 smo slavili osemdesetletnico slovenskega planinstva, takoj naslednje leto, leta 1974, so vsi jugoslovanski gorniki slavili stoletnico organiziranega jugoslovanskega planinstva. Vse te visoke jubileje ljubitelji gora proslavljajo in praznujejo v znamenju delovnih akcij z gradnjami in obnovami številnih planinskih postojank, z zleti, pohodi, tečaji, plezalnimi šolami in tabori ter drugimi kulturnimi prireditvami.

V letošnjem letu se vrste planinske prireditve iz tedna v teden in iz meseca v mesec. Med najbolj delovnimi in prizadevnimi je prav gotovo planinsko društvo Radovljica, ki je bilo ustanovljeno pred osemdesetimi leti, 10. marca 1895, v letu ko je začel izhajati Planinski vestnik.

Planinsko društvo Radovljica je bilo četrto samostojno planinsko društvo v Sloveniji takoj za Ljubljano, Kamnikom in Gornjim gradom ter Mozirjem. Dr. Janko Vilfan je bil prvi predsednik tega društva, katerega je nasledil mag. pharm. Hugo Roblek. Še isto leto takoj po ustanovitvi, so radovljiški planinci zgradili Vodnikovo kočjo na Velem polju, ki je bila druga slovenska planinska postojanka v naših gorah zgrajena takoj za Orožnovo kočjo na planini Lisec pod Črno prstjo. Planinci iz Radovljice so gradili na Rodici v Bohinjskih gorah, postavili so prvo slovensko planinsko kočjo v Planici, Tamar, na Poljski planini pod Begunjsko nad Drago, na planini Konščici nad Uskovicno, na Rjavem vrhu nad Babjim zobom in Vilfanovo kočjo pod Begunjsko. Že v prvih skromnih začetkih našega planinstva so planinci iz Radovljice zgradili enajst planinskih postojank, pozneje pa še Roblekovo dom na Begunjski, Valvasorjev dom pod Stolum in reprezentančni Pogačnikov dom pri Križkih jezerih. Vsekakor se gorniki iz Radovljice lahko upravičeno ponašajo z velikimi uspehi. Leti so veliko prispevali k napredku in zdravi rasti množičnega, rekreativnega planinstva, plezalnega športa in vrhunškega alpinizma. Ti veliki, pomembni uspehi, doseženi v teh letih pod vodstvom Janka Vilfana, Huga Robleka, Jaka Prešerna, Pavla Olipa, sedanjega predsednika Miha Finžgarja in drugih, so veliko delo, ki je bilo opravljeno z žulji tisočev ljubiteljev in obiskovalcev gora iz vasi in delavskih središč pod gorami.

Letošnje jubilejno leto so gorniki iz Radovljice in okoliških vasi proslavili že z vrsto zelo uspešnih množičnih delovnih akcij pri obnovi, modernizaciji in povečavi Roblekovega doma na Begunjski, s planinsko foto razstavo, s prikazano vežbo re-

Bohinjskih vrat na Zasipsko planino. Tu je bilo razpoloženje že na višku za kar so poskrbeli javniški planinci z jedajo in pijačo – predvsem pa pihalni orkester Jeseniških železarjev in blejski kvintet, ki so rezali »poskočne« da so se železarji naplesali po mili volji. Vse udeležence sta pozdravila tudi predsednik sindikata železarne Jesenice Franc Kobentar in generalni direktor Slovenskih železarn Gregor Klančnik.

Lahko trdimo, da so bili vsi udeleženci zadovoljni s pohodom – čeprav niso dosegli vrha. Drugo leto pa na svidenje na vrhu Triglava ob boljših vremenskih pogojih!

Janez Krušič

ševanja iz sten in številnimi drugimi pestrimi in kvalitetnimi prireditvami na Begunjski, v Dragi, pri Valvasorjevem domu ali pa pri Križkih jezerih.

Osrednja proslava v počastitev visokega jubileja pa bo v soboto, 27. septembra v Radovljici, kjer se bodo radovljiški gorniki pobratili s planinci iz Varazdina. Ob tej priliki bodo pri izvajanju bogatega kulturnega programa sodelovali vsi odseki in vsi člani PD Radovljica.

Šah

PRVI SPOMINSKI TURNIR MARTINA JANA

V nedeljo, 21. septembra, so šahisti Jesenic v svojem domu odigrali pokalni brzopotezni turnir v spomin Martinu Janu, st., ki je preminil po težki nesreči 1973. leta.

Spominskega turnirja se je udeležilo 16 igralcev. V uvodnem nagovoru je predsednik šahovskega društva Jesenice Radovan ANDELIC orisal lik Martina Jana kot šahista in zavzetega šahovskega delavca, ki je bil aktiven v društvu 27 let.

Po uvodnem nagovoru predsednika so se udeleženci turnirja z enominutnim molkom poklonili spominu društvenega tovariša Martinu Janu, st. Le-ta ima namreč velike zasluge za razvoj jeseniškega šaha, od gradnje šahovskega doma, ki so ga jeseniški šahisti sami zgradili, do vodenja domačih in mednarodnih turnirjev ter aktivnega delovanja v upravnem odboru in drugih organih šahovskega društva.

Zaradi pomembnih njegovih zaslug za oživitve, popularizacijo in aktivno društveno življenje, so se šahisti dogovorili, da vsako leto v njegov spomin organizirajo spominski turnir.

Spominski turnir je pokalen, vendar tako, da pokala, ki ga je prispevala družina pokojnega Martina Jana, st., ne prevzame turnirski zmagovalac, temveč ostane v društvu kot prehodni pokal.

Na prvem spominskem turnirju Martina Jana, st., so bili doseženi naslednji rezultati:

Prvo mesto je osvojil mojstrski kandidat Branko Zorko s 14 1/2 točkami, drugi je bil Tone Krničar z 12 točkami, tretje in četrto mesto sta si delila mladinec Alojz Železnik in Janko Majtan z 11 točkami, peti je Radovan Anđelić z 10 točkami, šesti Janez Zorc z 9 1/2 točkami, sedmi Dušan Pristov z 9 točkami, osmi Martin Jan, ml. z 8 točkami, itd.

Prvi spominski turnir Martina Jana, ki ga je uspešno vodil mladi sodnik Janko Majtan, je poleg uspešne organizacije pokazal tovariško navezanost šahistov med seboj in priznanje jeseniških šahistov plodnemu šahovskemu delovanju pokojnega Martina Jana, st. J. Z.

ŠOLSKI CENTER – RADOVLJICA – GOSTINSKA
ŠOLA – BLEJ

RAZPISUJE

VPIS V TEČAJ ZA PRIDOBITEV OZKEGA PROFILA
poklica

NATAKAR in KUHAR

Prijavijo se lahko kandidati, ki so že zaposleni v gostinstvu in nimajo ustreznih kvalifikacij.

Prijave pošljite do 11. oktobra 1975 na naslov: Gostinska šola, Bled – Prešernova 32.

Ostale informacije lahko dobite po telefonu – št. 77-331 ali osebno v pisarni šole, vsak dan razen sobote, v dopoldanskem času.

Pričetek tečaja bo v sredo, 15. oktobra 1975 ob 15. uri v prostorih gostinske šole na Bledu.

Kaj bomo gledali v kinu

KINO RADIO

27. in 28. septembra ameriški CS barvni film MAFIJA PROTI INSPEKTORJU TIBSU ob 17. in 19. uri, režija Don Medford, v glavni vlogi Sidney Poitier

29. in 30. septembra hongkongski CS barvni film KARATE V SLUŽBI INTERPOLA OB 17. in 19. uri, režija Low Ki, v glavni vlogi Ko Keung

1. oktobra italijanski barvni film ALI BABA IN SVETA KRONA ob 17. in 19. uri

2. oktobra ZAPRTO
3. oktobra italijanski barvni film HEROJI ob 17. in 19. uri, režija Duccio Tessari, v glavni vlogi Rod Steiger

4. in 5. oktobra ameriški barvni film DAMA IN DIAMANTI ob 17. in 19. uri, režija Tom Gries, v glavni vlogi Donald Sutherland

KINO PLAVŽ

27. in 28. septembra hongkongski CS barvni film KARATE V SLUŽBI INTERPOLA ob 18. in 20. uri

29. in 30. septembra ameriški CS barvni film MAFIJA PROTI INSPEKTORJU TIBSU ob 18. in 20. uri

1. oktobra ZAPRTO

2. oktobra francoski ameriški barvni film POGREB V LOS ANGELESU ob 18. in 20. uri

3. oktobra italijanski barvni film ALI BABA IN SVETA KRONA ob 18. in 20. uri

4. in 5. oktobra ameriški barvni film SHAFT V AFRIKI ob 18. in 20. uri

KINO KRANJSKA GORA

27. septembra ameriški barvni film SLAMNATI PSI

28. septembra francosko ameriški barvni film POGREB V LOS ANGELESU

1. oktobra hongkongski barvni film KARATE V SLUŽBI INTERPOLA

4. oktobra ameriški CS barvni film MAFIJA PROTI INSPEKTORJU TIBSU

KINO DOVJE MOJSTRANA

27. septembra ameriški CS barvni film DETEKTIV MAC YU ob 19.30

28. septembra ameriški barvni film SLAMNATI PSI, ob 19.30

4. oktobra hongkongski CS barvni film KARATE V SLUŽBI INTERPOLA ob 19.30

Poslovno združenje za cestni transport HRVATSKE
»TRANSPORTKOMERC« ZAGREB, Martičeva 8/1,
Poslovalnica JESENICE, Kidričeva 32

razpisuje prosto delovno mesto v POSLOVALNICI JESENICE
Kidričeva 32

POMOŽNI DISPONENT

POGOJI:

pod a.) srednja strokovna izobrazba prometne ali ekonomske smeri z dveletno prakso

pod b.) nižja strokovna izobrazba s petletno prakso

OD po pravilniku o delitvi OD delavcev v združenem delu.

Pismene ponudbe z dokazili pošljite na naslov:
»TRANSPORTKOMERC« ZAGREB,
POSLOVALNICA JESENICE, Kidričeva 32,
najkasneje 8 dni od objave.

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi dragega moža, očeta in brata

FILIPA OBLAKA

se iskreno zahvaljujemo vsem sosednikom, znancem, sosedom in vsem, ki so nam izrazili sožalje, darovali vence in cvetje ter ga tako številno spremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo dobrih sosedov družinam Peternel, Muhič in Vidmar za vsestransko pomoč v dneh težke izgube. Prav tako se najlepše zahvaljujemo Bogotu Maliču za ganljive poslovilne besede ob odprtem grobu. Iskrena zahvala tudi nekdanjim sodelavcem garaže in stanovskim tovarišem AMD Jesenice.

ŽALUJOČI: žena Slavka s sinom Radivojem, hči Mimi z možem, sin Božo z družino, bratje Janko, Stanko in Vinko z družinami

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, brata, dedka in pradedka

JOŽETA STARETA

se osebuju infektivnega oddelka v Ljubljani zahvaljujemo za prizadevanje in trud, da bi ga ohranili pri življenju.

Posebno zahvalo smo dolžni javniškim in jeseniškim pevcem za cvetje in ganljive žalostinke na domu in pri odprtem grobu.

Iskrena zahvala sosedom, sodelavcem nabavnega oddelka, podjetju Elan Begunje za pozornost in podarjene vence, prav tako govorniku Jesenku za poslovilne besede, vznikom osebnih avtomobilov ter vsem, ki so z nami sočustvovali, nam izrekli sožalje in ga v tako velikem številu spremili v njegov poslednji dom.

Se enkrat iskrena hvala.

ŽALUJOČI: žena Helena, sin Milan, hčerka Nada z družinami, brat in sestre, ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

vsem, ki ste bili ob izgubi dragega moža, očeta, brata in starega očeta

ALBINA TRIPLATA

tako nesebično z nami.

Hvala vsem, ki ste darovali vence, cvetje in ki ste pospremili pokojnika na zadnji poti. Prav tako hvala govornikom za poslovilne besede, pevcem in godbi pa za žalostinke ob odprtem grobu.

Posebna zahvala zdravstvenim delavcem internega oddelka splošne bolnice na Jesenicah, ki so mu ob zadnjih trenutkih težke bolezni lajšali bolečine.

ŽALUJOČI: žena, hčerka, sinova, sestra in brata

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem sindikalnemu odboru Javornik I za denarno pomoč.
Francka Šveglj

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru OTK se najlepše zahvaljujem za brezplačno letovanje v Crikvenici.
Kati Vogrič

ZAHVALA

Tovarniški konferenci sindikata Železarne se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo prejel v času bolovanja.
Filip Rihtaršič

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru strojno vzdrževanje in TOZD VET se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč.
Janez Peternelj

JESENICE : ATSE (GRADEČ) 4:5 (2:2, 2:1, 0:2)

Po sobotnem porazu v dvorani v Podmežaklju proti avstrijskemu prvaku moštvo ATSE iz Gradeča, so jeseniški hokejisti izgubili vse možnosti, da bi se v letošnjem tekmovanju za pokal Karavank potegovali za sam vrh. Kot že rečeno jih je premagalo moštvo ATSE z rezultatom 5:4, tretjine 2:2, 1:2 in 2:0.

Zmaga gostov je bila povsem zaslužena, predvsem pa so jo gostje dosegli zaradi zelo slabe igre jeseniške obrambe v zadnji tretjini. Ko govorimo o jeseniški obrambi je vsekakor zmotno mišljenje, da mislimo samo na vratarja in branilce. Res je, da so morda oni tudi napravili največ nedopustnih napak. Odpada pa vsekakor delež tudi na napadalce, ki bi morali precej drugače pomagati svoji obrambi. Tako pa se večkrat dogaja, da nasprotni igralci drsajo mimo jeseniških napadalcev, ki jih spremljajo le s pogledom, kar pa je še bolj nerazumljivo, da se to dostikrat dogaja tudi v jeseniški obrambi tretjini pred vrati vratarja Zbonartarja.

Srečanje je bilo dokaj raztrgano, kljub temu, pa so domači igralci imeli več priložnosti v prvih štiridesetih minutah. Dokaz za to je bilo tudi njihovo vodstvo, po končani drugi tretjini 4:3.

Toda, kot že rečeno, so v zadnjem delu igrali zelo slabo, napake so se kar vrstile in je zmaga gostov povsem zaslužena. Tako bodo jeseniški hokejisti najbrž osvojili tretje mesto v pokalu Karavank, sobotni poraz pa je morda celo dobrodošel, saj je strokovnemu vodstvu jeseniškega moštva pokazal na nekatere napake, ki jih bo treba čimprej odpraviti.

Gole za Jesenice so dosegli: Pristov, Tomaž Košir, Hafner in Pavlič. D.

MEDNARODNI TURNIR

Ljubitelji hokeja naj še opozorimo, da se je v sredo v dvorani v Podmežaklju začel mednarodni turnir na katerem nastopajo tri ekipe: Straubing iz ZR Nemčije, avstrijski prvotigaš Kafenberg ter Kranjska gora. Danes, v četrtek, bo ob 19. uri na sporedu tekma Kranjska gora - Kafenberg, v petek ob isti uri pa se bodo Kranjskogorci pomerili z moštvom Straubinga.

Tudi prvo moštvo Jesenic bo izkoristilo bivanje avstrijskega prvotigaša Kafenberga na Jesenicah. V soboto ob 19. uri se bodo Jeseničani, v dvorani v Podmežaklju, pomerili z gosti iz Avstrije. D.

VPIS V HOKEJSKO ŠOLO

Hokejsko društvo Jesenice obvešča, da bo vpis v hokejsko šolo za sezono 1975/76 od 1. do 5. oktobra od 8. do 10. ure v pisarni hokejskega društva Jesenice. V hokejsko šolo se lahko vpišejo kandidati rojeni v letih 1965 in 1966.

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

1. osnovno drsanja,
2. lastne drsalke,
3. pozitiven učni uspeh,
4. zdravstveno potrdilo šolske ambulante,
5. dovoljenje staršev.

Po končanem vpisu bo objavljen začetek in urnik pouka ter spisek učencev sprejetih v hokejsko šolo. Učenci, ki so v minuli sezoni obiskovali hokejsko šolo se lahko vpišejo v naslednji razred, kjer bodo izbrani v moštvo cicibanov ali pionirjev.

Smučanje

KROS V KAMNIKU

Smučarsko društvo Kamnik je bilo v soboto, 20. septembra organizator prvega smučarskega kroza v novi sezoni in to za vse kategorije. V lepem sončnem vremenu, se je zbralo na stadionu v Kamniku precej tekmovalcev in gledalcev. Organizatorji so poskrbeli, da nekaterimi spodrsiljaji, da je prireditev dobro uspela. Pomanjkljivost je bila slaba markacija prog. Zaradi tega smo večkrat zašli. Potem pa smo se šli »turiste«, ko smo po kamniških hribovih iskali pravih poti. Tudi uradnih rezultatov nismo dobili, zato navajam samo uvrstitev najboljših iz jeseniškega območja v posameznih disciplinah:

St. pionirji: 5. Janez Justin, nastopili so še: Adamek, Knific in Smolej; Ml. mladinci: 2. Dušan Đuričić, 4. Darko Mrak, 11. Roman Čebulj; St. mladinke: 1. Brigita Dolžan; St. mladinci: 4. Marjan Mrak; Ml. člani: 1. Tone Đuričić, 4. Stane Mrak, 5. Boris Potočnik, 6. Edo Dolžan; Člani: Andrej Cuznar je odstopil, ker ni več našel proge, za Alojza Kerštajna, pa ne vemo uvrstitve. Naslednji kros bo v Mojstrani, v soboto, 27. septembra. MS

GOZDNI TEK SMUČARJEV TEKAČEV

V soboto, 27. septembra, bo v Mlačah nad Mojstrano gozdni tek smučarjev- tekačev, ki ga organizira občinska zveza smučarskih organizacij Jesenice. Tek bo potekal v moški in ženski konkurenci in sicer v naslednjih disciplinah: člani 12 km, mlajši člani 12, starejši mladinci 8, mlajši mladinci 5, starejši pionirji 3, mlajši pionirji 2 km. Članice bodo tekle 8 km, starejše mladinke 5, mlajše mladinke 3, starejše pionirke 2, mlajše pionirke 2 km.

Začetek teka bo popoldan ob 15. uri. Prijave sprejema do petka, 26. septembra, smučarski klub Mojstrane, ki je izvajalec teka. Udeležbo prijavi lahko vsi smučarski klubi Slovenije. J.

REORGANIZACIJA SMUČARSKÉ ŠOLE V KRANJSKI GORI

Za prihodnjo zimo pripravljajo v Kranjski gori reorganizacijo smučarske šole, ki jo bo spet prevzelo domače turistično društvo. Po različnih poskusih, da bi bila smučarska šola čim boljše organizirana, so spoz-

nali, da mora biti organizator domače turistično društvo. Namestili bodo stalnega vodja šole, ki bo poleti gorski vodnik. Tako se bodo izognili sezonskim zapostavitvam, ki se v preteklosti niso izkazale kot dobre. Po izkušnjah prejšnjih let je interes za učenje smučanja v smučarski šoli zelo velik in je kandidatov zlasti med inozemskimi gosti vedno na pretek. Zato bodo posvetili posebno pozornost strokovnosti smučarskih učiteljev in čim boljšemu sodelovanju z upravljalcem žičnic in upravami hotelov, ker bodo le tako gostje lahko zadovoljni. Fž.

JESENIŠKI ŽELEZARJI NAJHITREJŠI

V soboto, 20. septembra, je bilo na Ravnah prvenstvo Slovenskih železarn v plavanju. Tekmovanje je potekalo v moški in ženski konkurenci. Tekmovalci so bili razdeljeni v starostne kategorije in sicer: do 30 let, od 30 do 40 let in nad 40 let.

Ekipe jeseniške železarne, ki so jo sestavljali: Ramuš, Fon, Zlibir, Ravnikar, Čučak, Kržišnik, Korošec in Tolar, je dosegla ekipo prvo mesto. Uspešni so bili tudi posamezniki, saj so dosegli kar štiri prva mesta, štiri druga in dve tretji mesti.

Najzanimivejši boj je bil v štafeti 4x50 m prosto, v katerem se je odločalo o prvem mestu - ekipno. Pred štafeto so namreč imeli železarji iz Raven in Jesenic enako število točk. Z veliko prednostjo je zmagala štafeta Jesenic in s tem osvojila prvo mesto v ekipni konkurenci.

Rezultati:

1. železarna Jesenice 63 točk, 2. železarna Ravne 57 točk, 3. Veriga Lesce 32 točk, 4. Plamen Kropa 21 točk.

Ravenčani so se izkazali kot dobri organizatorji in dobri gostitelji. Tekmovanja, ki je bilo letos prvič, se je udeležilo veliko število udeležencev. Na pikniku pod Peco, kjer so se poleg plavalcev zbrali tudi planinci in ribiči na družabnem popoldnevu, je bilo poudarjeno, da naj bo tekmovalstvo v plavanju vsako leto, saj je plavanje eden izmed najbolj zdravih športov, posebno za železarja.

VPIS V DRŠALNO ŠOLO

Dršalno kotalkarski klub Jesenice
vpišuje

v dvomesečno dršalno šolo, učenje od 4.-7. leta starosti v soboto, 27. septembra od 10.-11. ure v prostorih športnega društva Jesenice v Podmežaklju. Vpisnina je 150 din. Število učencev je omejeno.

JESENICE : LESCE 1:1 (0:1)

V četrtem kolu prvenstva TNZ Gorenjske so Jeseničani gostili moštvo Lesce. Tekma se je končala z neodločenim rezultatom 1:1 (0:1).

V lepi in zanimivi tekmi sta moštvi prikazali dopadljiv nogomet. Gostje so prišli v vodstvo v 37. min., ko je mladi Mareš izkoristil napako domače obrambe in dosegel gol za svoje moštvo.

V drugem polčasu so imeli Jeseničani terensko premoč, vendar napadalcem zaradi dobro organizirane obrambe gostov niso mogli tudi te svoje premoči realizirati. To je uspelo v 61. min. Jerebu, ki je ukanil sicer dobrega vratarja gostov Vidmarja in rezultat izenačil ter tako priboril svojemu moštvu točko. Obe moštvi zaslužita za pošteno in po predvsem izredno fer igro vso pohvalo.

NAKLO : JESENICE 5:1 (2:1)

V nedeljo je gostovalo mladinsko moštvo v Naklem, kjer je odigralo prvenstveno tekmo s tamkajšnjimi mladinci in srečanje izgubilo z rezultatom 5:1 (2:1).

BLED : JESENICE 4:2 (3:2)

V soboto so jeseniški pionirji gostovali na Bledu in prvenstveno srečanje s tamkajšnjimi pionirji izgubili z rezultatom 4:2 (3:2).

V enakovredni igri obeh nasprotnikov so bili fizično močnejši domačini bolj spretni strelci in so zasluženo premagali svoje sovratnike z Jesenico.

PRVENSTVO ŽELEZARNE V MALEM NOGOMETU

V četrtek, 18. septembra, se je pričelo letošnje prvenstvo Železarne v malem nogometu. Zaradi velikega števila prijavljenih ekip so ekipe razdeljene po skupinah po štiri ekipe, kjer igrajo ekipe vsake z vsako po enokrožnem sistemu. Prvak skupine se uvrsti v nadaljnje tekmovalstvo.

Po treh kolid smo tako dobili prve tri polfinaliste, to so iz prve skupine lanskoletni prvak ekipa STROJNEGA VZDRŽEVANJA, ki je brez težav odpravila svoje nasprotnike. Iz druge skupine se je uvrstila ekipa PLAVŽA, ki je v odločilni tekmi premagala moštvo elektrojekarne in v tretji skupini moštvo PROFILARNE, ki je v svoji skupini zbralo 5 točk in prikazalo tudi najboljšo igro. Ko to poročamo se prvenstvo nadaljuje. O poteku prvenstva bomo bralce obveščali v našem glasilu.

Rokomet

IZ LJUBLJANE PRINESLI DVE TOČKI

V soboto, 20. septembra so jeseniški rokometarji gostovali na Kodeljevem, kjer so se pomerili z drugo ekipo SLOVANA. Jeseničani so na Kodeljevem prikazali izredno dobro igro. Vsa ekipa je delovala enotno, tako da uspeh ni mogel izostati.

V začetku prvega polčasa sta bili ekipe dokaj enakovredni, medtem, ko so v drugem delu prvega polčasa Jeseničani zaigrali še boljše in predvsem po zaslugi odlične igre v napadu in obrambi dobili prvi polčas z 12:7. Tudi v drugem delu igre so bili Jeseničani boljši nasprotnik. Igrali so bolj povezano, trdo v obrambi in tako dobili prvo tekmo na tujem terenu po enoletnem nastopanju v LCRL. Kot zanimivost: v preteklem prvenstvu so Jeseničani proti Slovanu B izgubili v Ljubljani kar z 49:21, sedaj pa so tekmo III. kola LCRL - sever dobili z 29:24.

Jeseničani so proti Slovanu B nastopili z naslednjo ekipo: Šporar B., Gašperšič, Prešeren 11, Šporar J., Pogačnik 1, Šubič 2, Šefaj 2, Geršak 1, Péternel 4, Korenč in Bolđizar.

Po dolgem času je v ekipi nastopil Prešeren, ki je okrevljal po poškodbah in čeprav nekaj časa ni treniral, je pokazal odlične realizatorske sposobnosti, dal je enajst zadetkov. Vsa ekipa tokrat zasluži pohvalo za prikazano igro in osvojeni točki na igrišču na Kodeljevem.

V soboto, 26. septembra igrajo rokometarji Jesenic na igrišču za osnovno šolo na Jesenicah. Ob 16. uri se bodo pomerili z ekipo KAMNIKA. -tok

JESENICE : KOPER 71:70 (32:33)

Jesenice, 20. septembra, prvenstvena tekma 18. kola 1. SKL-B lige, gledalcev 500, sodila sta Ivanuš in Ribnikar (Ljubljana).

V derbiju, ki je odločal o uvrstitvi pri vrhu so Jeseničani premagali zelo dobro ekipo Kopra. Tekma je bila zanimiva in polna preobratov. Gostje so mnogo bolje začeli in povedli z 8:2. Nato so domačini uredili svoje vrste in rezultat izenačili, vendar niso uspeli ustvariti nobene pomembnejše prednosti.

V drugem polčasu so domačini bolje začeli in uspeli ustvariti različno šestih točk. Gostje se niso predali, zbrali so vse moči ter preobrnil rezultat. Ko je izgledalo, da bodo Jeseničani tudi tokrat ostali praznih rok, so zaigrali agresivni conski presing, in nadoknadili prednost gostov. Konec srečanja je bil zopet razburljiv. Zmaga se je nekajkrat nagnila od enega moštva k drugemu. Trideset sekund pred koncem so Jeseničani povedli 71:69. Gostje so zadrževali žogo in nekaj sekund pred koncem metali na koš ter zgrešili. Jeseničani so spravili žogo čez polovico igrišča, kjer so jo zaradi nepazljivosti izgubili. Tako kot na pokalni tekmi jo je dobil igralec gostov Mask, ki je sam pridriral proti košu. Ko je bil že v priložnosti za doseg koša, ga je dohitel igralec domačih Noč in napravil nad njim prekršek. Istočasno so iz za zapisniške mize označili konec tekme. Sodnika sta odločila, da se morata izvajati dva prosta meta. V napetem vzdušju je Mask met zgrešil in zmaga je bila Jeseničanom zagotovljena.

Po tem kolu so se Jeseničani prebili na drugo mesto, z dvema točkama prednosti pred Kopro, Radensko in Elektro.

Nastopili so: Pirih P., Janjič, Vauhnik 12, Mišič, Pirih D. 23, Muharemovič, Vujačić 26, Šmid 4, Oblak, Lozar, Bizjak 6, Noč. NI

KRANJSKOGORKE ZMAGOVALKE PIONIRSKEGA POLFINALA

V nedeljo je bil v Kranjski gori polfinalni turnir pionirk za prvenstvo Slovenije. Med seboj so se srečale pionirke Kranjske gore, Jesenic in ljubljanskega Slovana. V izredno

ogorčenih bojih so imele največ uspeha pionirke Kranjske gore, ki so prepričljivo premagale vse svoje nasprotnice.

Jeseniske pionirke so na tem turnirju žal nekoliko zatajile, izdala pa jih je tudi nekoliko fizična pripravljenost, saj so v dveh dneh odigrale tri tekme, kar je za mlada dekleta le nekoliko preveč. Dekletom iz Kranjske gore so se obrestovale večletne izkušnje in pa ligaško tekmovalstvo v drugi slovenski ligi, kjer tekmujejo letos. Bile so mnogo boljše od ostalih ekip, čeprav igrajo nekoliko preveč ostro.

Rezultati srečanj:

Kranjska gora : Jesenice 36:25
Jesenice : Slovan 22:43
Kranjska gora : Slovan 43:29

Z zmago na tem turnirju so se Kranjskogorke uvrstile na finalni turnir za prvenstvo Slovenije in med štiri najboljšie ekipe v Sloveniji. Dekleta imajo tudi vse pogoje, da se uvrstijo še višje. bef

SAVA : JESENICE (pionirji) 28:38 (7:16)

V zadnjem prvenstvenem srečanju Gorenjske, so jeseniški pionirji gostovali v Kranju. Tudi v srečanju s Savo so prikazali izredno borbenost in prepričljivo zmagali. Bili so mnogo boljši v skokih pod košem, v napadu pa dosti učinkoviti.

S to zmago so jeseniški pionirji zasedli 2. do 3. mesto na Gorenjskem. Prva je ekipa Radovljice, drugo do tretje mesto pa naši pionirji dele z ekipo Krvavca iz Cerkelj.

Koše za Jesenice so dosegli: Rakovič 16, Kliner 14, Mlinarič 8. bef

JESENICE : SAVA KRANJ (pionirke) 34:15 (14:6)

Tudi pionirke so končale z gorenjskim prvenstvom. V zadnji tekmi so na Jesenicah prepričljivo premagale ekipo kranjske Save in delijo sedaj prvo mesto z ekipo Kladivarja iz Žirov. Za mlado ekipo, ki je šele letos pričela s tekmovalstvom, je to velik uspeh, saj so pionirke iz Zirov več let suvereno vladale v Sloveniji. Torej čestitke našim pionirkam in pa prizadevnemu trenerju Katniku, ki je uspel sestaviti izredno perspektivno žensko- pionirsko ekipo.

Koše proti Savi so dosegle: Malacko 11, Vrdoljak 10, Leskovar 4, Potočnik 3, Mulalič 2, Vavpotič 2 in Kristan 2. bef

Odbojka

TURNIR OB 25-LETNICI ODBOJSKARSKEGA KLUBA

V okviru prireditev ob 25-letnici odbojarskega kluba Jesenice, je imela moška ekipa v nedeljo turnir s sodelovanjem ekip Bleda in Foruma. Kakor je verjetno znano, se je Bled uvrstil v drugo zvezno ligo in je trenutno v obdobju največjih priprav. Tudi Forum - študentski klub iz Ljubljane, se resno pripravlja, saj je novi republiški ligaš. Domača ekipa je nastopila v precej spremenjeni postavi. Partizan Žirovnica je namreč ponovno oživel odbojarsko sekcijo in je tako prestopilo iz jeseniškega kluba pet standardnih igralcev prvega jeseniškega moštva. To so: Strnad, Rajgelj, Mežek, Kovač in Pristov, verjetno pa bo to storil tudi Pogačar, ki trenutno služi vojaški rok. Poleg Rajgelja, ki je bil eden najbolj perspektivnih mladincev, je jeseniška ekipa izgubila še Erjavca, ki je odšel v Holandijo. Tudi mladinec Pretnar je prestopil k Bledu. Tako je jeseniška ekipa za novo sezono močno zdesetkana, saj mladinci še ne morejo nadomestiti izkušenih igralcev. Turnir naj bi pokazal kakšno so možnosti jeseniške ekipe v novi sezoni in naj bi bil istočasno mobilizacija vseh razpoložljivih igralcev.

Rezultati turnirja:

Bled : Forum 2:0, Jesenice : Forum 2:0, Jesenice : Bled 0:2.

Rezultati so pokazali, da je najbolj pripravljena ekipa Bleda, ki je zaslužno osvojila prvo mesto. Na drugem mestu je domača ekipa, ki je premagala Forum in po ogorčeni

borbi izgubila z Bledom. Na tretjem mestu pa je ekipa Foruma, ki je pokazala dosti odbojarskega znanja.

Turnir je pokazal, da bi jeseniška moška ekipa kljub odhodu devetih igralcev lahko imela moštvo, ki bi se vedno zadovoljivo zastopalo jeseniške barve. Seveda pa bi bila nujna pomoč nekaterih izkušenih igralcev tako, da bi se mladi rod lahko usposobil za ostrejšje boje. Turnir je bil organiziran v zadovoljstvo vseh sodelujočih ekip, saj so poleg zmagovalne tudi ostale ekipe dobile lične pokale. P.

ODBOJKARICE TRETJE

V počastitev 30- letnice osvoboditve, 30-letnice ustanovitve športnega društva Jesenice in 25-letnice odbojarskega kluba Jesenice je bil v soboto, 20. septembra, tudi turnir ženskih ekip. Nastopilo je pet ekip, med katerimi je bila tudi ekipa bivšega prvaka Jugoslavije Partizana z Reke, poleg Krke iz Novega mesta, Fužinarja iz Raven, Gaberja iz Celja ter Jesenic.

Prvo mesto je po pričakovanju osvojil Partizan z Reke, ki je premagal vse nasprotnice, druga je bila ekipa Fužinarja, tretje mesto pa so osvojile Jeseničanke. Domačinke so izgubile s Partizanom z rezultatom 1:2 in s Fužinarjem z rezultatom 2:0. Z istima rezultatom pa so Jeseničanke odpravile Krko in Gaberje. D.

Balinanje

V nedeljo, 21. septembra, je bil v Buerisu - Italija, mednarodni balinarski turnir v pari. Nastopilo je 16 parov in sicer osem iz Italije in osem iz Slovenije. Od tega štirje pari balinarskega kluba Jesenice in štirje iz ljubljanskega Litostroja.

Za Jesenice so igrali naslednji pari: Domevšek - Gučanac, Bazo - Plesničar, Eleršič - Dermota in Krivec - Kozamernik. 1. in 2. mesto sta

zasedla domača para, na 3. mesto pa se je uvrstil jeseniški par Krivec - Kozamernik, 4. pa so bili zopet domačini. Vsi ostali slovenski pari so izpadli že v predtekmovalju.

V nedeljo, 28. septembra, bo dopoldan na baliniščih Baze na Plavžu turnir četvork v organizaciji jeseniškega Gradisa.